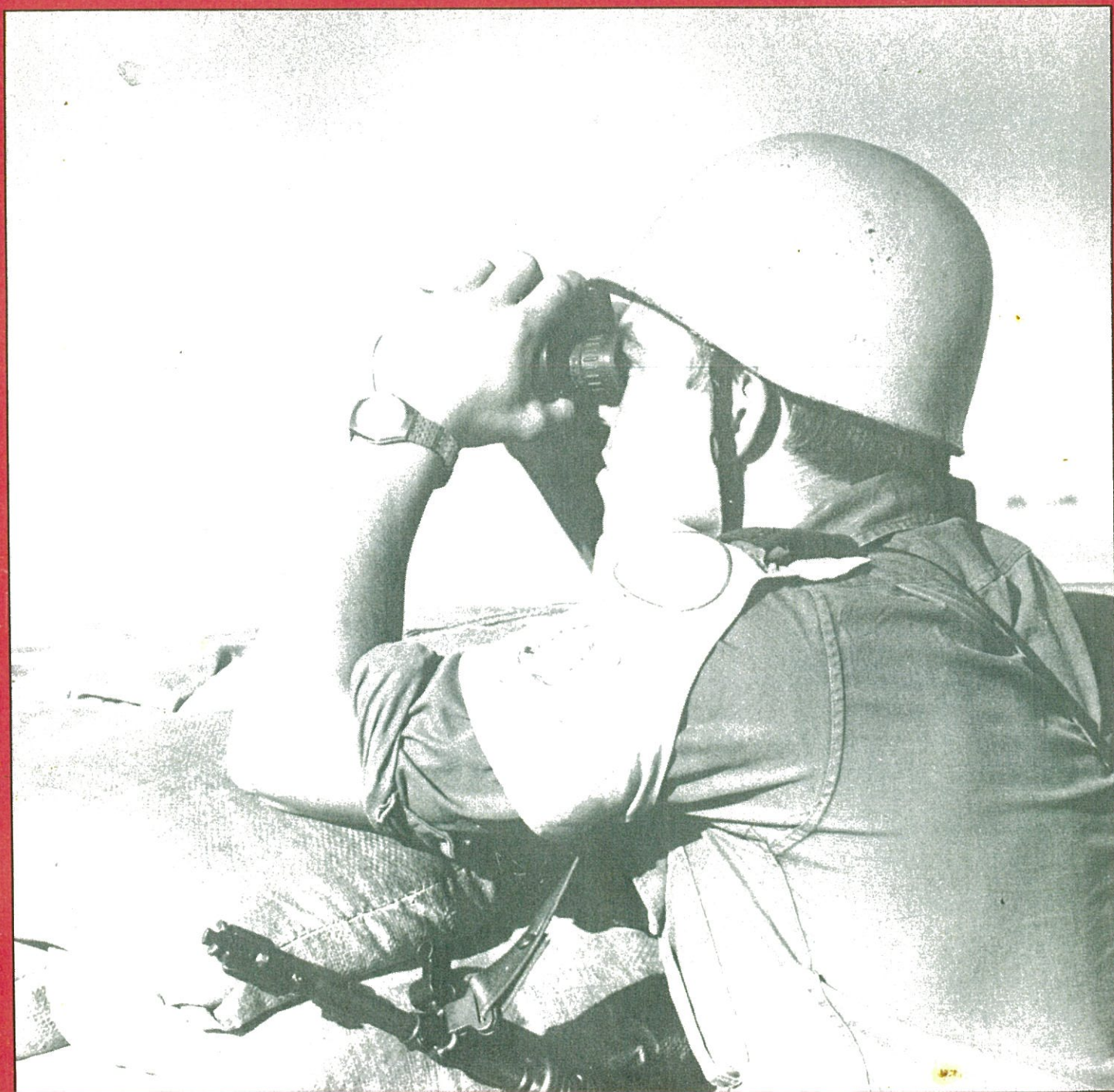

KYLKTRAUTA

KADETTIKUNTA RY:N JÄRJESTÖLEHTI

N:o 3/1987

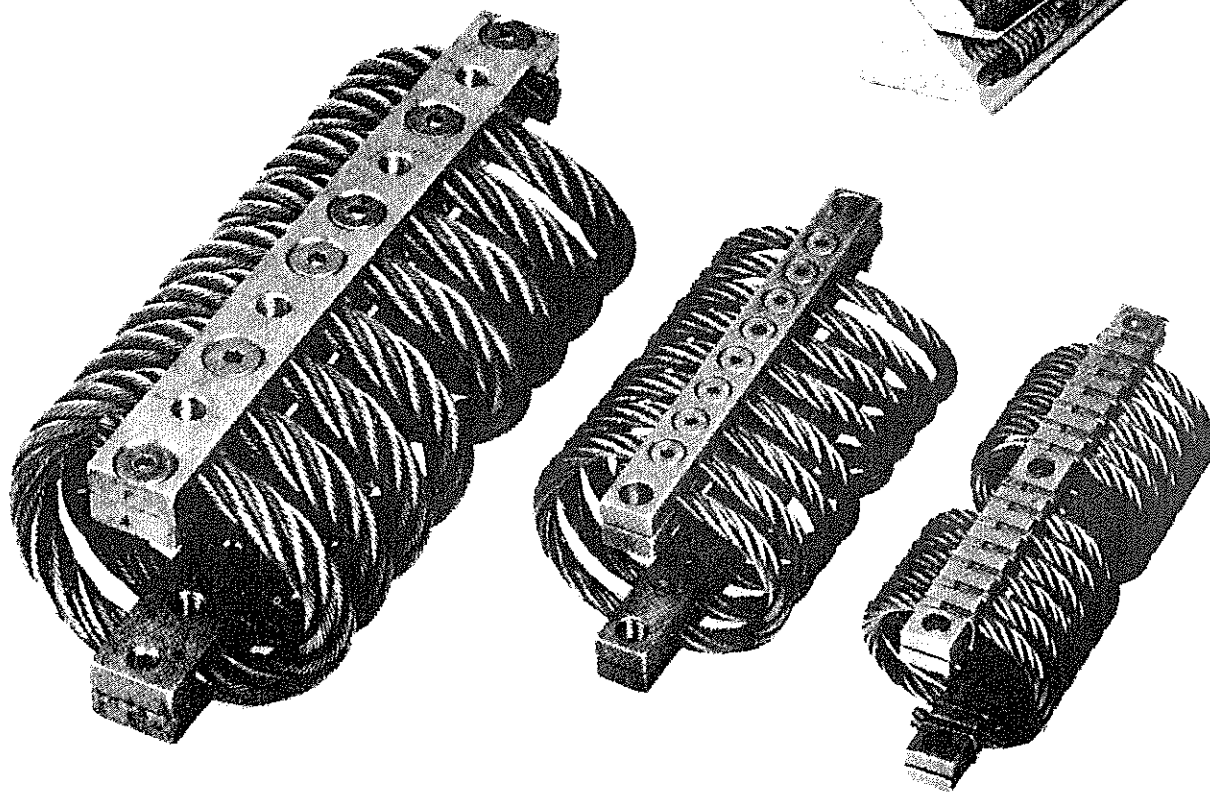
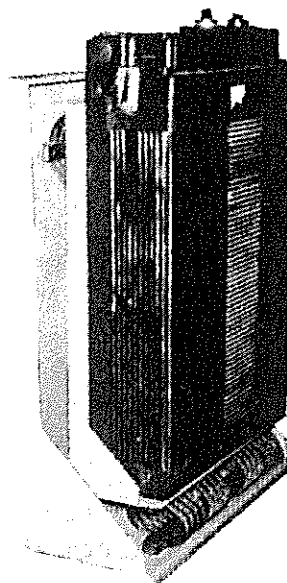
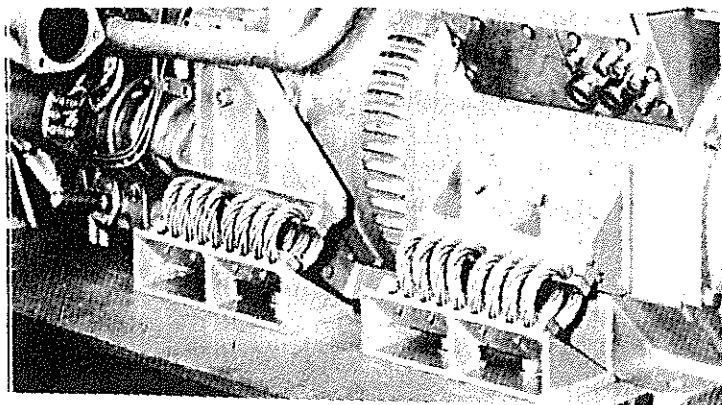
SOCITEC-AEROFLEX SHOKKI TÄRINÄNVAIMENTIMET

Ground Forces SEFT 001A, MIL-STD-810C.

Air AIR 7304, MIL-E-5400, MIL-C-172C, MIL-STD-810C.

Marine GAM T13, ITP 25-21, MIL-S-167, MIL-S-901C, BV 43-44, STANAG 042.

Others GAM EMB1, GAM EMBT4, DEF STAND 07-55.

TÄYDELLINEN ESITE SEKÄ LISÄTIETOJA MEILTÄ:

 Lining
 90-885 166

OY LINING AB

Luoteisrinne 4

02270 ESPOO

Telex 121297 karat sf

Nyt se on tutkittu:

**VEITSILUODON
MONIKKO
ON LAADULTAAN
MAAN PARAS
VALMISTALO**

(RTS Oy Rakentajatutkimus
RV 86/87)

Veitsiluodon Talotehtaan ja Monikko-edustajien kehittämä rakentamistapa varmistaa sen, että rakentaja välttää jo ennakolta turhat riskit. Monikko-järjestelmä sisältää suunnittelupalvelun, talotoimituksen, edustajan kokonaisvastuun talohankkeen toteuttamisesta sekä rakentajan haluaman määrän rakennusmateriaaleja, urakoita ja työnjohtoa. Lisätietoja Monikko-järjestelmästä ja edustajista: Veitsiluoto Oy Talotehdas, 94830 Kemi, puh. (980) 8141.

**SOTAINVALIDI-
ADRESSIT**

saatte kätevästi
puhelimitse
669 008

Sotainvalidien Veljesliitto
KUKKASRAHASTO
Kasarmikatu 34 A
00130 Helsinki
Maaseudulla mukavimmin
Rahalaitoksista

JOKO SINULLA ON TASKUSSA KULTAA?

φ OSUUSPANKKI

HALUTUIMMAT!

Lynx GLX 5900 on pohjoismaiden myydyin kelkkamalli. Sen kärkiasema rakentuu ammattitaidolle ja kokemukselle, joka on hankittu Napapiirin ankarissa testiloissa. Lumen ja jään keskellä.

UUSI Lynx Easy Ride-telasto - parempi kantavuus pehmeässäkin lumessa.

KESMOTORS K

ROHDE & SCHWARZ

Viesti- ja EW-laitteita

ORBIS OY

Sorolantie 16, 00420 Helsinki, puh. (90) 5664066

LVI • INSINÖÖRITOIMISTO CHYDENIUS KY

Sepänkatu 7, 40720 Jyväskylä
Puh. 941-215 522

LAPUA. Nyt myös ilma-aseluotien kärkinimi.

Lapuan patruunolla on voitettu lukemattomia mestaruuksia maailman arvokisoissa.

Nyt Lapua tulee vahvasti myös ilma-aseluotimarkkinolle.

Kun rasiassa lukee LAPUA, tiedät osuvasi - ota ja ammu!

Myös kal. .22 CUTTER Myös kal. .22

LAPUA

- LAIVAKORJAUKSET
- PIENVENEHUOLLOT
JA -KORJAUKSET
- MUUT PALVELUT

1 tonnista aina 1000 tonniin
- 3 ERI VETOTELAKKALAITTEISTOLLA

KESON TELAKKA KY

21660 Nauvo
p. 926-514 08 tai
auto 949-320 629

Kaiken maailman liput ja viirit.

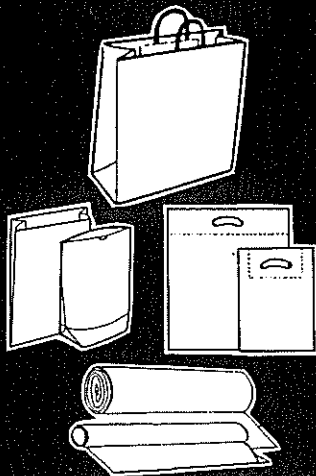
Lähtö- ja maalivaatteet.
Mainoskankaat ja
-streamerit.

HELMIPAINO OY
Lipputehdas - Tekstiilipaino
36720 AITOO • PUH. 936-87 111

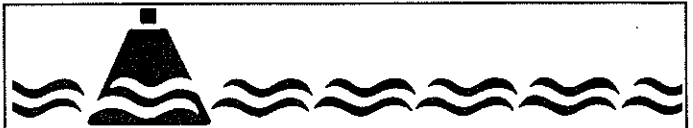
MYYMÄLÄPAKKAUKSIA MITTOJENNE MUKAAN

- Lahja- ja joulupaperit
- Muovikassit
- Paperikassit
- Lahjapussit
- Koristenuhat

Laata-Paperi Oy

Uudenmaankatu 33, 00120 Helsinki 12
Puh. 604 052, 604 037

Viihtyisä kokous- ja lomahotelli avattu Heinolassa

KUMPELI
HOTELLI - HEINOLA

Muonamiehenkatu 1, 18100 Heinola, puh. 910-582 14

Valmistamme hiihto- ja käyttökäsineitä

MYÖS PUOLUSTUSVOUMLLE

Myynti: alan liikkeit

HAKA
KÄSINE

Kaustarink. 37-39, 67100 Kokkola
Puh. 968-11 300
(26.11.-87 alkaen -311 300)

Antiikki ja Keräily **ASEITA**

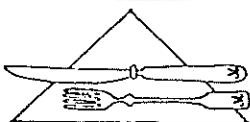

miekkoja, pistimiä,
kypäriä, univormuja,
kunniamerkkejä ja
kameroita
ym. antiikkia

Ostaa, myy ja arvioi

**MUSKETTI
GALLERIA**

Mechelininkatu 19,
00100 Hki
Puh. 495 988

TERVETULOA

KELLON GRILLI-BAARIIN!

Lounasaika klo 11.00-14.00

Ilta- ja aamupalaksi hampurilaisia ym. grillituotteita,
myös elintarvikkeita.

Avoimena: ark. 10.00-21.00, pe-la 10.00-03.00
su 12.00-21.00

KELLON GRILLI-BAARI

Puh. (981) 401 640

ilmassa kotonaan
vuodesta 1923

KYLKIRAUTA

N:o 3/1987

SISÄLTÖ

Suomalaiset rauhanturvaajina	5	Sotakirjailijaksi sotaa kokematta	24
Työssä maailmanrauhan puolesta	6	Mannerheim-stipendiaatit Sveitsissä	28
Lähes virkauran mitta YK:n rauhanturvatyötä	10	Uusia luutnantteja	30
Suomalaisotilas Silkkitiellä	14	Taistelumme kuvat	32
Ullakolle unohdettua	18	Kirjat	34
Parolan leirillä yli 120 vuotta sitten	20	Kurssikuulumisia	38
Opiskelijat Oulun varuskunnassa	22	Itse asiasta	46
		In memoriam	48

Kansikuva: "Rauhallista" SA-kuva/Matti Kaltokari

OY WOIKOSKI AB on lääkkeellisten ja teollisten kaasujen toimittaja ja valmistaja. Yritys on 100-vuotias ja edelleen alan ainoa KOTIMAINEN YRITTÄJÄ.

Tuotevalikoimiimme kuuluvat kaikki teolliset ja lääkkeelliset kaasut, laboratoriokaasut, erikoiskaasut, laitteistot kaasukeskuksineen. Myymme, katsastamme ja huollamme kaasupullot ja nestemäisten kaasujen säiliöt.

Tehtaamme sijaitsevat Voikoskella, Varkaudessa, Imatralla, Kotkassa, Espoossa ja Harjavallassa.

PÄÄKONTOORI: OY WOIKOSKI AB
puh.: 956-62201
Teletex: 105 6008
Telefax: 956-621 70

TOIMITAMME JA KULJETUSVERKOSTOMME KATTA
KOKOMAAN.

Erot vakuutusyhtiöiden välillä tulevat esiin vasta, kun vahinko on jo tapahtunut.

Auton vakuuttamisessa on taloudellisten arvojen turvaamisen lisäksi kyse myös jokapäiväisen elämän sujuvuudesta. Siitä, että kolari, varkaus tai autoosi kohdistunut ilkeä ei aiheuta Sinulle kohtuutonta vaivaa.

Sammon kattava palveluverkosto ja hajautettu korvauspalvelu merkitsevät Sinulle nopeaa ja asiantuntevaa palvelua: asiasi voidaan lähes poikkeuksetta hoitaa paikallisesti siellä, missä vahinko on tapahtunut.

SAMPO
Turvallisuutta Teille

TERÄSBETONI OY

Rakennus- ja insinööritoimisto
Opastinsilta 8b B, 00520 Helsinki,
PUH. 90-140 144

**KOTIMAINEN
TARKAN MIEHEN ASEÖLJY**
Anti Corrollia myös autoihin

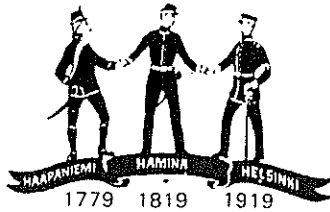
- itsepuhdistava, suojaava ja voiteleva kotimainen huippuluokan aseöljy
- säilyttää jopa automaattiasetkin toimintakuntoisina aina - 70C°
- saatavana urheilu- ja aseliikkeistä sekä tavaratalojen so. osastoilta.

KY KEMIAANTUOTE

R. Melart-Suomela

SF-2 KP 12240 HIKIÄ, puh. 914-68 011

ANTI CORROLL suojaöljy V:sta -39

Vyötti miekan vyölärröille
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 155
N:o 3/1987

Päätoimittaja: Evl Martti Sinerma
Tammihaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen.
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Töölönkatu 35 B, 1. krs. 00260 Hki

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto

Niilo Palmén pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta
Ilmoitus - Böök
Liusketie 3 A
00710 Helsinki
puh. (90) 373 634

Taloudenhoito
Marjukka Lehtinen, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Töölönk. 35
B 00260 Hki, 90-490 759

Tilauhinta30 mk/v
Irtonumerot 8 mk

ISSN 0454-7357

LOMAAN KIRJAPAINO - OFFSET 1987

Suomalaiset rauhaa turvaamassa

Suomi turvaamassa rauhaa maailmalla, on sanonta, joka vielä hieman yli kolmekymmentä vuotta sitten olisi kuulostanut kummalliselta. Vielä pitkään sen jälkeenkin ajatus tuntui hieman oudolta. Tänäpäin me kaikki olemme ilmeisesti poikkeuksetta sitä mieltä, että maamme on täyttänyt tämän tehtävän niin hyvin, kuin se olosuhteet huomioon ottaen on ollut mahdollista.

Hieman liioitellen sanoen joissakin tilanteissa ilman Suomea ja suomalaisia rauhanturvaajia ohjaket olisivat karanneet suureen maailman päättäjien käsistä. Tällä seikalla ei kuitenkaan kannata kovin leveästi röyhistellä, sillä olemme silti vain politiikan pelin nappuloita. Mutta nappuloitakin voi tarkastella hieman lähemmin, katsella mistä ne ovat koostuneet. Suomalainen sotilas on karaistunut vuosisatojen saattossa. Ilmeisesti samaa terästä on tämänkin päivän soturi, josta kansainvälisesti arvostetut asiantuntijat ovat sanoneet painavan sanansa.

Aktiiviupseerit ovat saaneet YK-tehtävissä sellaista kansainvälistä koulutusta, mitä meillä ei olisi muuten voitu antaa. Ehkä sille ei ole kotimaassa aina annettu riittävää arvoa, sen meriittiä ei ole laskettu kotimaisessa virkaurassa. Erityisesti esimiehet joissain tapauksissa ovat nähneet rauhanturvaamistoimintaan osallistumisen eräänlaisena "rintamakarkuruutena", jolloin kotikonnuille jäivät ovat joutuneet täyttämään myös poissa olevien paikat ja ennen kaikkea heidän tehtävänsä omiensa lisäksi.

On muistettava, että rauhanturvatoiminta ei suinkaan ole leikottelua etelän auringon alla. Josko aurinkoa on, niin pitkät tarkkailurupeamat, maastoautolla hiekka-aavikkojen kiertäminen ja jatkuva valmius vievät kyllä hohdon eksoottisimmastakin paikasta. Lomaksi sitä tuskin kannattaa mainostaa, eikä rambomieskään aina tunne itseään kotoisaksi ololtaan.

Parempaa kertausharjoitusta reserviläiselle ei näillä main löydy. Siinä on muuten yksi YK:n rauhanturvatoiminnan plus-merkkisistä puolista, jota ei aina oteta huomioon. Lähes 20 000 tuhatta miestä on saanut sellaisen koulutuksen, että taistelukuntoisia pataljoonia löytyy tässä mielessä toistakymmentä.

Martti Sinerma

Kairon ja Suezin välinen tie 14.11.1973. Tarkastusasema 119. Kenraalimajuri Ensio Siilasvuo keskustelemassa israelilaisen kenraali Avnonin kanssa. Keskustelua seuraavat eversti Reino Raitasaari ja James O.C. Jonah YK:n pääsihteerin toimistosta.

Kuva: YK/Y.Nagata

Työssä maailmanrauhan puolesta

PENTTI PALMU

Kuvat: ENSIO SIILASVUON
ARKISTO

○○○ Kenraaliluutnantti Ensio Siilasvuo on näkyvin ja kokenein YK-sotilaamme. Hän aloitti majurina YK:n Suomen komppanian päällikkönä ja palasi kenraaliluutnanttina Lähi-idän pääkoordinaattorin tehtävästä.

Kenraaliluutnantti Siilasvuo palveli Yhdistyneitä Kansakuntia yhteensä kolmetoista ja puoli vuotta: Komppanianpäällikkönä UNEF I:ssä Suezilla 1957, sotilastarkkailijana UNOGIL:ssä Libanonissa 1958, pataljoonan komentajana UNFICYP:ssa Kyproksella. Tämän jälkeen hän palveli yhtäjaksoisesti 12 vuotta ensin UNTSON apulaiskomentajana ja komentajana Israelissa 1967–1973, sitten UNEF II:n komentajana Kairossa 1973–1975 ja lopuksi Lähi-idän YK-joukkojen pääkoordinaattorina Jerusalemissa 1975–1979.

Majuri Siilasvuo 23.11.1957

– Kaikkea ei pidä kuitenkaan laskea vuosina ja kuukausina, sanoi kenraali istuessamme hänen Helsingin kodissaan, jossa sain kuunnella hänen kokemuksiaan. Tästä iltapäivän tapaamisesta olen kirjoittanut kuulemastani osan.

– Sodassakin asemasotavaihe on paljolti vain oleilemista, ja todella merkittävät jaksot saattavat olla hyvinkin lyhyitä kuten Karjalan kannaksen torjuntataistelut kesällä 1944, mutta – niin, niihin kyllä kannattaa valmistautua mahdollisimman hyvin.

Millaista oli Suezilla ja Siinailla 1957?

– Tehtävä UNEF I:ssä oli meille kaikille aivan uusi kokemus. Kellään ei ollut ennakkotietoa, millaista oli kansainvälinen palvelus kaukana vieraalla maalla.

– Olin pahoillani, kun Suomi päätti lopettaa osallistumisen UNEF I:een ja meidät kutsuttiin kotiin joulukuussa 1957. Pidin sitä melkein lippukarkuruutena. Vasta jälkepäin olen ymmärtänyt, että se oli viisas teko, ja presidentti Kekkonen päätökset niissä olosuhteissa olivat oikeat. Meillähän oli kovin vähän kokemusta rauhanturvaamisesta. Oli syytä tulla takaisin kotiin ja panna komitea selvittämään, mitä virheitä oli tehty ja mitä parannuksia tarvittiin ja voitiin saada aikaan. Niinpä valmius v. 1964 olikin aivan toisenlainen, kun ensimmäinen pataljoona lähetettiin Kyprokselle.

Miten kykenitte johtamaan komppaniaanne, kun sen joukkueet olivat 400 kilometrin päässä toisistaan?

– Johtaminen ei ollut vaikein asia, vaan siellä oli muita ongel-

mia. Vaikeampaa oli kurin ylläpitäminen ja järjestyksen säilyttäminen. Siitä oli vallalla kovin erilaisia käsityksiä. Kun joukko on koottu reserviläisistä, ei muka saisi vaatia tiukkaa järjestystä, arvelivat eräät. Minä taas olin aivan toista mieltä. Minusta varusmieheltä ei pidä vaatia yhtä paljon kuin reserviläiseltä. Hänhän on vasta opettelemassa ja hänet on laki velvoittanut as-

tumaan palvelukseen. Häntä kohtaan tulee siis olla asiallinen ja kohtelias. Mutta kun joukko on koottu ”palkkasotureista” voi heille asettaa joka suhteessa ankarammat vaatimukset ja ”seisottaa heitä vaikka päällään”, jos tehtävät sitä vaativat. Nämä erilaiset käsitykset aiheuttivat aluksi monenlaisia vaikeuksia.

– Toinen outo ja minusta kä-

sittämätön seikka oli ns. yhteysupseerijärjestelmä. En tiedä kuka oli keksinyt, että vanhempi majuri oli yhteysupseerina UNEF:n esikunnassa ja nuorempi komppanianpäällikkönä. Onneksi yhteysupseerini ja minun välit pysyivät hyvinä, mutta helposti olisi voinut syntyä riitoja.

– Minä tunsin olevani suoraan UNEF:n komentajan alainen ja toimin sen mukaisesti. Yhteysupseeri puolestaan auttoi minua tehtävässäni monella tavalla. Jo ensimmäisellä komennuksella minulle selvisi, että joukon komentajan tulee olla virkältään vanhempi ja vastuussa koko kontingentista, silloinkin kun siihen kuuluu suurehko esikuntaryhmä.

Minkä verran UNEF I:n komppanianpäälliköillä oli sotakokemusta?

– UNEF I:n komppanianpäälliköillä tuskin muilla kuin suomalaisilla oli sotakokemusta. Tätä asiaa käsiteltiin sittemmin Kyproksella. Nikosian aluetta komensoi minun aikani kanadalainen prikaatinkenraali kanadalaisine esikuntineen. Hänen prikaatiinsa kuuluivat Tanskan, Kanadan ja Suomen pataljoonat. Kysyin kerran prikaatinkomentajalta miltä Suomen pataljoona hänestä vaikutti. Hän vastasi, ettei mielellään vertailisi pataljoonia, mutta Suomen pataljoonasta kyllä huomaa, ettei sotilaallinen traditio ole katkenut Suomessa. Minä ymmärsin hänen tarkoittavan sitä, että pataljoonan olivat kouluttaneet sodassa mukana olleet kouluttajat, ja ettei sodasta ollut kulu- nut kovin pitkää aikaa. Tällaista katkeamatonta traditiota ei muilla ollut.

Millaisia eroja oli Siinain ja Nikosian tilanteiden välillä?

Siinailla tilanne oli vakiintunut sen jälkeen, kun englantilais-ranskalais-israelilaiset joukot olivat vetäytyneet. Tämä ei ehkä ollut yksinomaan YK-joukkojen ansiota, vaan Egyptin hallitus ei halunnut siinä vaiheessa enää kiristää välejä Israeliin ja esti sen vuoksi fedayeen-sissien hyökkäykset.

– Kyproksella tilanne oli paljon vakiintumattomampi. Joka päivä saattoi tapahtua yhteenottoja osapuolten kesken. Alueella vallitsi jatkuva jännitys. Osapuolet keksivät aina jotain uutta, ja se taas vaati YK:ä kehittämään uusia menettelytapoja.

– Minä olen usein kertonut

– ja kenraaliluutnantti 20 vuotta myöhemmin
Lehtikuva: Heikki Kotilainen

tästä seuraavaa pientä tarinaa. Olin jo luovuttanut pataljoonani seuraajalleni eversti Lauri Boldtille, kun 5. Komppanias-ta ilmoitettiin turkkilaisten taas kaivavan kielletyllä alueella taisteluhautaa. Käskin komppani-
anpäällikön panna hautaan niin paljon joukkoa, ettei siinä enää pystyisi kaivamaan. Sitten sanoin Boldtille, että nyt lähde-tään katsomaan käytännön rauhan-turvaamista. Boldt oli haltioissaan nähdessään, miten taisteluhauta oli täynnä tummia turkkilaisia ja vaaleita suomalaisia sotilaita. Aina kun turkkilai-nen yritti painaa lapion maa-han, pani suomalainen jalkansa eteen ja sanoi selvällä suomella "et ukko kyllä kaiva".

- Toisella kertaa tohtori Er-rol, joka oli eräs turkkilaisten taistelijoiden johtajista ja omisti kahvilan Suomen pataljoonan alueella, oli kieltäytynyt tule-masta sovittuun neuvotteluun käsittelemään tehtyjen sopimus-ten rikkomisia. Häntä ei myös-kään tavoitettu kotoaan, joten menin hänen kahvilaansa ja pyy-sin henkilökuntaa kertomaan tohtorille, että ellei hän tule so-vittuihin neuvotteluihin, minä kiellän suomalaisia käymästä hä-nen kahvilassaan. Seuraavana päivänä tohtori tuli ja neuvotte-lut saatiin käyntiin. Saatoin For-ce Commander'n aamupuhutte-lussa kertoa, että taloudelliset pakotteet olivat tepsineet.

Myös kreikkalaisten kanssa oli pulmansa. Eräissäkin ta-pauksessa suomalainen komppa-nianpäällikkö oli sopinut kreik-kalaisen kollegansa kanssa tie-tystä menettelytavasta ja lyönyt "kättä päälle". Kun samainen komppanianpäällikkö meni seu-raavana päivänä katsomaan mit-en sopimusta noudatetaan, to-tesi hän kreikkalaisten tekevän juuri päinvastoin. Kun hän sit-ten otti kreikkalaisen kapteenin sanoistaan tilille, väitti tämä, et-tei hän ollut ollutkaan alueella edellisenä päivänä. Suomalaisen vakuuttaessa, että juuri hänen kanssaanhan asiasta oli sovittu, kohautti kreikkalainen hartei-taan ja sanoi veljensä ehkä ole-en tekemässä sopimusta.

Olivatko kurin ja järjestyksen ongelmat jo Kyproksella selvin-neet?

- Eivät! Ei valitettavasti. Ne alkoivat jo vaihdossa, joka pa-taljoonani osalta myöhästyi pa-hasti. Turvallisuusneuvosto teki päätöksensä viime hetkellä, ja

sen vuoksi lentokuljetuksia ei enää ollut saatavissa lyhyellä ti-lausajalla. Varovaiseen tapaans-a Suomen viranomaiset eivät olleet rohjenneet tilata kuljetus-ta ennen varmuutta päätöksest-ä.

- Olin tullut etukomennus-kunnan mukana jo hyvissä ajoin vastaanottamaan tehtäviäni. Eversti Uolevi Kettisen patal-joona oli vastaavasti valmiina lähtemään. Lähtijöiden joukos-sa oli paljon sellaisia, joille oli tärkeää päästä määräaikana ta-kaisin mm. työpaikkoihin, jatka-maan opintoja jne. Tätä poik-keustilaa kesti lähes kaksi viik-koa, ja lopulta lähtijöiden pinna oli oikeutetusti kireällä. Se oli todella vaikeaa aikaa, jollaista harvoin olen kokenut. Kuria ja järjestystä oli vaikea ylläpitää. Poislähtijät toikkaroivat huma-lassa ja olivat huonona esimerk-inä vastatulleille.

- Liällinen alkoholin käyttö olikin perusongelma, josta muut järjestyshäiriöt johtuivat. Eivät-kä nämä asiat yhden pataljoon-an aikana - siis kuudessa kuu-kaudessa tai vuodessa - korjaan-tuneet. Tarvittiin vuosien työ, ennen kuin järjestys saatiin para-nemaan. Erityiset ansiot tässä oli eversti Reino Raitasaarella, joka oli UNEF II:ssa Suomen pataljoonan komentajana kol-me vuotta yhtämittaa. Hänen ai-kanaan vakiinnutettiin monta sellaista asiaa, joiden kanssa oli pitkään kamppailtu. Alkoholin käyttöön saatiin selvät säännöt. Sen saantia helpotettiin, mutta käyttöä rajoitettiin. Alkoholia ei saanut nauttia työ- ja maja-paikoissa vaan sen anniskelu oli messien yksinoikeutena. Alko-holin käyttö oli myös kokonaan kielletty kuusi tuntia ennen pal-velukseen menoa. Suomalainen mies piti tällaisista selvistä sään-nöistä, ja alkoholin haittavaikut-ukset vähenivät.

- Merkittävä parannus oli sek-in, että Raitasaari suosi tasa-puolisia rangaistuksia. Samasta rikkomuksesta rangaistiin kaik-kia arvoon ja asemaan katso-matta samalla tavalla. Tällainen tasapuolisuus oli harvinaista ja pidin sitä arvossa.

- Tärkeämpää kuin rangaist-ukset ja kurinpito oli tietenkin se, että komentaja pystyi luo-maan joukkoonsa sellaisen hen-gen, ettei rangaistustoimenpitei-tä tarvittu. Siihen oli Suomen pataljoonassa hyvät edellytyk-set, sillä siinä vallitsi terve kan-

sainvälisen kilpailun henki. Suo-malaiset pyrkivät parhaansa mu-kaan menestymään muiden kan-sallisuuskien kanssa.

- Minusta oli myös mielen-kiintoista panna merkille, että Suomen pataljoonasta vähitel-len tuli eräänlainen luokatto-man yhteiskunnan malli, jossa arvomerkit ja niihin perustuva muodollinen arvovalta eivät välttämättä merkinneet kaik-kea. Tällainen kehitys perustui siihen, että koko henkilöstön tiedollinen ja taidollinen taso oli keskimääräistä korkeampi. Pa-taljoonaan oli voitu valita suu-resta joukosta parhaat. Näin ko-mentajan, päällystön ja miehist-ön suhteet voivat perustua kes-kinäiseen arvontoon ja luotta-mukseen.

- Haluan myös mainita, että puhuttaessa Suomen pataljoon-nasta, tuhannesta miehestä, niin sana *pataljoona* on jossain mää-rin harhaanjohtava käsite. Tätä ei monikaan alueilla vierailut suomalaisen upseeri tullut heti ajatelleeksi. Kun puhutaan pa-taljoonasta, niin mieleen tulee prikaatiin kuuluva epäitsenäi-nen joukkoyksikkö. Todellisuus-sa YK-pataljoonilla oli pri-kaatin tehtävät. Ne toimivat vä-hintään prikaatin vastuualueen kokoisella alueella ja niillä oli prikaatin johtamis- ja kuljetus-välineet. Miesmäärä voi kuiten-kin olla pienempi kuin prikaatis-sa, koska YK-joukolla ei ollut taistelutehtävää.

Te siirrytte tarkkailuorgani-saatio UNTSOn komentajan teh-tävistä UNEF II:n komentajaksi. Millainen oli ero?

- Vuodet 1967-1973 olivat minulle valmistautumisen kaut-ta. Pehdyin koko Lähi-idän alueeseen ja siellä oleviin johta-viin siviileihin ja sotilaisiin. Tun-sin heidät hyvin, sillä olin tavan-nut heidät monta kertaa. Kun ti-lanne sitten täysin muuttui ja syytti lokakuun 1973 sota, olin valmistautunut tehtävääni pa-remmin, kuin jos olisin tullut sii-hen suoraan Suomesta.

- Kuuden vuoden valmistau-tumisaika oli luonut lujan poh-jan uuden tehtävän hoitamiseen. Ratkaisuja ei juuri tarvinnut miettiä, vaan ne syntyivät vaistomaisesti aivan kuin itses-tään. Huomasin myös osaavani ennakoida tapahtumien tulevan kehityksen. Osapuolten pitkäai-kainen tuntemus helpotti sovit-telijan tehtävääni. Saatoin usein arvata osapuolten reaktiot teke-

miini edotuksiin.

- Komentaja on tehtävässään yksinäinen. On asioita, joista ei voi puhua kenenkään alaisen kanssa. Siksi puolison osuus ko-rostuu. Vaimoni olikin mukana vuodesta 1968 lähtien. Perheen mukanaolo on hyväksi tarkkaili-joillekin, tulkoon se tässä yhtey-dessä todetuksi. Huomasin usein, että vaimotkin tahtoivat olla mahdollisimman lähellä, eritoten kun jotain vakavaa oli ta-pahtumassa. Pidän siis perhei-den mukanaoloa jokasuhteessa hyvänä ja tarpeellisena.

Teidän ensimmäiset yksikkö-ne UNEF II:ssa luotiin ja tuotiin Kyprokselta. Oliko se Teidän ratkaisunne?

- Ei toki! Kyllä ajatus oli keksitty Päämajassa. Samalla tavoin UNIFIL sai ensimmäiset joukkonsa UNEF:sta ja UN-DOF:sta. Parasta siinä oli, että suomalaiset, ruotsalaiset ja itä-valtalaiset olivat kaikki tottunei-ta rauhanturvaajia ja niiden hal-litukset pitivät hyvää huolta pa-taljoonistaan. Auliisti ne lähetti-vät muonaa, mottoriajoneuvoja, viestikalustoa ja muuta tar-peellista täydennystä, jota tuo-tiin lentoteitse ja meritse. Ilman sitä UNEF II ei ehkä olisi selviy-tyntyt tehtävistään. YK:n huol-tojärjestelyt olivat kovin hitaita, ja kesti lähes puoli vuotta, en-nen kuin UNEF:n oma huolto oli toimintavalmis.

- Nämä kolme pataljoonaa, jotka jo marraskuussa 1973 oli saatu täyteen vahvuuteen, teki-vät alkuvaiheessa päätyön Sue-zin sotanäyttämöllä ja saivat tulen lakkaamaan. Kun niille antoi tehtävän, ne myös täytti-vät sen. Mutta koko UNEF:iin oli pyrittävä luomaan voimakas yhteishenki ja saatava se toimi-maan tehokkaana sotilaallisena yhtymänä. Ei riittänyt, että oli joitakin hyviä yksiköitä, vaan myös hyvä kansainvälinen rau-hanturvajoukko. Mielestäni oli-sikin tärkeä tutkimuksen aihe, miten komentaja luo sellaisen hengen kansainväliseen jouk-koonsa, että se toimii aktiivises-ti ja päättäväisesti, tarjoaa riittä-vän sotilaallisen vastuksen ja luo eri osapuoliin luottamuksel-liset suhteet ja saavuttaa niiden kunnoituksen.

Täällä kotimaassa saatiin sel-lainen kuva, että Te olitte tehtä-vissänne alati liikkeellä. Oliko se tarkoituksenmukaista?

- Kyllä. Komentajan on käy-tävä joukoissaan. Siinailla se oli

välttämätöntä, jotta voi oppia tuntemaan niin moninaisen kautta maailman koostuneen, kymmenpataljoonaisen joukon, sen komentajat ja miehistön. Pidän näitä tapaamisia hyvin tärkeinä, eikä niihin pyrkimyksistäni huolimatta sittenkään ollut riittävästi aikaa. Pataljoonissa paikan päällä sain kuulla ja nähdä, miten kukin niistä selviytyi, mitä niiltä puuttui, mitä ne olivat saaneet aikana ja mihin niitä voi käyttää.

Näillä matkoilla varmasti satui monenlaista, vakavaa – ehkä hauskaakin?

– Kyllä, kyllä. Kerrankin kun olin matkalla Jerusalemissa Israelissa Siinain kautta, pysäytti minut eräessä tienhaarassa egyptiläinen sotilas, joka sanoi: "seis, seis. Tästä ei mennä". Minä kysyin häneltä eikö hän tuntenut minua. "En", oli lakoninen vastaus. Minä olen Siilasvuo, esittelin itseni. "Ensio Siilasvuo?" kysyi mies. Kyllä, vastasin. "Te ette sitten ainaakaan mene!"

– Keskustelu oli koomillinen, mutta vartiomies oli oikeassa, hänhän huolehti erityisesti minun turvallisuudestani, sillä egyptiläinen tykistö suoritti siellä puskurin ja kanavan välillä harjoitusammuntoja, eikä sinne todellakaan kukaan saanut mennä, kaikkein vähiten Siilasvuo. (Tässä kenraalia naurattaa kertomansa muistellessaan egyptiläistä vartiomiestä selvästi hyvillä mielin.)

Mutta siellä oli monia tosi vaarallisia tilanteita. Peloitiko Teitä koskaan?

– Meidän kaikkien ja varsinkin tarkkailijoiden vaikein aika oli kulutussodan vaihe 1968–1970, jolloin Siinailta olevat tarkkailijat olivat suorastaan maalitauluina. Kaikkea, mikä liikkui, ammuttiin. Pelkäsin siellä monasti ja enemmän kuin nuorena upseerina sodan aikana. Pohdinkin, mistä se johtui, ja päädyin siihen, että elämä tuntui tulevan sitä arvokkaammaksi, mitä vähemmän sitä oli jäljellä. Mutta – ehkä sittekin todellisempi syy on se, että sodassa taistelutilanteessa ei ehdi ajatella pelkäämistä, koska koko ajan on muuta tehtävää ja upseerilla vastuu miehistään siinä lähellä. Lähi-idässä olin, ja olivat muutkin, paljon yksikseen ja vastuussa vain itsestään ja tunnustan, että opin kunnioittamaan niitä monia miehiä, jotka vartio- ja tarkkailupaikoillaan järkähtämättä täyttivät tehtävänsä tulituksenkin aikana.

Siinailta UNEF II:sta siirrytte Lähi-idän YK-joukkojen pääkoordinaattoriksi entistä laajempiin tehtäviin ja vielä kotiuduttuannekin olette aktiivisesti seurannut asiantuntijana rauhanturvatoimintaa. Mikä mielestänne on viimeksi muuttunut?

– Kun YK-koulutuskeskuksen päällikkö, everstiluutnantti Ilkka Tiihonen kertoi minulle, että upseeripulasta johtuen noin puolet tarkkailijoista on reser-

vin upseereita, olin hämmästynyt ja kysyin kuinka reserviläisten koulutus riittää niin vaativiin tehtäviin. Tiihonen vastasi, että heillähän on mahtava koulutus takanaan. Mahtava? ihmettelin minä. Eihän reserviupseerikoulun neljän kuukauden kurssi kovin mahtava ole. Ei! Eikä Tiihonenkaan sitä tarkoittanut, vaan vähintään vuoden mittaista palvelusta rauhanturvatehtävissä pataljoonissamme. Se on osoittautunut niin päteväksi koulutusvaiheeksi, että Tiihonen voi sanoa sitä mahtavaksi vaativiinkin tehtäviin tarkkailuorganisaatiossa.

– Tuo siis ainakin on muuttunut ja paljon muutakin. Kysyin, onko todella huomattu, että YK-palveluksella on oma vaikutuksensa reserviemme koulutuksessa. Tapahtuuhan palvelus Lähi-Idässä lähes sodanmukaisissa tehtävissä, joita ei ole luotavissa rauhanajan kertausharjoituksissa. Pidän YK-palvelusta myös hyvin tärkeänä aktiiviupseereille. Kyllä komppanianpäällikön ja -varapäällikön tehtäviä voi rauhanturvatoiminnassa hyvin verrata vähintään asemasotavaiheen tehtäviin ja kokemuksiin. Kriisivaiheissa saadaan vielä vaativampiakin kokemuksia. Erityisesti jokaiselle aktiiviupseerille on arvokasta kokea ja todeta, miten hän käyttäytyy tulen alla.

Millaisena pidätte tämänhetkistä valintakriteeriä?

– Siinä suhteessa on tapahtu-

nut kiitettävää kehitystä. On opittu yhä paremmin karsimaan pois sellaiset, jotka eivät sopeudu tai sovi tehtäviin. Olen myös pannut merkille, että pataljoonan komentajien valintaan on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Tähän tehtävään on viime aikoina myös valittu entistä nuorempaa väkeä. Komentajien onkin oltava kyllin nuoria, jotta heidän hankkimaansa koulutusta ja kokemusta voidaan myöhemmin hyödyntää korkeammassa tehtävissä.

KYLKIRAUTA kiittää kertomastanne. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan vielä tänä syksynä ilmestyviä muistelmitte.

Selitteet:

UNEF I/ United Nations Emergency Force, Egypti 1956–1967.

UNEF II/ United Nations Emergency Force, Egypti–Israel, 1973–1979.

UNIFICYP/ United Nations Force in Cyprus, Kypros 1964–

UNOGIL/ United Nations Observer Group in Lebanon, Libanon 1958

UNTSO/ United Nations Truce Supervision Organisation in Palestine, Israel–Arabimaat 1948–

UNDOF/ United Nations Disengagement and Observer Force, Israel–Syyria 1974–

UNIFIL/ United Nations Interim Force in Lebanon, Libanon 1978–

Kairon-Suezin tie 20.1.1974. Kilometripylväs 101:n kuuluisa telta.

Kuva: YK/Y.Nagata

Lähes virkauran mitta YK:n rauhanturvatyötä

JORMA PULLINEN

Eversti Jorma Pullinen jätti puolustusvoimat yli 30 palvelusvuoden jälkeen. Hän toimi Kyproksella YKSP:n komentajana 1974–1975, eli juuri siihen aikaan, kun kreikkalaisten ja turkkilaisten taistelut olivat kuumimmillaan ja jolloin toteutettiin nykyinen saaren jako.

Tässä kirjoituksessa tarkastellaan kaaderiupseria rauhanturvatoimissa, sekä miten siitä on hyötyä hänen virkauralleen.

Perusteluksi otsikolle ja koko kirjoitelmalle voisi esittää sen, että vanhimmat "YK-upseerimme" ovat paria poikkeusta lu-

kuunottamatta siirtyneet eläkkeelle. Virkauran mitaksi sopinee hyvin nykyinen yepäällikkömme Ilkka Halonen, joka toi-

mi YKSK I:n tukijoukkueen johtajana Lähi-Idässä vv. 1956–57.

Tarkoitukseni ei kuitenkaan ole, eikä harrastuksiinikaan kuulu, historiikin laatiminen edes tästä yli 600:lle kaaderille läheisestä aiheesta. Täytänpähän vain kaaderiveljeni, päätoimittajan, vetoavan pyynnön.

Meitä suomalaisia on osallistunut YK:n aseellisiin rauhanturvaoperaatioihin UNEF I:ssä Siinailla v 1956–57, UNFICYP:ssä Kyproksella v 1964–77 – (pieni esikuntaryhmä edelleenkin), UNEF II:ssä Siinailla v 1973–76, UNDOF:ssa Golanilla

v:sta 1976–, UNIFIL:ssä Libanonissa v:sta 1978– sekä tarkkailijaupseereina UNMOGIP:ssä, Kashmirissa v:sta 1961 ja UNTSO:ssa Lähi-Idässä v:sta 1967. Näiden hyväksi todettujen vapaaehtoisten "rauhanpuolustajien" kokonaismäärä on jo pitkälti yli 20 000. Näistä on aktiiviupseereita yli 600 eli tasan 3 %. Kaaderien rauhanturvatyöstä puhuttaessa on lisäksi muistettava kotimaassa puolustusministeriön YK-toimistossa ja YK:n koulutuskeskuksessa kokopäivätoimisesti työskentelevät n 10 upseeria, sekä pysyvän YK-edustustomme sotilasasian-tuntija New Yorkissa.

Palvelua "etelän auringossa" ei aina arvosteta.

Panos on ollut merkittävä

Mukanaolomme laskentavuosilla (25 v, tauko vv 1957–64 pl) jaettuna saadaan keskimääräiseksi aktiivipanokseksemme 24 kaaderia vuodessa, joka jää alle puoleen nykyisestä. YK:n rauhanturvajoukoissa ja sotilastarkkailijoina palvelee tällä hetkellä koko maailmasta 9.860 sotilasta. Heistä on suomalaisia lähes 10 % eli 977, joista aktiivipuseereita 62.

Rauhanturvapanoksemme lienee kasvanut myös kaaderien osalta suhteellisesti laskien suurimmaksi maailmassa. Eipä siis ihme, että näin suuren tarpeen tyydyttäminen ei aina miellyttä ylitöytäulukoiden kanssa kamppailevia komentajia (vast). Asenne, että virkatyön hoitamisen kotona on kunniakkaampaa kuin "etelän auringossa", ei tänäänkään liene tuntematon.

Tehtävämme rauhanturvaajina ovat vaativuudeltaan vaihdelleet tarkkailijapuseerista Lähi-Idän YK-joukkojen pääkoordinaattoriin ja YK:n pääsihteerin sotilaalliseen neuvonantajaan. Sotilastarkkailijan ja yksikön päällikön tehtävät ovat ylivoimaisesti yleisimmät kaaderin YK-tehtävistä. Sekä puolustusvoimien että ammattikunnan kannalta niitä voidaan siten pitää myös merkittävimpana panoksenamme maailmanrauhan puolesta.

Vähöksymättä korkeiden ja harvinaisten YK-neuvonantajien, esikuntaupseerien tai komentajien suurta merkitystä maamme turvallisuuspolitiikan sotilaallisina sanansaattajina, keskityn seuraavassa niiden yleisimpien "kaaderi"-YK-tehtävien tarkasteluun.

Tarkkailijapuseerin tehtäviä ei ole hyödynnetty

YK:n sotilastarkkailijoina UNTSO:ssa ja UNMOGIP:ssa on tähän mennessä palvelut 300 kaaderia. Rauhanturvajoukoissamme palvelleiden yhteismäärä on n 430 upseeria esikunta- ja komentajatehtävät ml. Molemmissa organisaatioissa palvelleita on siis n 130 (kokonaismäärä n 600) ja vain joukoissa palvelleita myös n 300 upseeria. Kaksi kertaa YK-palveluksessa olleita on kaikkiaan n 150, kolmen kerran "ammattilaisia" n puolet edellisestä ja ne-

OP Hill Top Kyproksella.

linkertaisia "kotityön vieroksuja" löytyy vain 13 kappaletta.

YK-pataljooniemme yhteenlaskettu yksikkömäärä on vaihdellut kahdesta kahdeksaan. Keskimääräinen luku lienee lähellä viittä vuodessa. Yksikön päällikön tehtävässä on saanut siis palvella n 125 upseeria. He ovat siten everstiä harvinaisempia vielä palveluksessa olevien joukossa.

YK:n sotilastarkkailijan tehtävistä koitua oppi ja ammatillinen hyöty rajoittuu toisaalta viestijärjestelmien ja taisteluvälineiden tuntemukseen ja toisaalta suomalaisen ammattiupseerin taitojen ja omien kykyjen vertailuun yli 20:täkin kansallisuutta edustavien ammattiveljien rinnalla. Kun tämä on tapahtunut hyvin usein kenttäoloissa osapuolten tulen alla pa-

Partio Golanilla.

reittain (pari vaihtuu lähes jokaisella n viikon mittaisella "vartiovuorolla") on tulosta pidettävä subjektiivisuudesta huolimatta melko luotettavana ja mikä parasta, meille hyvin positiivisena.

Nykykaikaisen viestivälineistön käytön ja viestitusjärjestelmien kehittämisen kannalta saatu hyöty on kiistaton. Esimerkiksi monipuolisen YK-kokemuksen omaava viestitaktiikan opettaja SKK:ssa on varmasti osannut jakaa kokemuksensa koko puolustusvoimia hyödyttämään. Tarkkailijapuseerin päätehtävän, tähytystiedustelun, tuomien oppien (taisteluvälineiden ja -joukkojen tunnistaminen) hyödyntäminen tuntuu jääneen vain teknisten apuvälineiden hankinnan tasolle – jos sillekään.

Komppanianpäällikön tehtävä vaativa

YK:n sotilastarkkailijan tehtävien ammatillista merkitystä ei vähentäne se seikka, että osa heistä on nykyään reservin upseereita (7), joilla on takanaan vankka yk-kokemus joukoissa. Toisaalta se kuitenkin osoittaa selvästi, että sotilastarkkailijan tehtävien johtamistaidolliset opit ja vaatimukset eivät voi olla kovin korkeat.

Pohjoismaiden YK-tehtävissä tällä hetkellä olevien sotilastarkkailijoiden kokonaismäärä on yli 100 upseeria vuodessa. He ovat kaikki saaneet valmennuksen tehtäviinsä Suomen YK-koulutuksessa. Sitä voitaneet pitää koko puolustusvoimiemmeikin tason ja hengen suurena näyteikkunana maailmalle.

YK-pataljoonan yksikön päällikön tehtävä johtamissuoritukseksi on lähes sotilastarkkailijana toiminnan vastakohta. Kenttäolosuhteissa laajalle alueelle tilanteenmukaisesti (kovat lippaassa) ryhmittyneen 2–6 joukkueisen reserviläiskomppanian operatiivinen, hallinnollinen ja huollollinen johtaminen on vaativampaa kuin yksikään päällikön tehtävä kotimaassa. Siinain, Golanin ja Libanonin operaatioissa tilanne on ollut lähes sodan kaltainen – tai pahempikin kahden tulen välissä – koko ajan. Kyproksen pitkän aselevon aikaiset yksiköt pääkaupungin Nicosian alueella muodostivat ehkä miellyttävän – ja vieläkin vanhemman päällystön asenteita rasittavan – poikkeaman rauhanturvaajan arkeen. Toi-

saalta sieltä ovat myös viimeiset täysimittaisen sodan kokemukset kahden prikaatin maahanlaskuineen ja divisioonan maihinousuhyökkäyksineen lähes lähestään suomalaisten yksiköiden vastuualueilla.

Useimmat yksikön päälliköt ovat lähteneet melko kylmiltään tuohon outoon ja vaativaan tehtävään vain YK-koulutuskeskuksen lyhyt valmennus eväänään. Monet ovat silti onnistuneet hyvin, mutta epäonnistuneiden tai juuri riman ylittäneiden lista on tehtävän "mainosarvon" huomiota ottaen liian pitkä. Voisi kysyä, onko puolustusvoimiemme lakisääteinen ja poliittisen johtomme korkealle arvostama YK-tehtäviin "myötävaikuttaminen" tässä kohdin jäänyt liian vähälle huomiolle sotilasopetuslaitoksissamme.

YK-palvelus laskettava plussaksi

Tästä tullaankin toiseen kiinnostavaan kysymykseen, miten palvelus YK:n rauhanturvatehtävissä yleensä on vaikuttanut upseerin virkauralla etenemiseen. Siihen ei löydy yksiselitteistä tilastollista vastausta.

Everstiluutnantin – kenraalin arvoon ylenneiden "YK-miesten" lukumäärä on n 150. Se on tasan neljännes tähän mennessä palvelleista, joka mahtuu normaalin urakierron puitteisiin kooko upseerikunnassakin. Samaan suuruusluokkaan viittaa myös ye-upseerien tähänastinen määrä, 180. Se, että palveluksessa olevista kenraaleista (24) vain kahden ja eversteistä (81) vain yhdeksän virkauraan liittyy yk-palvelusta, on osittain ikäkausikysymys, jonka toivoisi aikaa myöten korjautuvan asian merkityksen vaatimalla tasolla. Ei niin, että kaikista "YK-miehistä" pitäisi tehdä everstejä vaan niin, että everstiksi aikovalle olisi eduksi palvelu YK:n rauhanturvatehtävissä – vaikkapa yksikön päällikkönä.

YK:n rauhanturvatyöstä on tullut pysyvä ja näkyvä osa suomalaisen aktiiviupseerien virkauralla. Nykyisillä vahvuksilla jatkettaessa olisi seuraavan 30 vuoden jälkeen yli 1500:lla kaaderilla YK-merkintä ansioluettelossaan. Uskoisi sen määrällisestikin nousevan haasteeksi niin koulutusohjelmille kuin virkabudjetillekin. Jos YK korvaa maksetut palkat täysimääräi-

Suomalaiset Siinailla.

sinä, luulisi valtiovallalla olevan lähes moraalinen pakko lisätä YK-virkoja puolustusvoimiimme.

Silloin ei maailmanrauhaa turvattaisi pääosin joukko-osastojen koulutuskapasiteetin kustannuksella eikä YK-tehtäviin lähtöä rinnastettaisi lähes "rintamakarkuruuteen". Kaaderit, niin kuin koko YK-joukkomme, ovat hoitaneet osuutensa maail-

manrauhan turvaamisessa kiitosta ja kunnioitusta ansaitsevalla tavalla. Heidän työnsä on lisännyt merkittävästi luottamusta niin maanpuolustukseemme kuin suomalaiseen työhön ja kaupankäyntiinkin. Rauha ja kansojen välinen luottamus on tänään Euroopassa vakaampi kuin aikoihin. 30-vuotinen rauhantyömme ei näytä menneen hukkaan.

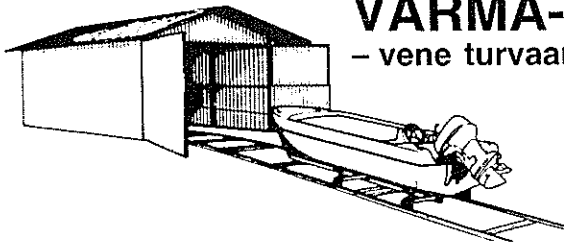
Ferrex

ruosteenestoa saranasta siltaan

TEKNOS-WINTER OY

Takkatie 3, 00370 HELSINKI. Puh. 55 44 58

VARMA-venevojat

– vene turvaan vaivatta vaikka joka ilta

Suuren suosion saavuttanut VARMA-venevaja suojaa tehokkaasti säältä, varkkailta ja ilkeiltä tekijöiltä. Vene nousee ja laskee rullaradallaan vinssiin ja vaijerin avulla helposti ja kevyesti.

Venevaja rakennetaan kuumasinkityn teräsrungon varaan, joten perustuksia ei välttämättä tarvita. Tämän takia VARMA on helppo pystyttää joka niemeen, notkoon ja saarelmaan. Venevajan kokoaminen käy helposti, koska toimitamme sen täydellisenä asennuspaketina vapaasti tehtaaltamme ohjeineen. VARMA-venevaja soveltuu myös autotalliksi.

Toimitamme vajoja myös paikalla valmiiksi asennettuna ja asiakkaan antamien mittojen mukaan. Maksuehtomme ovat joustavat, joten se ei varmasti tule olemaan esteenä suunnitellessamme venevajan hankintaa. Kannattaa ottaa huomioon myös se, että valmistamme VARMA-merkkisiä veneenkuljetustrailereita, peräkärriä, hevosenkuljetusvaunuja, ym. erikoiskärriä, jotka ovat myös kestäviä ja laadukkaita.

Valmistus
ja myynti

RIPECO OY

Nummitie, 04460 NUMMENKYLÄ (Järvenpäässä)
puh. 90-283 290, 90-283 698

PIRTANAUHA OY

Sukkula 12700 Loppi
Puh. 914-40 024

KARJALAN PULTTI OY

Joensuu, Kuurnankatu 29
Puh. 973-29550 ja 29580

Osakeyhtiö Rakentaja Lestitehdas

38100 KARKKU
Puh. 932-343 81

MONO OY

Laatikkotehtaankatu 2
Lahti

HÖCKERTIN SEURAAJAT OY

Kaivokatu 14
94100 KEMI

KESTOPUU — takuu vuosikymmeniksi OY IMPREGNO AB

PL 24 49401 Hamina
Puh. 952-544 20

Kreosoottikyllästämö — Suolakyllästämö

PAPERITYÖ OY

PL 29 00981 Helsinki
Puh. 90-316 022

Karjalan Kassa ky

Radio-, TV-, kassa-, konttori- ja ompelukoneliike

Kauppakatu 29-31 53100 Lappeenranta
Puh. 953-172 60

– Tilausajoihin –

AMÖRÖ OY

Kajaanintie 150 OULU
Puh. 981-338 233

RAKENNUSTOIMISTO
Hakanpää ky

28400 ULVILA, FRIITALA
PUH. 939-388 878

Vari Oy

Paimenpolku 3 45100 KOUVOLA
Puh. 951-202 71

Y-LAITE OY

- VEDENKÄSITTELYLAITTEITA, VARAOSIA.
KEMIKAALEJA SEKÄ UIMA-ALLAS LAITTEITA.

Vipusenkatu 14, 15230 LAHTI
☎ 918-335 577
Telekopio 918-335 576

– VARATTU –

Tili ja Isännöinti Kiinteistömatti Oy

Teuvo Pakkalantie 12 F, 00400 Helsinki
Puh. 583 825

TERÄTUOTE OY

37800 TOIJALA
☎ 937-22050 telex 22247

PUTKIMAA OY

Isokatu 13 90100 Oulu
Puh. 981-220 335

Suomalaissotilas silkkitiellä

Teksti ja piirrokset:
HEIKKI TIILIKAINEN

Majuri Heikki Tiilikainen palveli Intian ja Pakistanin jakaman Kashmirin tulitaukolinjan valvontaan asetetussa YK:n sotilastarkkailijaryhmässä UNMOGIP:ssä 1977–1978. Tässä hän kertoo henkilökohtaisista tuntemuksistaan tuossa tehtävässään.

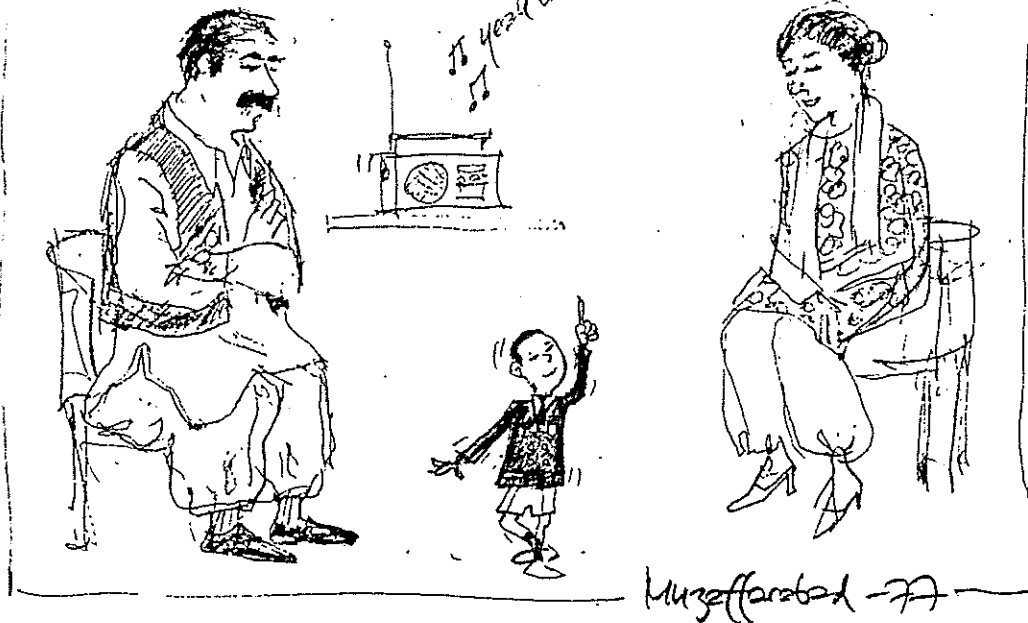
Monet muistavat kirjoittajan pitkäaikaisena Ruotuväen päätoimittajana vv. 1971–1976.

Ilta-auringon kultaama Nanga Parbat, rokkia vieraille tanssiva prikaatinkenraalin pikkupoika, basaarissa villiintyneenä raivoava vesipuhveli, vieraan väsyneitä pohkeita hieromaan kumartuva *havildar*, *gamar masalan* tankea maku kitalaessa – aistimuksia, tunteita, muistoja kymmenen vuoden takaa Kiinan silkkitiien portinpylväiltä. Vuosi Kashmirissa tunkee vai-

kutteita muukalaiseen kaikkien aistien välityksellä, herkeämättä, värikkäänä, kaoottisina.

Entä nyt, kymmenen vuoden kuluttua. Ovatko elämykset kytkeytyneet toisiinsa, saaneet yhteisiä nimittäjiä, jäsenyneet kokemukseksi. Mitä vuosi sotilastarkkailijana Kashmirissa opettaa suomalaiselle ammattisotilaalle?

Prikaatinkomandi valmistuneen yllä-
katselussa helivuohteen poikensa
rodeleesitlystä

Takaisinkytkentä Topeliukseen

Kun tie loppuu, jatketaan jalan. Vaikeakulkuisimmilla alueilla vain prikaatin esikuntiin pääsee jeepeillä, pataljooniin vievät jokien varsia kiemurtelevat polut. Parinkymmenen kilometrin välein on sotilaiden hoitamia majoitustaloja, joissa matkalaiset voivat viettää yönä.

Kyliä läpi kulkiessaan suomalainen kokee oudon takaisinkytkennän tunteen: hän aistii kävelevänsä oman historiansa halki. Työteliäät, luontaistaloudessa eristettyinä elävät ihmiset, jotka arvaamattoman Himalajan armoilla koettavat kerätä seuraavan talven einettä, muistuttavat uudelleen syntyneitä Saarijärven Paavoja. Paljain jaloin jäisessä liukumäessä laskettelevat pikkupojat, vanhempien kunnioitus ja muukalaista kohtaan osoitettu rajaton vieraanvaraisuus ovat kuin suoraan Maamme-kirjan sivuilta. Kun niin sanotut perinteiset arvot henkivät noiden ihmisten parissa joka puolella, on kotimaassa joskus vaikea nauraa vapautuneesti ylimielisyyttä tiukkuille räppääjätuille.

Noissa olosuhteissa romuttuu suomalaisen mielessä huolellisesti ylläpidetty illuusio karaistu-

neesta kansasta. Valtavan risukuorman alla hampaaton naama iloisesti hymyssä vuorenrinnettä kapuava ikäloppu ukko tuo väkisin mieleen katajaiseksi itseään kutsuvan kansan, joka löhöää pastellistrecheissä sohvilla katselemissa, kun sen tarkkaan valitut edustajat rasittavat itseään tartanilla.

Toki toisenlaisiakin muistoja on – loppumaton byrokratia, ovelat kauppiat ja eriarvoisuus, mutta päällimmäiseksi on vuosikymmenen takaa jäänyt kunnioitus ja lämpö isäntäkansoja kohtaan.

Kuin kaksi marjaa

Intian ja Pakistanin armeijat ovat kuin samasta puusta veistetyt – kirjaimellisesti, sillä ne ovat itse asiassa brittien perinteikäs Intian Armeija, joka vuoden 1948 itsenäistymisen yhteydessä halkesi kahtia.

Tavat, uniformut ja miehet ovat edelleen kovasti samanköisiä. Sotilastarkkailijana palvelevalla ulkomaisella sotilaalla on mielenkiintoinen tilaisuus todeta, mihin samoista lähtöasetelmistä alkanut kehitys on vastakkaisilla puolilla johtanut.

Toinen armeija näytti tuovan kaiken hienomman tekniikan ulkomailta, toinen tuntui pelaavan periaatteella ”mitä emme it-

se osaa tehdä, sitä emme tarvitsekaan”. Tämä näkyi esimerkiksi maastoautoissa – toinen käytti maahantuotuja, uutta mallia olevia jeepejä, toinen ajeli itse rakentamallaan ”sotajeepeillä”. Tehdas oli ostettu vanhentuneena edullisesti alkuperäismaasta.

Näki selvästi, että maassa, joka pelasi omin avuin, kalusto oli muutenkin kirjavampaa ja vaatimattomampaa. Sen huolto pelasti kuitenkin huomattavasti paremmin ja ammattitaitoisemmin kuin naapurissa. Ei markkaakaan kiinni-asette on ylläpitävän huollon pahin vihollinen. Joka sitä ei usko, menköön Kashmiriin katsomaan.

Sama kahtiajako ulottui myös jokapäiväiseen toimintaan. Toisessa armeijassa joukkueenjohdajat olivat joukkueittensa asemassa, komppanianpäälliköt komentopaikoillaan ja pataljoonan komentajat esikunnissaan. Tulitaukolinjan toisella puolella upseerit olivat syyn tai toisen varjolla kerääntyneet pataljoonan esikuntiin – pataljoonien komentajia lukuunottamatta: he olivat prikaatin esikunnissa. Joukot jäivät aliupseerien hoteisiin – järjestyksenpito ja mieskohtaisen koulutuksen antaminen heiltä kyllä kävi, mutta perusyksikköinä komppaniat eivät toimineet. Ei vanha suomalainen periaate siitä, että johtaja

jakaa joukkonsa vaikeimmatkin olosuhteet, ole tyhjä fraasi sen enempiä kuin vaatimus edessä – tai ainakin joukkojen näkyvisä – johtamisesta. Ilman johtajaa ei ole joukkoa, on vain lauma – ja lauma taistelukentällä on tykinruokaa.

Me ja muut

Kovin usein kysytään suomalaisten sijoitusta vertailussa muiden kansakuntien sotilaiden kanssa. Joskus tuntuu siltä, että olemme suorastaan sairaalloisen kiinnostuneita kuulemaan sankaritarinoita maanmiestemme paremmuudesta muihin nähden. Tämä näkyy omakehuna kansainvälisessä seurassa – suomalaiset ovat tunnettuja siitä, että kääntävät puheen kotimaan oloihin ja niiden erinomaisuuteen käsillä olevaan asiaan verrattuna. Väitetään, että tämä perustuu huonoon itsetuntoon.

Miksi näin pitää olla? Vaikka edellä lueteltiin piirteitä, joiden suhteen suomalaisille hynnyllään, niin sellaisia on kaikkialla kansallisuuksilla. Vastaavanlaisia näyttöjä on kuitenkin harvalla esittää. Suomalaisten sotilasmaine tunnetaan laajalti – esimerkiksi chileläiset upseerit tietävät Talvisodan taisteluista uskomattoman paljon, paikannimiä myöten. On jotensakin häkellyttävää kuulla heidän muodostavan muististaan sanaa ”Haukipera”. Suomalaiset ovat sitä paitsi arvostettuja työtövereitä kansainvälisen rauhantöiden piirissä, sitä enemmän mitä kovemmaksi peli menee. Suomalaisten rehellisyys, laajat yleistiedot ja nykyään erinomainen kielitaito sekä aivan erityisesti luotettavuus ovat asioita, jotka eivät ole aivan itsestään selvää kaikkien kansallisuuksien kohdalla.

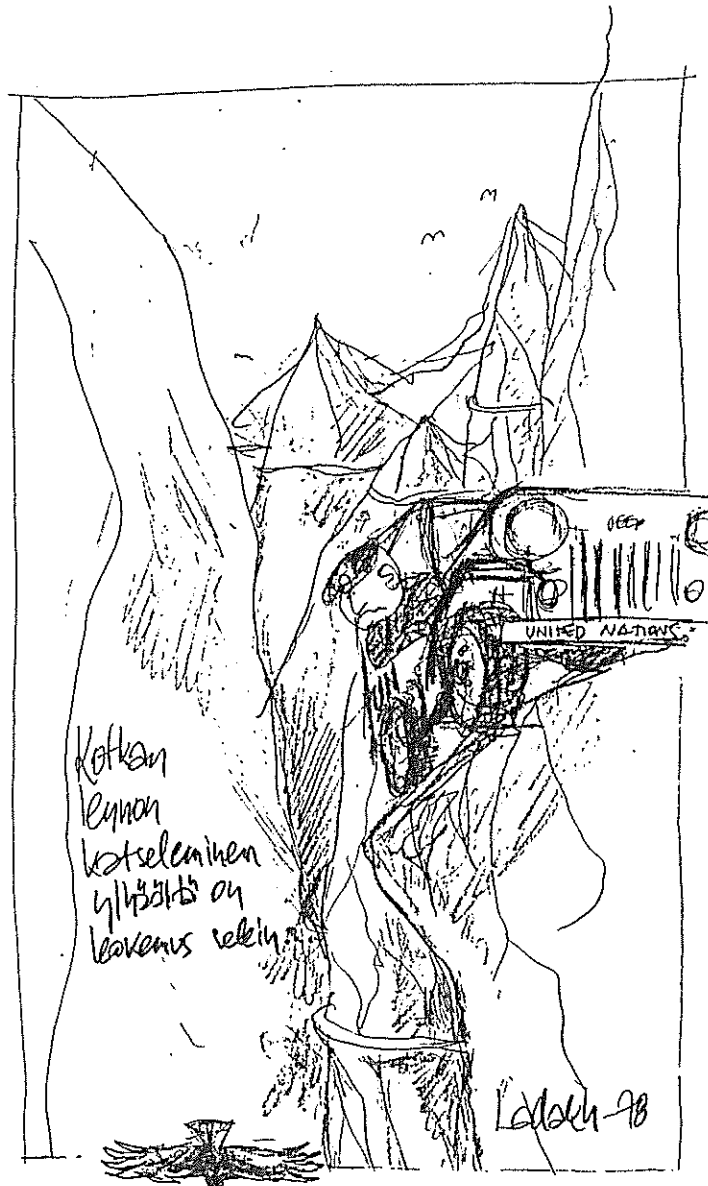
Mainitsematta maita nimeltä uskaltanee esittää joitakin karkeitä yleistyksiä vuoden kiintäen yhteistyön perusteella. Etelä-amerikkalaisten ongelmana tuntuu yleisesti olevan käsillä olevan tehtävän – velvollisuuden – sijoittuminen kovin matalalle henkilökohtaisessa arvojen asteikossa. Edelle menevät perhe, erityisesti lapset ja nimenomaan pojat, päiväraha ja matto-ostokset. Eteläeurooppalaisilla on samoja piirteitä, mutta oman henkilön mukavuus ja hyvä tulevaisuus vielä korostetummin esille. Tuntuu siltä, että suomalaisille soti-

laille yleensä helppo yhteisen hyvän ymmärtäminen ja joukko-
na toimiminen on paljon vaike-
ampaa latinalaisille. Yhteistoi-
minnassa se näkyy laskematto-
muutena ja meikäläisittäin kat-
soen vastuuntunnotomuutena.

Brittiläisen kansainyhteisön
sulatusuuneista Euroopan ulko-
puolelta tulevat upseerit ovat
yleensä ammattitaitoisia ainakin
päällisin puolin, mutta taipuvai-
sia machismoon ja ramboiluun.
Tällä moni peittää sen, että ko-
van paikan tullen ei tarvittavaa
särmää ehkä löydykään. Yksino-
lo tuntuu rassaavan heitä kovasti,
samoin puutteellinen hygie-
nia.

Pohjoismaisista kollegoista
suuri osa on kolvokkaita upsee-
reita mutta kansallisiakin eri-
koispiirteitä löytyy. Eräs kin-
maa tuntui varaavan parhaat up-
seerinsa yhteistyöhön liittolai-
sen kanssa ja YK-tehtäviin ne,
jotka jäivät jäljelle. Muuan toi-
nen pohjoismaa suhtautui varsin
suurpiirteisesti missionin henki-
löstön tasovaatimuksiin – esi-
merkkinä työttömäksi jäänyt
huolintaliikkeen virkailija, josta
leivottiin majuri ja kenttäase-
man päällikkö. Sinänsä muka-
van miehen totaalisen sotilaallisen
ammattitaidottomuuden ha-
vaitsivat ensiksi alaisiksi joutu-
neet 15-20 vuotta palvelleet am-
mattiupseerit ja hetken kuluttua
myös paikalliset komentajat.
Tuloksena oli luottamuspuola
aseman sisällä ja toimintalueel-
la, mikä myöhemmin johti
omintakeiseen henkilösälaisen
materiaalin käsittelyyn ja palve-
luksen keskeyttämiseen. Erään
pohjoismaan upseerien väkevä
yksilöllisyys vaikeutti joskus joh-
donmukaista yhteistyötä.

On toki korostettava, että yl-
läesitettyt ovat karkeita, subjek-
tiivisia yleisesityksiä, jotka on
esitetty supisuomalaisesta tar-
kastelukulmasta ja kärjistäen.
Useimpien kohdalla joko henki-
lökohtaiset tai ammatilliset hy-
veet kompensoivat tällaiset inhi-
milliset puutteet runsain mitoin.

Adventure Training

Tässä yhteydessä on paikallaan ottaa esiin eräs YK-palveluksen puoli, joka monasti jää muiden asioiden varjoon. Se on matkanteko kohdealueelle. Muodikkaan holhousmentaliteetin mukaisesti pyritään rajoittamaan sotilastarkkailijoiden omin toimin tapahtuvia matkoja. Ne ovat kuitenkin mitä oivalisinta selviämiskoulutusta suomalaisille sotilaille. Ei liene tänäkään päivänä vähäpätöinen suoritus ajaa autolla Intiaan ja takaisin. Se, joka siitä selviää, selviää kyllä monesta muustakin asiasta.

Meidän puolustusvoimistamme puuttuu ainakin anglosaksisissa maissa tunnettu *adventure training*, "seikkailukoulutus", jossa siihen halukas saa esityksensä perusteella vapaata ja jopa tukea esimerkiksi valtameripurjehdukseen, vuorikiipeilyyn ja muihin pitkäjänteisyyttä, siisua ja rohkeutta kasvattaviin suorituksiin.

Inhimillinen tekijä

Näyttää siltä, että mitä pitemmästä aikaperspektiivistä Kashmirin vuotta tarkastelee, sitä voimakkaammin muistojen kuuhun keskeltä nousee esille ihminen itse – uskontoineen, asenteineen, ennakkoluuloineen ja perintötekijöineen. Loppumattomat pyhistä mani-kivistä ladotut muurit, joihin Marco Polonkin oppaat ovat kunnioittavin käsin kaivertaneet omat kivensä, kertovat ihmisen pitkästä vaelluksesta luonnon osana ja sen ehdoilla.

Rikkiammutut talot ja pakolaisleirin slummit puhuvat omaa kieltään itseään suuremmat voimat irtipäästäneestä ihmisestä. Silkkitiellä korkean tekniikan maasta saapunut ammattisotilas oppii uudelleen sen perusasian, että sota ja rauha ovat viime kädessä ihmisistä itsestään kiinni.

Miellyttävä ruokailu- ja kahvipaikka!
Seisova lounaspöytä klo 10—14
Veikkaus — Kemikalio — Matkahuolto
MAANINKA BAARI

Tuomo Räisänen
puh. 971-511365, 71750 Maaninka

Lieksan Leipomo Kärki

Pielisentie 31, 81700 LIEKSA
Puh. 975-217 77

PRIMO OY

Ormusmäentie 18
00700 Helsinki
puh. 90-354311

TEROTUSLIKE
TEHO
Akselintie 5, Turku
Puh. (921) 303 306

KANNONPUU OY

43300 Kannonkoski
Puh. 944-51 251

VALMISTAMME MITTATILAUSTYÖNÄ
keittiön, eteisen ym. kalusteita, myös puupintaisina.

PSL MARTTI RÖNKÄ
Siilinjärvi, puh. 971-421673

TIEDOS OY

Sibeliuksenkatu 5. A. 13100 Hämeenlinna
Puh. 917-28062

Runeberginkatu 5. B. 00100 Helsinki
Puh. 90-6942266

H - STEEL LTD

PL 15 62301 Härmä
Puh. 964-848 620

LAPPEENRANNAN HUOLTOKESKUS KY

VARAOSAT — TARVIKKEET

Yrjönk. 7 953-12294
KODINKONEET · KYLMÄKONEET · LAITOSKONEET

A-RYHMÄN SÄHKÖASENNUSLIKE HEIKKALAN SÄHKÖ KY

Radio- ja sähkökojeet
Philips NMT autopuhelimet
Myynti ja huolto puh. 989-12638, 12571
Kitkantie 8 93600 Kuusamo

SÄHKÖLIKE P. RAUHALINNA JA KUMPP.

Rummunlyöjäkatu 33, SALO
Puh. 924-2488

PIKKU VALINTAKULMA LEMPIÄINEN

Teitä palvelee mieli reippaana Lempiäinen. Tuoreet lihat kohtuuhintaan. Laatu hyvä. Myös siirtomaatavaroita

PIKKU VALINTAKULMA
MANEESIKATU 3, HELSINKI, puh 90-625 372

ORIVEDEN SANOMAT

PL 33, 35301 Orivesi, puh. 935-7333

Myyntivirta Oy
Seripainatukset & Muovityöt
40800 Vaajakoski
puh. (941) 262 411

RAKENNUSLIKE URHO SORVI KY

82600 Tohmajärvi
Puh. 973-621098

JÄTEHUOLESI HEITÄ MEILLE AROKIVI KY

Varkaus
Puh. 972-23943 — 71133

Ullakolle unohdettua

REINO HIRVISEPPÄ

Vanha kaaderi, Reino Hirviseppä alias Palle jne, on käväissyt jälleen ullakollaan – muistattehan nuo mainiot radiopakinat. Mitä kaikkea hänellä onkaan sydämellä?

Jääkäreitä, heidän koulutusta ja ennen kaikkea merkitystään nuorempi suomalainen sukupolvi ei ymmärrä tai oikeastaan ei edes tiedä. Yleisradio saa kyytiä, ja kertoman mukaan ei vallan suotta. Ja miltä tuntuisi, jos saataisiin koottua upseeri- ja kadettikaskut, sellaiset jotka eivät ole ennen olleet kirjoissa ja kansissa yhteen opukseen. Katsotaanpa, mitä kaikkea hänellä on ullakolta poimittuna.

Ullakkoa penkoessani osui käteeni saksankielinen kirja, jonka olin oikein omistuskirjoituksen saanut erältä Wehrmachtin majurilta Berliinissä joskus ennen viime sotia. Se käsittelee sotilasmusiikkia sekä sellaisen johtamista tyypillisellä preussilaisella perinpohjaisuudella. On jäänyt muilta kiireiltä tutkimatta, mutta nyt osui silmiini nuotitettu signaali, joka olikin vallan kiinnostava. Oli näet se torventöräys, jota ”ruotsalaiset käyttivät Breitenfeldin taistelussa 1631”. Siis myös meidän mainehikkaitten hakkapeliittojemme merkisointo. Jotta nyt lähretään, poijaat!

Pimputin sen pianolla, eikä se mitenkään kaksiselta kuulostanut, mutta sitäkin tehokkaampi on varmasti ollut se ”*Hakkaa päälle!*”, joka ainakin Arvi Jänneksen komean hakkapeliittarunon mukaan raikui ”kuin pauhina Pauanteen”. Ja vamatikin se on ollut ärhäkempi huuto kuin ruotsalaisten ”Gud med oss!”, jota tuon samaisen runo-

tuokielman mukaan hyvin jumalisen kunkun sinikeltaiset(?) joukot käyttivät ainakin sitten Lützenissä, missä Kustaa kaatui – ja aikakirjojen mukaan minunkin esitaattoni (äidin puolelta), liiviläislipullisen päällikkö Erik Larsson ansaitsi aateliskannuksensa. Menetti käsivartensa (Arm) ja sen puuttuessa (fehlt) sai sitten aatelisnimekseen Armfelt.

Jääkäriliikkeestä ei tietoa

No, nyt poikkesin asiasta. Vielä tuosta silloisesta ruotsalaisesta sotahuudosta muistui mieleeni, että näin sakemannien vyönsoljessa tuon saman toivomuksen ”Gott mit uns”. Liekö se 30-vuotisen sodan peruja ja meikäläisten matkintaa, vai onko asia päinvastainen. Kukahan ottaisi tutkiakseen? Ainakin tuo solki oli jääkäreitteimme yössä I maailmansodan aikana – ja kaippa se teki terää!

A propos jääkäriliike: Suoras-

taan tyrmistyneenä saa nykyisin todeta – nimenomaan radio- ja tv-ohjelmissa – miten vähän nykypolvi tietää siitä, eikä sen paremmin ole asia muunkaan oman maan historian suhteen. Niinpä nytkin 10.8. radion iltahjelmassa muuan nuorimies kertoili musiikkimuistojaan itänaapurista ja mainitsi Liepajan kaupungin. Aivan oikein hän huomautti, että sen nimi oli aikaisemmin Libau ja että siellä Suomen jääkärit opettelivat sotataitoa. Mutta sitten hän ”historioitsi”, että nämä samaiset jääkärit tulivat sitten s a k s a l a i s t e n m u k a n a 1918 kansalaissotaan Suomeen ja siten (sanantarkasti en muista) vaikuttivat tulokseen ratkaisevasti. No, totta kai jääkärit vaikuttivat, mutta kapina oli jo kivistetty ennen saksalaisten tuloa huhtikuussa, Tampereen ratkaisutaistelun jälkeen.

Mutta kun ei kouluissa saatastä puhua, niin ei ihme ettei tiedetä. Eikä ymmärretä ottaa selvää. Erikoisesti tällainen tökeröisy sieppaa siksi, että ei noita kunnioittamiamme Suomen jääkäreitä ole enää joukossamme kuin kourallinen, ja toivoisi ainakin, ettei heidän annettaisi huomata elämäntyönsä väheksymistä ja vääristelyä, mistä saamme syyttää – paitsi kouluhallitusta – nimenomaan tuota vaikuttavinta ”valitus-institutiotamme” *Yleisradiota* ja sen yksisilmäistä vinosuuntausta.

Muuten tuo Libau muistetaan – paitsi **Sam Sihvon** ”Jääkärin morsiamesta” – myös siitä, että siellä syntyi **Heikki Nurmion** mahtava runo, jonka Sibelius juuri Vapaussodan kynnyksellä puki uljaaksi ”Jääkärimarssiksi”. Aihe, josta äskettäin kirjoiteltinkin *Reserviläinen*-lehdessä.

Tyypillistä muuten noille nykypolven historioitsijoille *Radio-TV:ssä* on, että milloin vain jossakin ohjelmassa on puhetta ”sotaisuudesta”, ”valkoisesta terroristista” tai vaikkapa ”lahtari-kaartista”, niin ”Jääkärimarssista” aina muistetaan ottaa tehosteeksi muutama tahti. Sitä voisi jo sanoa isänmaallisuuden ja itsenäisyyshistoriamme profanoimiseksi. Saadaanpa kuulla millainen ”Punakaartin marssi” siellä pannaan soimaan Itsenäisyyspäivänä 6.12.! Ainakaan ”Päivän mietelause” radiossa ei tule muistamaan jääkäreitämme, sillä kun soitin sinne (Aleksis Kiven Seurasta tululle toimittajalle **Paavo Einille**) ja ehdotin, että 28.2. muistettaisiin jollain säkeellä tms. jääkäreitämme, niin vastaus oli, että ei misään tapauksessa.

Laatta Paul von Gerichille

”Hyvästi Libau riemuineen, nyt lähtömalja omi tää!” ”Noinhan siinä Samin ammoisessa menestysnäytelmässä laulettiin. Tydytyksellä on todetta-

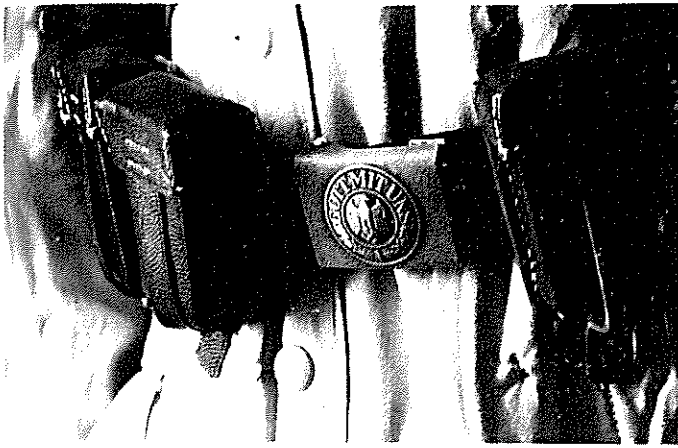
Schwedische Reiter-Signale – 1631

Aus der *Schlacht bei Breitenfeld (1631)*. In Delitzsch seit 1632 zur Erinnerung an die Errettung der Stadt geschrieben.

Mit Genehmigung des Verlegers Max Hesse in Berlin. Holten aus „Eönende Ur-Quellblätter.“ Herausgegeben von Hans Joachim Moser.

Reino Hirviseppän ullakolta löytämän vanhan ruotsalaisen merkkisinglaalin nuotit. Singnaali oli käytössä kolmikymmenvuotisessa sodassa.

Olihan saksalaisessa sotilasvyössä vielä toisen maailmansodan aikaan teksti "Gott mit uns".

va, että tuon kappaleen pohjalta tehty koko-illan elokuva "Jääkärin morsian" on nyttemmin päässyt epäoikeudenmukaisesta pannasta ja on esityskelpoinen teattereissa – tuskin kuitenkaan tv:ssä. (Siellä pitää nykyään olla ns. navanaluskulttia, koska kuulemma nuoriso vaatii semmoista!)

Pannasta ei sen sijaan ole jostain syystä päässyt allekirjoittaneen tekemä puolen tunnin lyhytelokuva "Sama kaiku on askelten", jonka tein 1968 Vapaussodan 50-vuotismuistoksi ja jonka dokumenttiaineistossa mm. Jääkäripataljoona 27 kokonaisuudessaan nähdään syksyllä 1917 marssimassa kameran ohi Libaussa. Monet tutut jääkäriupseerit ovat siinä selvästi tunnistettavina. Samoin liittyy siihen harvinainen kuvasarja sulkeisharjoituksesta Lockstedtin leirillä 1915–16. Muistaakseni tästä filmistä on kopio myös Kadettikoululla. Järjestäkääpäs joku energinen nuorempi herra, vielä jonkinlainen tilaisuus, missä sen saisivat nähdä asianharastajat – ja kenties myös jotkut nuoremman polven lehti-ihmiset ym. tiedottajat, joille tämä itsenäisyshistoriamme on tuikituntematon asia sekä tapahtumiltaan että erikoisesti hengeltään!

Poikkeuksiakin on. Oli ilahduttavaa kuulla, että taloon jossa kenraaliluutnantti Paul von Gerich (eli "Vonkeri") on asunut Haminassa, tullaan kiinnittämään muistolaatta. Tästä syystä kääntyi puoleeni tj Veli O. Klami, pyytäen minua laatimaan laattaan tulevan tekstin. Kun kenraali v. G ei ollut opettajana enää minun kurssillani (9.) Kadettikoulussa, soitin hyvälle ystävälleni, Herra Van-

hempi Kadetti Eversti evp Lauri Harvilalle, joka kertoikin, että ko. kenraali oli todella Herra ja Hidalgo ja heidän (5. kurssi) upseeri-idolinsa. Sommittelimme yhdessä tekstin: "Urhea soturi ja Itsenäisyysarmeijamme sotataidon opettaja kenraaliluutnantti Paul von Gerich (1873–1951) asui tässä Haminan talossaan." Asia siis hoidettu. Kiitos ja kunnia aloitteentekijöille.

Talvisodan marssit eivät kelpaa Yleisradiolle

Panin tämän pakinani otsikoksi "Ullakolle unohdettua". Sillä nimikkeellähän tein viimeisten vuosikymmenten aikana radioon lähinnä musiikkimuistoja pyhä-iltapakinoita. Lienee noita joku kuullutkin, vaikka ne aina joutuivatkin juuri tärkeiden TV-ohjelmien alle piiloon. Nyt en niitä enää tee, johtuen tämä siitä, että Viihdeosaston johtoon tuli nuori nainen, joka edustaa juuri tuota edellä käsiteltyä maanpuolustukseen negatiivisesti suhtautuvaa suuntausta.

Niinpä, kun olin tehnyt täysin asiallisen muistelun YH-aikana 1939 lauletuista vähistä marssilauluista ja kerroin, miten siihen hätään saatiin syntymään "Sillanpään marssilaulu" ja "Korsukolportttööri" Kalle Vännäsen "Sotapoikia Suomen on käsketty nyt ekstra-äksiisiin", ja tämä pakina oli sijoitettu jo (uusintana) ohjelmistoon, niin tämä tulokas otti ja pistikin sen hyllylle muka "poliittisena propagandajuttuna". Ilmeisesti hän ei edes tiedä, mitä nuo kirjaimet YH merkitsevät, puhumattakaan niiden muistoarvosta mukana olleiden mielisissä. Joka tapauksessa sanoin irti tuoreen

tuttavuuden ja sanoin, että en jatka tuota sarjaa ennenkin "Vuorossa YH-ajan laulut" tulee ulos Kiurun toosasta.

Tuo pakina muuten kuului yhtenä lenkinä pakinasikermääni "Sotilasmarssin historiaa", missä muina osasina olivat Vanhat sotalaulut, Vänrikki Stoolin laulut, Oolannin sodasta Jääkärin kaihoon, sotapojan heilit, talvisodan muisto sekä Jatkosotaa marssin tahdissa. Viimemainittu jaksokin ilman Petroskoin kokouksia ja Silmien väliin -tyyliä korsulauluja, jota pidän kertakäyttötavarana. Hae nyt noista sitten "politiikkaa", jos lystää! Mutta meitähän on niin moneksi.

Vastaamattomien kirjeiden pinosta löydän Brasiliasta tulleen kirjeen, johon en ole vastannut koska kirjoittaja ei pannut osoitettaan mukaan. Otan sen nyt käsiteltäväksi siksi, että se liittyy alussamainittuun "Lützenin taisteluun 6.11.1632. En tiedä mistä lähteestä kirjoittaja on tietonsa ammentanut, mutta näin hän toteaa:

" – Esi-isäsi, joka ratsasti Kustaa Adolfin oikealla puolella, karjaisi – kun Tillyn sotilas oli survaissut keihäänsä läpi kuninkaan sydämen, että 'Kunings on kuollut. Hakkaa päälle!'. Samalla hän huittaisi kolme ja puolikiloisella miekallaan kaulan poikki tuolta tillyn mieheltä. Ennen puoltapäivää Tilly oli lyöty hajalle, sen kuormasto vallattu ja Wallenstein pakeni. Hylkeenrasvalla voideltiin hevosten ja miesten haavat. Myös Eerikki Laurinpojan käsivarrentynkä.

Westfalin rauhan jälkeen palasi tuo esi-isäsi, 'sotasaaliinaan' Käthen-niminen saksalaisneito, jonka ensimmäisestä pojasta sinä polveudut. – Kirjoita sitten Tukholmasta, kun nykyinen Kalle Kustaa kutsuu sinut seuraavaan 30-vuotissodan muistojuhlaan –".

Kaikenlaista sitä saattaa Brasilian helteessä tai Rion yössä kuvitellakin! Tattis vain!

Upseerikaskut talteen

Tuo siis oli vitsi. Ja tähän so-pisi jo lopettaakin, mutta – hetkosen, sanoi putkimies. Vitsi asosioi vitsiin. Kun näet tässä talvella kerroin eräässä radio-ohjelmassani sotilas- ja nimenomaan upseerikaskuja, soitti eräs entinen kaaderikaverini ja ehdotti – jopa vaati – että tuolaiset jutut pitäisi hyvän sään aikana koota kirjaksi ja heti eikä viidestoista päivä, eli siis pitämättä tuota Pärmin Niken tuttua "absoluudista kvardettia". Ja että minun olisi se tehtävä, sanonko sitä sitten ilo- tai jout-senalaukseni!

Änkytin, että onhan olemassa Santavuoren Maja-vainajan asiosak kokoelma ja on muitakin, mutta ne katsottiin olleiksi ja menneiksi, ja niinpä lupasin ottaa "fundeerarin". Tilanne kauhea: vihollinen maassa, omat joukot puussa. Mitä tekee pioneeriryhmän johtaja? (Oikea vastaus tähän simpukkakysymyksen oli: Hän kaivattaa vintillä reikiä puihin tähyystyksen edistämiseksi). Ja niinpä päädyinkin seuraavanlaiseen päätelmään.

Erkki Tantun hakkapeliittanäkemyks runoteoksesta "Viisikolmatta".

Koska kyseiset kaskut ovat ns. yhteisomaisuutta, en niitä tietenkään halua omia nimelleni yksinoikeudeksi, vaan on käytävä team-työhön ja edessä on mobilisatio. Siksi – kun nyt ollaan leikkimielellä – käsken: – Työryhmään kuuluu **Martti Sinnerma**. Kokoonkutsujana ja puheenjohtajana toimin minä. Toiminta tapahtuu siten, että, (jo kerätyn materiaalin lisäksi) te, kadettiveljet, lähetätte mieleen-

ne tulevia – ennenkuulemattomia – sotilaskaskuja jollekin em. herroista ja ilman sitä ”absoluudista”. Vielä ennen tulevia pakkasia kutsun, jos Luoja suo, komitean Suomalaiselle klubille, ja siitähän se käyntiin pannaan. Huumorintajuinen kustantaja voi ilmoittautua minulle; tosikot älkööt vaivautuko.

Voitaisiinkin ajatella, että kultakin kadettikurssilta ikuis-

tettaisiin ns. kurssin vitsi. Ykkös- ja kakkoskurssi ovatkin jo tallessani – **Leo Franckin ja K.A. Järventauksen** kertomina. Ja lopuksi, kun ymmärsin käydään, niin yhteen tullaan. Aloitin tämän pakinan hakkapeliitoista, ja lopetankin sen samalla aiheella – meidän 9. kurssimme tyypillisellä pinohiirihenkisellä kaskulla. Sekin on ns. simpukakäsymys.

– Tietääkö simpukasta huu-

to Hakkaa päälle on peräisin? – Ei sinnepäinkään! Myöhemmissä tutkimuksissa on käynyt selville, että savolaiset pioneerit virittivät Lech-virran taistelussa oman sotahuutonsa: Haku peähän!

Niin että tähän tapaan. ”Die-se und ähnliche”, kuten saksalaiset sanoivat. Eikä sitten muuta taas tällä kertaa. – Terve!

Parolan leirillä yli 120 vuotta sitten

Suomen viimeisen ruotuväen (vv. 1855–1867) ajat ja olot ovat nykyiselle polvelle vain historiaa, pääosin tuntematonta historiaa. Nuorimmatkin ruotusotamiehet ovat jo aikoja sitten poistuneet tästä maailmasta. Heidän torppansa ovat jättäneet joillekin alueille omat nimensä, kuten Väärtti (Svärd), Kuula, Hurtti, Luoti jne. Ruotusotaväessä ei suvaittu mitään Matin-, Heikin- tai Antionpoikia, vaan jokainen sai sotaväkeen tullessaan lyhyen, useimmiten sotilasaiheisen sukunimen, enimmäkseen ruotsalaisen mutta ainakin eräissä pataljoonissa, esimerkiksi Hämeessä ja Mikkelissä, joskus myös suomalaisen.

Olen sattumalta saanut käsiini erään Mikkelin pataljoonan aikoinaan kuuluneen ruotusotamiehen (nimi on tuntematon) muistiinpanovihkosen pataljoonan leirikaudelta Parolassa v. 1863. Se oli niinsanottu »keisarikesä», jolloin Aleksanteri II kävi kaksi kertaa maassamme, ensimmäisellä matkallaan vierailen mm. Parolassa, missä tarkasti suomalaisen sotaväen, kaikki kahdeksan ruotupataljoonaa ja kaartin. Lisäksi leirillä vielä oli muuan venäläinen jalkaväkipataljoona ja kasakkaosasto. Toisella matkallaan keisari, kuten tunnettua, avasi juhlallisesti valtiopäivät – ensimmäiset valtiopäivät 1809-vuoden jälkeen.

Tuntemattoman soturin muistiinpanoissa on heti aluksi mielenkiintoinen matkajärjestys Mikkelistä Parolaan, mikä taival on 213 vanhaa venäjän virstaa. Kilometrejä tästä karttuu jonkun verran enemmän, sillä virsta on 1,066 kilometriä.

Pataljoonan leiriaika oli kaksi kuukautta ja matkalle lähdettiin kesäkuun viimeisenä päivänä.

Marssijärjestys oli seuraava:

- 30.6. Mikkelä–Lahnaniemi
23 virstaa
1.7. Lahnaniemi–Toivola
20 virstaa
2.7. Lepopäivä
3.7. Toivola–Kuortti
25 virstaa

- 4.7. Kuortti–Lusi
25 virstaa
5.7. Lusi–Heinola
11,5 virstaa
6.7. Lepopäivä
7.7. Heinola–Vierumäki
12,5 virstaa
8.7. Vierumäki–Lahti
27 virstaa
9.7. Lepopäivä
10.7. Lahti–Vesala
11 virstaa
11.7. Vesala–Koski (H.I.)
15,5 virstaa
12.7. Koski–Syrjäntaa
16 virstaa
13.7. Lepopäivä
14.7. Syrjäntaa–Hämeenlinna
26 virstaa

Niinkuin näkyy, ei pidetty kiirettä. Ja tämä oli niitä lyhimpiä pataljoonain marssimatkoja ja siitä voi päätellä, kuinka kauan kesti marssi Oulusta, Kuopios-ta, Viipurista ja Turusta! Koko maassa ei silloin vielä ollut muuta rautatietä kuin edellisenä vuonna avattu Helsingin–Hämeenlinnan rata (jota muuten sen ajan junan kesti kulkea kuusi tuntia!). Mutta helsinkiläisellekin sotaväelle oli juna siihen aikaan ylellisyyttä ja jalkapattikassa sieltäkin Parolaan mentiin.

Pataljoonain leirille lähtö oli suuri juhlahetki koko »varuskuntakaupungille». Ensin pidettiin lähtökatselmus ja sitten ly-

Tänään Parolan leirillä liikutaan pyörillä ja telaketjuilla.

hyt kenttäjumalanpalvelus. Soitokunta tietenkin oli mukana. Yöpymispaikoissa tehtiin tuttavuutta paikkakunnan siviiliväen kanssa ja otettiin ilo irti.

Heti Parolaan saapumispäivänä on tuntematon sotilas merkinnyt muistikirjaansa:

»Mikkelin pataljoona pääsi tänne tänään heinäkuun 14. päivänä niinkuin oli määrättykin. Täällä asutaan 32 teltassa. Upseereilla on eri telttansa kullakin. Vettä on joka päivä satanut vähän väliä.»

Heinäkuun 18. päivänä:

»Tänään tarkasti päällikkö parooni von Willebrand koko Suomen sotajoukkoja ja siinä saivat Mikkelin ja Hämeen pataljoonat paraat kiitokset.»

Seuraava muistiinpano (päivämäärä puuttuu):

»Vähä-Luolajasta: Keisari oli hyvin tyytyväinen Suomen sotaväen kanssa ja oikein kiitti. Hänen Korkia Poikansa Suuriruhtinas Aleksander, joka onkin kaartimme päällikkönä, keskiviikon näyttelyksessä itse hoiteli kaartin ensimmäistä komppani-

aa, jonka katteina H. M. samassa tilaisuudessa nimitti everstiluutnantiksi.»

Näin lyhyesti tämä sotilaan muistikirja kuittaa koko sen kesän suurtahtuman, joka varmaan jokaiselle mukana olleelle oli ainutlaatuinen elämys. Tämän jälkeen sisältää kellastunut vihkonen eräitä hajallisia mainintoja, joista mm. näkyy, että miehet olivat tyytyväisiä ruokaan, »jota syödään pitkissä pöydissä taivasalla ja kenttäpaidoissa keitetään papuruokaa ja perunakeittoa. Meillä on oma pakari ja leipä on aina tuoretta.»

Tuoretta ja pehmeää leipää on savolainen aina tottunut syömään, joten ei ihmeäkään, että miehet olivat »pakariin» tyytyväisiä. Myös yksinomaan tuoretta lihaa käytettiin. »Lihaa toimittavat tänne Isakohv ja Ruusunber.»

Ishakoff ja Rosenberg olivat sen ajan kuuluisia häämeenlinnalaisia suurteurastajia ja sotaväen lihanhankkijoita. Ensimmäinen mainittu oli venäläinen ja toi-

nen taas juutalainen. Molemmat kuuluivat rikastuneen suunnattomasti, eikä ihmeäkään, kun kilpailijoita ei ollut ja leirillä oli kaikkiaan 6.000–7.000 miestä.

Elokuun 30. päivänä:

»Luolajan kankaalta. Täältä leiriltä on sotamiehet jo kotiin päin marssimassa. Mikkelin pataljoona saapuu kotiin ensi keskiviikkona syyskuun 9. päivänä. Läksijäisiksi poltettiin viisi kokkoa ja paljon paikkakunnan kansaa oli tullut sanomaan hyvästi. Kahdeksan soittoakuntaa soitteli ja kaikkien kokkovaikoiden ympärillä tanssittiin.»

Parolan kuuluisilla juhannuskokkojuhilla on siis jo näin vanhat juuret, vaikka ne silloin pidettiinkin vasta leirikauden loppetajaisiksi.

Samana päivänä, elokuun 30:enä:

»Tiistaina pidettiin kilvalla pilkkaan ampuminen, jossa meidän pataljoonan aliupsieri Harlin, kotoisin Sulkavalta, sai I palkinnon, yhden kalliin jahtipyssyn. Kaartilaisetkin täytyivät halvempaan palkintoon tyytyä.»

Mikkeliäiset ovatkin aina olleet ampumataidostaan kuulujia, eikä jousi olekaan suotta kuvattu Savon maakuntavaakunaan. Kolmattakymmentä vuotta myöhemmin silloinen Mikkelin tarkk'ampumapataljoona saavutti eräänä vuonna parhaan ampumatuloksen koko Venäjän valtakunnan piirissä.

Muistiinpanoissa ei mainita mitään jokapäiväisistä harjoituksista. Valittaminen ei tietysti koskaan kuulu kunnan sotamiehen tapoihin, vaikka toisaalta tiedetään, että silloiset leiriharjoitukset olivat tottumattomille ruotusotamiehille tavattoman rasittavia ja että varsinkin ensimmäisinä päivinä miehiä pyörtäykin, mikä osaksi johtui epämuikavista vaatteista. Takki näet kiristettiin hakasilla tiukaan kuin naisten korsetit, niin että henki pyrki salpautumaan. Mutta kaikkeen sitä totuttiin.

Syyskuun alkupuolella tuli pataljoona kotiin Mikkeliiin ja vielä samana päivänä hajaantui. Miehet pääsivät taas arkisiin as-
S.V.

Varsinkin naisopiskelijoille kasarmien ja sotilaskoulutuksen esittely näytti olevan hyvin kiinnostavaa ja kysymyksiä riitti kummastakin aihepiiristä.

MARTTI KÄHKÖNEN

Opiskelijat Oulun varuskunnassa

Oulun Kadettiipiiri järjesti Oulun opettajankoulutuslaitoksen 2. vuosikurssin opiskelijoille vierailukäynnin varuskuntaan. Ohjelma oli suunniteltu niin, että puolet opiskelijoista tutustui Oulun Ilmatorjuntapatteristoon ja toinen puoli Pohjan Prikaatiin.

Kummassakin tilaisuudessa majuri Heikki Hiltula selvitteli Pohjolan sotilaspoliittista tilannetta ja Suomen turvallisuuspolitiikkaa. Joukko-osastojaan esittelivät Oulun Ilmatorjuntapatteriston komentaja everstiluutnantti Heikki Haapala ja Pohjan Prikaatiin

esikuntapäällikkö everstiluutnantti Kalevi Markkanen.

Oulun väestönsuojelupäällikkö Veikko Kauppila luennoi paikallishallintoviranomaisen poikkeusolojen tehtävistä ja väestönsuojelusta. Varsinkin naiset olivat kiinnostuneita kasarmien esittelystä ja sotilaskoulutuksen seuraamisesta. Oulun kasarmialueella keskusteltiin vilkkaasti päivän aiheista ja tarjolla oli sotilaskodin kahvien lisäksi mahdollisuus tutustua muonitushuoltoon sotilaspäivälisen muodossa.

Vaihtelua ja virikkeitä

– Tällainen vierailu tuo mielenkiintoista vaihtelua opiskelun väliin ja on omiaan antamaan uusia virikkeitä työskentelyyn, sanoo oululainen Tapio Tenhu. – Me saimme tuoretta tietoa maanpuolustuksen eri toiminnoista ja ennen kaikkea sellaiselta kannalta, millä sitä ei aikaisemmin ole välttämättä tullut ajatelleeksi.

Ylioppilaskuntienhan on nähty mm. julkaisuissaan värittäneen varsin yksipuolisesti maanpuolustukseen nähden?

– Näin on ja jo senkin takia

tällainen tietous olisi tarpeen kaikille opiskelijoille oikean kuvan muodostamista varten. Me saimme asiallisen näkemyksen niistä tarpeista, joita ympäröivät valtiot meille asettavat ja selkeän kuvan siitä, mikä tilanne on – muuallakin kuin vain meillä.

Mäntsäläiselle Sirpa Korhoselle kasarmimiljöö oli uutta ja käynti tuntui kannattaneen:

– Kannatti ehdottomasti käydä sillä sain vierailun aikana mieltäni jo pitempään askarruttaneisiin kysymyksiin asiallisia vastauksia. Olen monesti pohti-

Mäntsäläinen Sirpa Korhonen kertoo maanpuolustustietouden kohdalla olevan aukon opettajakoulutuksessa. Käynti varuskunnassa antoi perusteita vastata sellaisiin kysymyksiin, joista armeijaa käymätömällä naisella ei juuri ole tietoutta.

nut, miten perustella jollekin kysyjälle oma mielipiteeni ja nyt näistäkin asioista ymmärtää enemmän. Kun ei ole ollut armeijassa on vaikea selittää lapsille esimerkiksi Suomen puolustamisen tärkeys. Kouluunhan tulee lapsia kovin monenlaisista perheistä ja niissä on hyvinkin erilaisia näkemyksiä.

– Opettajankoulutuksesta

puuttuu tämänkaltainen tietous eikä sitä korvaa jokin pieni kurssi väestönsuojelusta. Kurssista vastaavien opettajien olisi kyllä kannattanut tulla mukaan ja tuoda keskusteluun omia näkemyksiään. Seuraavaa kertaa ajatellen kannattaisi harkita meidän kutsumistamme yhtenä ryhmänä. Mutta kaiken kaikkiaan – ainakin tytöille tämä oli uutta

Oululainen Tapio Tenhu sanoo vierailukäynnin varuskuntaan antaneen asiallisen näkemyksen tämän hetkisestä tilanteesta ja tuovan vaihtelua ja virikkeitä opiskeluun.

ja jo senkin takia kovasti kiinnostavaa!

Oulun Kadetti-piirin puheenjohtaja majuri J o u k o L a h d e n p e r ä kiittelee Oulun opettajakoulutuslaitoksen opiskelijoita osoitetusta kiinnostuksesta ja monista kysymyksistä:

– Meille on syntynyt vuosien mittaan erinomaisen myönteisiä

kokemuksia tämänkaltaisista vierailukäynneistä. Täällä annettu tieto on mennyt hyvin perille ja olen varma, että näin menee myös koulunuorisolle asiallista tietoutta maanpuolustuksesta. Kokemukset ovat niin innostavia ja myönteisiä, että kadetti-piiri tulee varmasti jatkamaan tällaisten tapahtumien järjestämistä vuosittain.

Suomen kadeteille yleismestaruus Tukholmassa

Suomalaiset kadetit osoittivat erinomaisen sotilas- ja urheilukuntonsa voittamalla perinteisten Pohjoismaisten Kadettipäivien yleismestaruuden. Suomalaisen voitto oli ylivoimaisin kautta aikojen, vain yleisurheilussa ja jalkapallossa jäivät lajivoitot ja täydet pisteet saamatta.

Pohjoismaiset Kadettipäivät pidettiin tänä vuonna 22.–24.5. Tukholmassa ruotsalaisten isännöidessä kauniin Karlbergin linnan tiloissa. Päiviä vietetään vuosittain touko–kesäkuun vaihteessa Tanskan, Norjan, Ruot-

sin ja Suomen vuorotellessa isäntinä. Päivien tarkoituksena on pohjoismainen yhteydenpito kadettien kesken sekä urheilukilpailutoiminta.

Tämän vuotisia Kadettipäiviä suosi todellinen hellesää, kilpailupaikoilla oli hieno olla niin valmennus-, laji- ja suoritustajajaportassakin. Ruotsalaisten kisajärjestelyt onnistuivat hyvin ja vapaa-aikaan keskinäisine kanssakäymisineen oli loistavat puitteet.

Kuninkaallinen ratsastava soittokunta esiintyi linnan pihalla ennen juhlaväen siirtymistä illallispyötiin.

Toimittaja Seppo Porvali istumassa enonsa, Mannerheim-ristin ritari n:o 138 Eero Seppäsen (vas.) ja ritari n:o 63, everstiluutnantti evp ja Mannerheim-ristin ritarien säätiön sihteeri Ahti Vuorensolan välissä Lappeenrannassa pidetyssä ritarien kokouksessa. Porvali kirjoitti ritareista tuolloin laajan artikkelin ja päätti artikkelinsa: ”Näitten miesten ansiosta on kunniaakasta olla suomalainen”.

Sotakirjailijaksi sotaa kokematta

Teksti: MIKKO MÄKINEN
Kuvat: SEPPO PORVALIN
albumi

”Panssarikauhu” on sotaromaani, joka ilmestyi tänä syksynä kirjakauppoihin Gummerus Oy:n kustantamana. Aihe perustuu tositapahtumiin. Se kertoo Mannerheim-ristin ritari numero 138 Eero Seppäsen tarinan. Nimittämishetkellä Seppänen oli vasta 19-vuotias.

Kirjan on kirjoittanut Seppäsen sukulaispoika, toimittaja Seppo Porvali. Koska tuore esikoiskirjailija on vasta 37-vuotias, niin sotaa hän ei itse luonnollisestikaan ole kokenut. Silti taistelutilanteiden kuvaamisen aitous on herättänyt hämmästystä jopa asiantuntijapiireissä.

– Halusin kuvata ihmistä sodassa... En niinkään tehdä ns. sotaviihdettä, jota ainakin viime aikoina on tuputettu markkinoille ihan liiankin kanssa.

Näin sanoo tämän syksyn tuore esikoiskirjailija, toimittaja Seppo Porvali, jonka kirjoittama teos: ”Panssarikauhu” on äskettäin ilmestynyt kirjakauppoihin. Vaikka kirja on kirjoitettu puhtaaseen romaanimuotoon, niin silti se perustuu vahvasti tositapahtumiin. Kirjan henkilöt esiintyvät kukin omilla nimillään.

– Vain heidän kohdallaan olen käyttänyt fiktiivistä nimeä,

joiden oikeaa nimeä ei tarinan päähenkilökään ole muistanut. Samoin olen joutunut käyttämään puhtaasti kaunokirjallista tekstiä niissä tapahtumissa, joista ei muuta tietoa ole ollut saatavilla kuin kaatumispäivä. Tällainen oli esimerkiksi luutnantti Matti Kauttulan kuolema:

”Yksi tankeista oli kohtisuorassa linjassa Kauttulaan. Luutnantti antoi sen edetä vielä muutaman metrin. Sitten hän painoi liipaisinta. Kranaatti osui tornin etuosaan, sulatti valtavalla kuumuudella terästä edestään, painui hirmuisen jättiläisen haavoittuvaisimmasta kohtaa läpi,

ja räjähti. Tulenlieskat alkoivat tanssia pitkin tankin kylkiä. Kuului ilkeätä rätinää liekkien nuollessa rikkiammuttua panssaria kauttaaltaan. Meni muutama sekunti, ja hyökkäysvaunu räjähti”. (Ote teoksesta: Panssarikauhu)

– Tai, kun Niemi jäi vangiksi suomalaisten korsuun vihollisten sen vallatessa:

”Niemi aikoi lähteä juoksemaan. Pakokauhu alkoi ottaa hänestä valtaa. Tuskin hän ehti ottaa kahta askelta enempää, kun ulkopuolelta kuului venäjänkielistä puhetta. Hyvä Jumala, ne ovat jo täällä.

Niemi vilkaisi nopeasti ympärilleen. Oviaukolta kuului jo askeleita. Niemi sukelsi lattialle ja painalsi ristin alle vetäytyen sen äärimmäiseen nurkkaan, kun ensimmäiset vihollisotilaat olivat jo korsussa. Hän näki heidän saappaansa ja kuuli heidän puhuvan kiihkeästi ja lyhyin lausein.

Niemi ei pystynyt erottamaan kuinka paljon venäläisiä korsussa oli. Hän tuskin uskalsi hengittää. Hän pelkäsi vain, että joku älyäisi kurkistaa ritsin alle. Eikä hänellä ollut edes mitään millä puolustautua.” (Ote teoksesta: Panssarikauhu)

Mannerheim-risti 19-vuotiaana

”Panssarikauhu” on nimenomaan kirja Eero Seppästä, Marskin ritarista ja Seppo Porvalin enosta. Ei ole mikään satuma, että Porvali otti juuri enonsa esikoiskirjansa aiheeksi.

– Muistan jo lapsuudesta, kuinka isäni – rintamaupseeri hänkin – puhui minulle Eeron olevan Marskin ritarin. Tuossa vaiheessa en edes tajunnut mitä on Mannerheim-ristin ritari. Kun sitten aloin sen tajuta, samoin kuin myös sen, miten paljon me jälkipolvet saamme olla kiitollisuudenvelassa kaikille suomalaisille rintamamiehille maamme säilymisestä itsenäisenä ja vapaana valtiona, niin mielessäni alkoi kypsyä ajatus kirjan kirjoittamisesta.

– Aluksi puhuimme siitä kahvipöydässä, sitten eno alkoi kertoa minulle tarinaansa nauhalle. Kirjoitin käsikirjoituksen ja toisen kirjoittamiskerran jälkeen tehtiin kustannussopimus. Totakai kirja on oma vaatimaton kunnianosoitukseni enoni teoille, mutta samalla se hänen kauttaan on myös jokaisen maamme

rintamamiehen ylistys taistelussa vihollisen murskaavaa ylivoimaa vastaan.

– Eno oli 18-vuotias siloposkinen nuorukainen, kun hän keväällä 1943 joutui lähtemään puolustamaan tätä maata ase kädessä. Hän joutui koulutusvaiheen aikana panssaritorjuntatykkikomppaniaan ja kasarmit sijaitsivat Huuhanmäessä Laatokan rannalla. Saman vuoden syksyllä tuli lähtö rintamalle.

– Keväällä 1944 eno joutui mukaan Saksasta tuodun uuden panssaritorjunta-aseen – panssaririkauhun – koulutuksesta kertovalle kurssille. Koulutusta kesti tasan päivän ja Eero oli kurssilla ainut sotamies muitten kurssilaisten ollessa upseereita ja aliupseereita. Eno, joka elää tänä päivänä pienessä Putikon kylässä, muisteli tuota kurssia lämmöllä, koska ”siellä ei tarvinnut heroitella ketään”.

– Kun sitten vihollisen suuryökkäys alkoi, sai eno tulikaasteensa panssaririkauhun käytössä Siiranmäellä, missä vihollisen tankit olivat tehneet läpimurron. Yhden vuorokauden aikana hän tuhosi viisi hyökkäysvaunua ja myöhemmin vielä kaksi. Hän oli sotasairaalassa Varkaudessa, ja kuuli siellä hänet nimetyn 2. luokan Mannerheim-ristin ritariksi päivämäärällä 4.7.1944.

– Eno oli tuolloin vasta 19-vuotias.

Siellä Siiranmäellä

Suomalaisessa sotahistoriassa Siiranmäki oli paikka, josta edelleen sepitetään sankarilauluja. Eikä syyttä. Kun linjat muualla alkoivat murtua, Siiranmäki piti. Sen puolustusta johti nykyinen jalkaväenkenraali Adolf Ehrnrooth, joka silloin oli everstiluutnantti ja Jalkaväkirykmentti 7:n komentaja. Eero Seppänen kuului JR 49:n tykkikomppaniaan, mutta oli Siiranmäen taisteluitten aikaan alistettuna JR 7:lle.

Siiranmäessä tapahtui monta ihmettä. Yksi niistä oli, että vieraan rykmentin komentaja ehdotti maamme korkeinta urhoolisuudesta annettavaa kunniamerkkiä – Mannerheim-ristiä – toisen rykmentin sotilaille.

– Näin tapahtui juuri enon kohdalla. Nimenomaan Ehrnrooth oli ehdottanut Eeroa Marskin ritariksi. Tosin myös enon oman rykmentin komentaja oli havainnut Eeron teot ja oli valmistelemassa esitystä Eeron nimityksestä Päämajaan, kun hänelle tuotiin viesti, jossa Eeron ritariudesta tiedotettiin.

– Vihollinen oli keskittänyt Siiranmäkeen myös koko joukon kaikkein uudempiä ja raskaampia panssarivaunujaan. Yksi niistä oli malliltaan T-70 ja se tunnettiin lempinimellä ”Josef Stalin”. Panssaririkauhun piti kuitenkin olla sellainen ase, että

sen kranaatti läpäisee panssarin kuin panssarin. Kun eno ampui tätä T-70:ä, niin seinämään ei tullut kuin pelkkä musta jälki.

– Myöhemmin eno ampui vaunua uudelleen ja sillä kertaa telaketjuun, joka hajosi. Tarvitiin vielä kolmas laukaus, joka viimeisteli työn.

”Eero erkani Ruokosesta ja Mielosesta. Hän oli päättänyt tehdä tilit selväksi ’Josefin’ kanssa. Kantaen itse myös kranaattilaatikkaa hän käveli tankkirumilusta niin lähelle kuin suinkin pääsi. Hän pysähtyi 20 metrin päässä. Tältä etäisyydeltä hän ei kertakaikkiaan voisi ampua ohi. Hän laski kranaattilaatikon jalkansa juureen, otti sieltä yhden ammuksen ja työn si sen putkeen. Hän otti T-70:n tähtäimeensä.

”Nyt siulle, Josef, tuli lähtö!” (ote teoksesta: Panssarikauhu).

Kantoi marsalkan hautaan

Sodan jälkeen Eero Seppänen palasi kotipaikkakunnalleen Putkikkoon. Lapin sotaan hän ei joutunut, koska 2. Divisioonassa oli kärsinyt suuria tappioita, ja siksi tässä divisioonassa taistelleet lähetettiin siviiliin. Eerokin pakkasi Mannerheim-ristinsä tukevasti puulaatikkoon ja myös piti sen siellä, kunnes kiinnitti sen rintaansa taas helmikuun alussa 1951, jolloin hän

Seppo Porvali on aikoinaan laatinut myös Puolustusvoimiemme erikoisjoukko-osastoista laajan artikkelisarjan, jolloin hänelle on muotoutunut laajempi käsitys maamme puolustusvalmiudesta kuin asioita seuraamattomalle lehtimiehelle. Sotilasarvoltaan Porvali on kersantti.

net oli pyydetty kantamaan tam-
mikuussa kuollut Suomen mar-
salkka hautaan.

"Muitakin matkustavia las-
keutui junasta. Osa oli sotilas-
puvuissa. Yhtenäistä heille kai-
kille oli Mannerheim-risti, jota
jokainen kantoi sydämensä koh-
dalla. Jotkut pyhästä huolimatta
töihinsä kiiruhtavat ja unesta
juuri nousseet kulkijat katsoivat
tätä joukkoa hieman kummastu-
neina. Sitten heidän mieleensä
muistui asia, joka jo pitkään oli
ollut lähes kaikkien suomalaisten
huuilla: Marski haudattai-
siin tänään." (Ote teoksesta:
Panssarikauhu).

- Eno aina painotti sitä, että
hänen elämässään on ollut kaksi
suurta kohokohtaa. Ensimmäi-
nen oli se, kun hän sai Manner-
heim-ristin. Toinen oli marsal-
kan kantaminen hautaan. Sekin
muuten oli Ehrnroothin idea,
koska juuri hänelle annettiin
tehtävä valita ne ritarit, jotka
Marskin arkun tulisivat hautaan
laskemaan. Ja sotamiehistä hä-
nen mieleensä tuli ensimmäise-
nä Eero. Näin hän minulle itse
kerto, kun haastattelin jalkavä-
enkenraalia ja itsekin Marskin
ritari Adolf Ehrnroothia hänen
kodissaan Turun Kaks Kerrassa.
Muistan vielä, miten Ehrnrooth
käytti enosta nimitystä: poikari-
tari, kertoi Seppo Porvali.

Kaksi kirjailijaa historiallisella paikalla. Toinen on koko kansan rakastama ja arvostama Kalle Päätalo, jonka kodin edessä Kallioniemessä tässä taannoin mestari ja hänen vaatimaton noviisinsa kohtasivat. Kalle Päätalo on myös Seppo Porvalille suuri kirjallinen esikuva. - Minulla on kunnia tuntea kirjailija-professori Päätalo myös henkilökohtaisesti, sanoo Porvali ylpeyttä äänessään.

TUE TOIMINTAA - TILAA

KADETTIKUNNAN MYYNTIARTIKKELIT 1.9.1987 ALKAEN

Tilauslomake palautetaan osoitteella: Kadettikunta ry, Töölönkatu 35 B, 00260 Helsinki
Puhelin: (90) 490 759

ADRESSIT Korutekstaus eri maksusta.

Toimitamme halutessanne adressin suoraan vastaanottajalle.

4-lehtinen 25,-

"Muistoa kunnioittaen"

2-lehtinen 25,-

Keinonahkakantiset 80,-

PIENOISADRESSIT

"Tunnuksella" 2,-

"Kolme kadettia" 2,-

KORTIT

Kiitoskortti (suomen- ja ruotsinkieliset) 1,-

Kaksilehtinen ilman tekstiä 1,50

Kutsukortti 1,-

Pöytäkortti 0,50

MERKIT

Kadettikunnan pienoismerkki 50,-

VIIRIT Kadettikunnan viiri 100,-

KIRJEENSULKIJA MERKKI

Kadettikunnan kirjeensulkijamerkki arkki 25 kpl ... 25,-

kpl 1,-

JOULUKORTIT

"Klassikko" suomen- ja ruotsinkielisiä 2,-

"Poro" 2,-

"Kynntilä" suomen- ja ruotsinkielisiä 2,-

"Mänty" 2,50

TILAAJA: _____

OSOITE: _____

Sinkityt ja muovipinnoitetut JAAKKO KATTO- ja SEINÄLEVYT sekä kaikenlaiset RAKENNUSLISTAT valmistaa

JAAKKO-TUOTE OY

27430 Panelia, puh. 938-47 228

TEOLLISUUSPUTKISTOT TEMAS OY

Kuormaajankatu 16, 53300 Lappeenranta
Puh. 953-23680

UOLEVI LUOVI OY

Laivurinkatu 15, 92100 Raahe
Säästöpankin talo
Puh. 982-370 54

KUIVAKSEN LEIPOMO

Suvitie 6, 90800 Oulu
Puh. 981-392 552

HÄME-HYDRO OY

Koikkurintie 6
30300 FORSSA
Puh. 916-20406

ARKKITEHTITOIMISTO POSKIPARTA KY

Hallituskatu 20 B 11, 96100 Rovaniemi
Puh. 960-312 770

VELJEKSET KAHRIN PUUTARHA

Puh. 952-21 512
48300 KOTKA

RENTTO OY

HYVINKÄÄN KENKÄTEHDAS
Suutarinkatu 2, 05800 Hyvinkää
Puh. 914-12 430

FINNISH BOOTS AND SHOES

LAADUNVARMISTUS OY

Pajakatu 5, 92100 Raahe
Puh. 982-37701

TELATEK

Kuuluu Safematic-ryhmään

Pajakatu 5
92150 Raahe 5
Puh. 982-37701

Telatek Oy

Käpälämäenkatu 11
11100 Riihimäki 10
Puh. 914-720701

SUOMEN UUTISET - LUKUUN OTETTAVA

TILAA
Puh. 90-790 299

TURVAVYÖ OY

Kantelettarentie 11

Vanha Ostoskeskus
00420 Helsinki Puh. 90-535 825

KUUSIKKO KY

Vanhatie 6 86600 Haapavesi
Puh. 983-515 13

JOUSI PAITA juhlaan ja arkeen

ARKKITEHTI- JA RAKENNE- SUUNNITTELU RAKENNUSSUUNNITTELU- TOIMISTO BRUUN

Tikantie 6, 70340 KUOPIO
Puh. 971-116 591

MACHINERY OY

Erkoisryhmä, Special Products Division
Helsinki, Teollisuuskatu 29, PL 56, 00511 HKI
tel. puh. +358 (9) 77221, tlix 121820 amoc sf
Fax +358 (9) 7722474

Mannerheim-stipendiaatit Sveitsissä

NIILO LAPPALAINEN

Suomalaisia upseereita on vuodesta 1948 lähtien oleskellut Sveitsissä vuosittain noin kolmen kuukauden jaksoina Sveitsin Suomen ystävien stipendiaatteina. Tänä vuonna tämän etuoi-keuden sai 53. upseerina majuri Hannu Luotola.

Sveitsiläiset ovat antaneet maassaan tässä tarkoituksessa oleskelleille upseereille kunnia-kaan Mannerheim-stipendiaatti nimityksen. Nimityskirja annetaan nykyisin uudelle stipendiaatille yleensä 4.6. juhlallisuuksiin liittyen marsalkan muistomerkillä Montreuxissa.

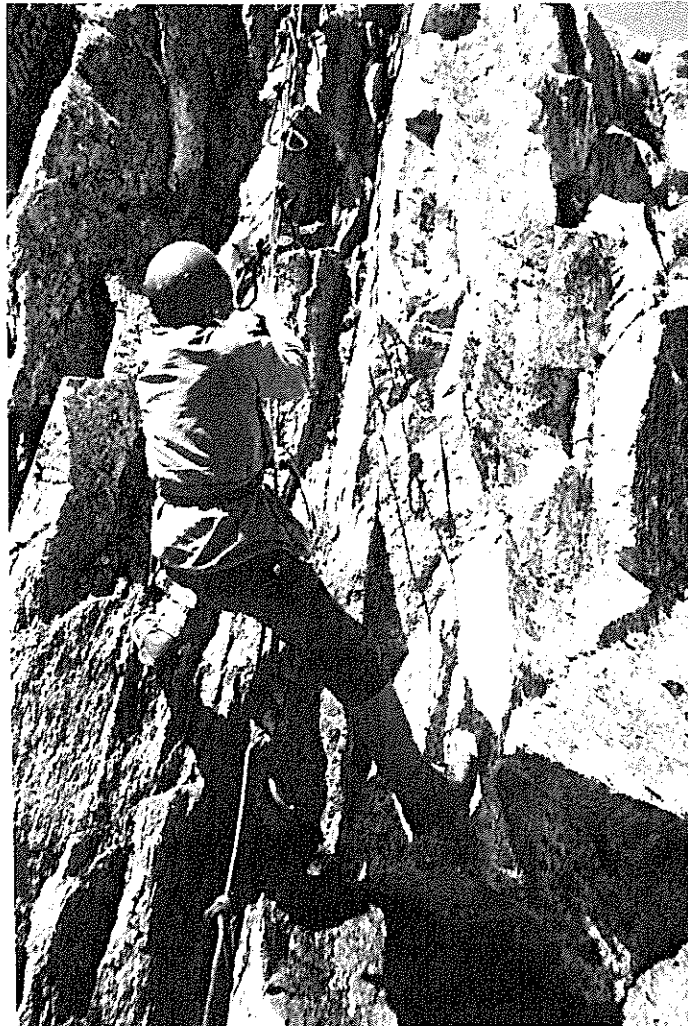
Vastavuoroisesti Suomeen on kutsuttu vuodesta 1970 lähtien vuosittain 3-4 viikoksi kaksi sveitsiläistä upseeria vastaavan suomalaisen yhdistyksen stipendiaateiksi.

V. 1980 aloitettiin uusi perinne. Molemmat maat kutsuvat noin 5-6 vuoden välein entiset upseeristipendiaatit puolisoineen maahansa tutustumiskäynnille. Suomalaiset olivat tänä vuonna taas vierailuvuorossa. Kutsu koski myös entisiä Sveitsissä toimineita sotilasasiamiehiämme ja nykyistä Bonnissa toimivaa sotilasasiamiestämme.

Adats- torjuntaohjusjärjestelmä

Matka toteutettiin toukokuun ensimmäisellä viikolla. Sille osallistui 24 kaaderia ja 22 avio-puolisoa. Matkanjohtajana toimi insinöörikenraalimajuri Pentti Myyryläinen. Ryhmän vanhimpana oli kenraaliluutnantti Reino Arimo.

Isäntien puolesta vastasivat järjestelyistä tunnetut Suomen ystävät, arkkitehti ja rouva Theo Landis ja pankinjohtaja ja rouva Arthur Grüninger. He olivat suunnitelleet meille unohtumattoman ohjelman ja toimeen-

Alppijääkärin maastoa

panivat sen voimiaan säästämättä kiitettävällä täsmällisyydellä.

Matka suuntautui tällä kertaa keski- ja länsi-Sveitsiin, joista alueista saatiin erinomainen kokonaiskuva. Yleisesti ottaen ohjelmaa oli joka päivä niin runsaasti, että aika tuli käytettyä todella tehokkaasti hyödyksi. Rouvilla oli osittain omaa ohjelmaa, silloin kun herrat keskittyivät aseisiin tai koulutukseen.

Tässä lyhyessä selostuksessa on mahdollista paneutua vain pääpiirtein eri matkakohteisiin ja tapahtumiin.

Ensimmäisenä vierailukohteenä oli Oerlikon-Bühlen puolus-

tusmateriaaliosasto, jossa entisen huomiota kiinnitti Adats-torjuntaohjusjärjestelmä. Se on kehitetty sekä panssaritorjuntaan että ilmatorjuntaan. Ampumaetäisyys on maamaaleihin yli kahdeksan kilometriä ja lakikorkeus viisi kilometriä. Ase voitaisiin ilmeisesti asentaa Pasi-miehienkuljetusajoneuvoon. Puolustusvoimamme ovat pyytäneet siitä tiettävästi hankintajouksen.

Ilmapäivällä käväisimme tutustumassa Pilatus-lentokonetehtaaseen, joka valmistaa lähinnä erilaisia pien- ja harjoituskoneita noin 600 kpl vuodessa.

Simulointilaitteet tehostavat koulutusta

Tiistai-päivän ohjelma keskittyi panssariaseeseen Thunin koulutuskeskuksessa ja korjaamolla. Koulutuksen osalta kiinnostivat huomiota mahtavat simulointilaitteistot. Sekä ajo että ampumakoulutus voidaan antaa erittäin monipuolisilla radoilla. Centaurion ja Leopard-koulutusta varten on molemmille kalustoille neljä rataa. Ajokoulutuksen kustannusten todettiin olevan kilometriä kohti vain kuudesosa maastoajoon verrattuna. Simulaattorilla ammuttu laukaus on 125 kertaa halvempi kuin taistelulaukaus.

Ilmapäivällä tutustuttiin Sveitsissä lisenssillä valmistettujen Leopard II panssarien tuotantoon. Rikkaan maan mahdollisuuksista antaa kuvan se, että näitä huippukalliita, mutta ilmeisesti tällä hetkellä maailman parhaita vaunuja on päätetty hankkia 380 kpl. Niistä 35 ostettiin valmiina ja loput kootaan v. 1993 mennessä Thunissa.

Ilalla oli Sveitsin upseeriliiton Thunin osaston järjestämä tilaisuus, jossa everstiluutnantti Pekka Visuri selvitti Suomen sotilaspoliittista asemaa ja brigadier Stefan Sonderegger puolustuskysymyksiä maansa kannalta.

Keskiviikkona vierailimme Solothurnissa Autophonin tehtailla. Siellä valmistettiin aikoinaan kenttäradioita myös Suomen armeijalle.

Matkalla Geneveen pistäydymme ETA:n kellotehtaalla, josta alkaa tulla merkittävä kilpailija Japanin kelloteollisuudelle. Se on tuottanut jo yli 50 miljoonaa Quarz-kelloa. Swatch-merkki on jo Suomessakin tunnettu. Poistuimme esittelykellon ranteissa.

Geneveen tultiin loppumatka myrskyistä Geneven järveä pitkin laivalla. Perillä oli kanttonin vastaanotto tiloissa, joissa on tehty merkittäviä kansainvälisiä sopimuksia, ja joissa nytkin kansainväliset huippukonferenssit avataan.

Seuraavana päivänä saimme tutustua Kansainvälisen Punaisen Ristin päämajaan ja sotavankien etsintäkeskukseen.

Aamupäivällä matkasimme kauniissa säässä Epessesiläisen viinikellarin kautta Montreuxiin. Järjestäydyimme sotilaallisesti parijonoon ja marssimme Marsalkan muistomerkillä, jossa kenraaliluutnantti Arimo laskee kauniin sinivalkoisen seppeleemme.

Iltapäivällä nousimme vuoristojunaan. Se kiemurteli hitaasti 1400 metrin korkeudella sijaitsevaan Andermattiin, jossa oli vielä runsaasti lunta. Kaupunkiin sijoitetun vuoristojoukkojen taistelukoulun johtaja, eversti Hans Schmid oli puolisoineen meitä jo asemalla vastassa. Tuloamme juhlisti myös neljä alppitorven soittajaa.

Sotilaat koulutetaan toimintapaikoilla

Perjantapäivänä oli sotilasohjelmaa. Seurasimme vuoristojääkärien koulutusta. Kuulimme, että sveitsiläinen miliisiositas ampuu peruskoulutusvaiheessa noin 2500 laukausta. Patruunoiden kulutukselle ei ole rajoituksia.

Suomalaiset saivat myös ampua Sveitsin armeijan uudella kevyellä rynnäkkökiväärillä M/90, jonka kaliiperi on 5,7 mm. Isäntien järjestämän maaotteluammunnan voitti majuri Heikki Ylönen. Päivän kuluessa saimme nähdä vuoristojääkärien kiipeävän pystysuoria vuorenrinteitä köysien avulla ylös ja alas. Iltapäivällä pistäydyimme köysirataa hyväksi käyttäen 300 metrin korkeuteen kohoavan Gemstockin huipulle.

Seuraavana päivänä oli perehtymistä 5. Kenttädivisioonaan, jonka komentaja, Divisionär Werner Frey järjesti meille maastoharjoituksen. Sen yhteydessä tutustuimme Sveitsin puolustusjärjestelyihin. Puolustusvalmius on mahtava. Maassa on muun muassa tuhansia kantalinnoituslaitteita ja 20 000 valmisteltua hävityskohdetta. Sillat

Ampumamaaottelu 8.5. Andermatissa

pystytään suojaamaan tai hävittämään muutamassa tunnissa käskyn antamisesta. Jokainen sotilas on koulutettu toimimaan siinä tehtävässä ja siinä maastossa, jossa hän toimisi sodankin aikana.

Harjoitus jatkui noin 20 kilometrin vesistömarssina kumiveneillä erittäin kaunista Reussjokea pitkin auringon polttaessa kasvoja. Harjoitus päättyi divisiioonan esikunnan pihalla Aaraussa 51 sotilasmuusikon esittämien marsseihin ja lounaaseen.

Palasimme Zürichiin. Ehdim-

me vaihtaa sopivasti puvun ja siirryimme sikäläisten Suomen ystävien järjestämille illallisille Hotelli Zürichin juhlatiloihin. Siellä oli myös kiitos-puheiden aika. On varma, että ne esitettiin todella kiitollisina.

Vierailumme saamaa arvostusta kuvaa se, että meille oli järjestetty päivittäin eri viranomaisten vastaanottoja. Puheissa ylistettiin Suomen urhoollista taistelua talvisodassa. Suurlähettiläs Richard Tötterman kävi myös tervehtimässä meitä. Ainakin Thunin lehdessä oli vie-

railustamme uutinen.

Matka tässä kauniissa ja puolustustahtoisessa maassa oli omiaan lujittamaan Suomen ja Sveitsin välisiä muutenkin hyviä suhteita. Vielä palveluksessa olevat upseeriveljet saivat varmaan omien puolustusvoimien kehittämiseen huomionarvoisia viitteitä.

Kannustakoon tämä kirjoitus nuoria saksankielentaitoisia upseereita hakeutumaan Mannerheim-stipendiaateiksi. Sitä päätöstä ei tarvitse katua.

Kaaderit ryhmäkuvassa 5. DE:n edessä

Uusia luutnantteja

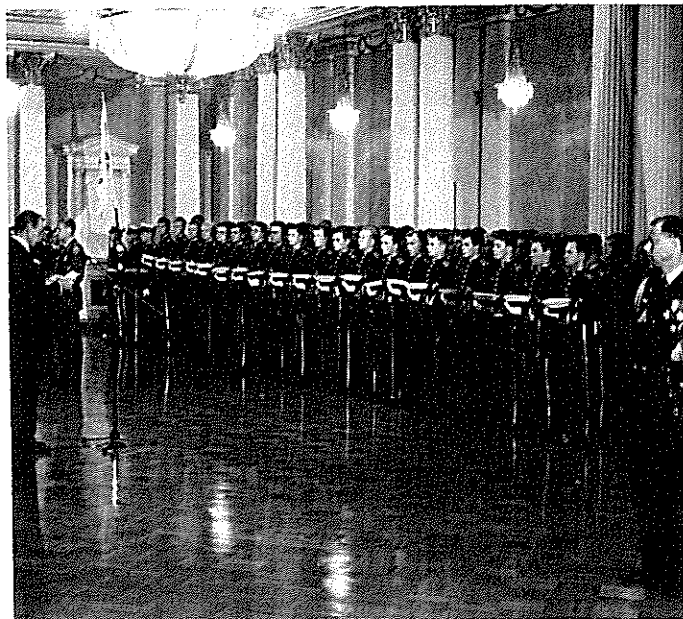
Tasavallan presidentti Mauno Koivisto nimitti perjantaina 28.8.1987 117 kadettia puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen upseerin virkoihin ja ylensi heidät luutnanteiksi.

Onnittelupuheessaan presidentti korosti yhteisymmärryksen merkitystä.

– Yhteiskunta koostuu erilaisista ihmisistä ja ihmisryhmistä. Yhteiskunnan toimivuuden kannalta on tärkeää, että sen jäsenillä on riittävästi yhteisymmärrystä. Puolustusvoimissa tulee esimiehen ja alaisen välillä olla keskinäistä luottamusta ja yhteishenkeä.

Niiden luomisessa ja ylläpitämisessä myös nyt luutnanteiksi valmistuneilla upseereilla tulee olemaan varusmiesten kouluttajina suuri ja velvoittava tehtävä, sanoi presidentti Koivisto.

Maavoimiin uusista luutnanteista sijoittui 91, merivoimiin 14 ja ilmavoimiin 12. Rajavartiolaitoksen palvelukseen astui 11 luutnanttia. Maavoimien priimuksena palkittiin Jarmo Juhani Vainikka, joka aloitti upseeriuransa Kaakkois-Suomen Rajavartiostossa. Merivoimien priimus oli Harri Ilmari Kreuz ja hänen ensimmäinen palveluspaikkansa Helsingin Laivastoasema ja ilmavoimien priimus Satakunnan Lennostoon määrätty Kim Erkki Akseli Jäämeri.

Ylennetty luutnantiksi 28.8.1987

Esko Uolevi Salminen
Unto Seppo Uolevi Usvasalo
Kari Johannes Melanen
Petri Matias Kosonen
Jyrki Sakari Nurminen
Pertti Kalevi Posti
Juha-Erkki Reino Rautava
Juha Pekka Santala
Juha-Pekka Susi
Jari Jussi Pellervo Vuorela
Kalle Juha Timo Pyöräniemi
Christian Jan Arne Thomasson
Anssi Aimo Juhana Vartiainen
Auvo Eero Viita-Aho
Ismo Olavi Korhonen
Jaakko Kalevi Vesänen
Kai Olavi Mutka
Matti Sakari Saari
Jukka Rikhard Soini
Jari Juhani Rantapelkonen
Pekka Heikki Kaartinen
Aki Juha Kallio
Risto Olavi Kolstela
Arto Kari Tiainen
Timo Antero Mäkelä
Tuukka Antero Tuominen
Olli Pekka Kansikas
Juha Antero Kurenmaa
Jan Petri Erkki Sandell
Lasse Tapani Kivinen

Jarmo Rainer Uusitalo
Ari Tapani Heikkinen
Timo Juhani Koljonen
Iiro Tapani Mähönen
Kari Pekka Pelkonen
Kimmo Tapani Rajala
Eero Jaakko Karppinen
Juha Alpo Koskinen
Esa Pekka Makkonen
Mika Uolevi Peltoniemi
Jouko Jari Salmela
Jari Matti Tapani Savolainen
Juha-Matti Honkela
Iipo Ilmari Karvinen
Petri Tapani Lammi
Jaakko Pellervo Särkiö
Veli-Matti Mononen
Jussi Oskar Tudeer
Jussi-Petri Hirvonen
Ari Juhani Järvinen
Antti Ensio Kumpulainen
Jukka Tapani Leskinen
Sampsu Pellervo Väntsi
Markku Juhani Hutka
Heikki Tapani Hämäläinen
Heikki Juhani Pohja
Pasi Johan Dahlbo
Juha Antero Mäkinen
Kaarle Olavi Lagerstam
Jussi Petteri Niskakoski

Jussi Tapio Suomalainen
Ari Tapani Grönroos
Markku Juhani Ilvonen
Väinö Seppo Matti Kaalimaa
Jarmo Olavi Mikkonen
Juha Tapio Tuominen
Juha Ilkka Tapani Härkin
Heikki Jussi Olavi Koponen
Jussi Kaleva Kuutsa
Petri Matti Mikael Mattila
Erkki Kalervo Inkinen
Pauli Antero Pukaralammi
Heikki Esko Sakari Roitto
Johan Gustav Arne Granholm
Pasi Kristian Staff
Pekka Juhani Lampen
Jorma Olavi Komulainen
Ilkka Tapani Tirkkonen
Lars Märten Lagerroos
Jouko Olavi Rauhala
Juha Tapani Pelto
Pekka Tapani Keskitalo
Matti Johannes Paananen
Tapio Olavi Patmunen
Rami Tapio Peltonen
Tommi Jukka Malinen
Erkki Heikki Juhani Mikkola
Pasi Yrjö Sakari Pajunen
Raimo Juhani Pyysalo
Petri Olavi Virtanen

Harri Ilmari Kreuz
Timo Jussi Hirvonen
Ari Veli Antero Kallio
Harri Timo Sakari Janhunen
Pauli Aleksis Rantamäki
Kai Veli Aappo Ukkola
Kim Erkki Aleksis Jäämeri
Markku Jaakko Jaatinen
Timo Jaakko Antila
Pasi Juhani Hakala
Jukka Tapio Viro
Henri Tapio Kaikkonen
Jukka Tapio Ahlberg
Pekka Juhani Marjamaa
Ilari Talaja
Ari Pertti Huhtamo
Jarmo Juhani Vainikka
Juha Kalervo Karhiaho
Arto Tapani Näsänen
Janne Matti Juhani Piironen
Juhon Henri Raulo
Kimmo Kalevi Tiainen
Markku Juhani Hassinen
Kari Juhani Nousiainen
Jyrki Jaakko Viitala
Antti Erkki Siltala
Lauri Mikael Lundell

JUUPAJOEN OSUUSPANKKI

Korkeakoski puh. 935-81 311
Salokunta puh. 48718

KANKAANPÄÄN OSUUSPANKKI

Torikatu 11, 38700 Kankaanpää
Puh. 930-23 420
Niinisalon konttori puh. 930-36 036

NURMEKSEN OSUUSPANKKI

Porokylä – Nurmes
Puh. 976-20800

PÄLKÄNEEN OSUUSPANKKI

36600 Pälkäne
Puh. 936-3336

YPÄJÄN OSUUSPANKKI

32100 Ypäjä, Puh. 923-23871

RAAHEN I APTEEKKI

Kauppakatu 31, 92100 Raahen
Puh. 982-37301

SIPPOLAN APTEEKKI

Sippola
Puh. (951) 66 111

KEMINMAAN APTEEKKI

Keminmaa
Puh. (980) 520 090

MYLLYOJAN APTEEKKI

Myllyojan Ostoskeskus
90650 OULU
Puh. (981) 302 144

JUUAN APTEEKKI

83900 Juuka
Puh. 976-70 009

PIHLAVAN APTEEKKI

Pihlavan Kirkkotie 3
28800 PORI
Puh. 939-448 955

KIURUVEDEN APTEEKKI

HEINOLAN VANHA APTEEKKI

Kauppakatu 10
18100 Heinola
Puh. (910) 52333

LAMMIN APTEEKKI

Hämeentie 18
Lammi
Puh. (917) 132 207

HAAPAVEDEN APTEEKKI

86600 Haapavesi
Puh. (983) 52425

Taistelumme kuvat

Maanpuolustuslehden Kustannusosakeyhtiön videosarja "Taistelumme kuvat" vuosista 1939–1945 on neljän kasetin koosteena – Talvisota, Jatkosota (kaksi osaa) ja Lapin sota – montaasi, jonka arvo ja merkitys on kasvanut osa osalta. Ei yksinomaan siksi, että työ on tekijöitään neuvonut, joka kyllä tulosteessa näkyy, vaan nimenomaan siksi, että vasta kokonaisuus osoittaa, mistä vuosina 1939–1945 oli kansamme taistelussa kysymys.

Yksinään kukin kasetti on kuin albumi, joka sattuvasti ja osaavasti kertoo monia elämyksiä ja monista tapahtumista. Kuvansa ja kokemansa löytäneelle niiden kunkin arvo on suuri, mutta näiden vuosien jälkeen syntyneille vasta kokonaisuus luo sen laaja-alaisen tiedon, jota kustantaja välittää.

Ensimmäisen osan käsikirjoittaja Anssi Vuorenmäki on pyrkinyt selvästi esittämään sen järjestyksen ja kohtalonyhteyden, jonka sota loi. Filmi osoittaa, miten koko kansa koko hyökkäyksen vääryytenä ja siksi myös yhdessä tahtoi yksinjäätäänkin taistella olemassaolos-

taan "viimeiseen mieheen".

Toisen osan perustelee käsikirjoittaja Antti Juutilainen itseenäin: "Talvisota oli osoittanut Suomen kansalle, että monessa suhteessa heikosti aseistautunut kansa, jota oli elähdyttänyt lanistamaton puolustustahto, oli lopuksi joutunut taipumaan vahvemman edessä. Taittumaton kansa uhrasi nyt huolta ja varoja maanpuolustuksen lujittamiseksi. Puolustusvoimien johto loi armeijasta koti- ja ulkomaisiin hankintoihin ja koulutuksella vuodessa iskukykyisen myös hyökkäystaisteluun kykenevän armeijan."

Tälle ajatukselle onkin sitten onnistuttu luomaan ehyt ja hillitty kuvaus vuosien 1941–1942 taisteluista, ns. hyökkäysvaiheesta. Uhoamatta filmi kertoo ratkaisuisista ja tuloksista, tavoitteista ja päämääristä. Tasapuolisesti se käsittelee kaikki puolustushaarat ja rintamat. Saksalaisvenäläinen konflikti on osattu erottaa taistelustamme aseveljeys pohjoisella rintamalla liittolaisuudesta. Ruudutus on kyllin pitkää, jotta ensikertalainenkin saattaa ymmärtää, mistä on ollut kysymys ja mitä on tapahtu-

nut. Miten pienistä valtioista muodostui maailmansodan pelinappuloita niiden kykenemättä aina vaikuttamaan kohtaloonsa.

Kolmasosa on Ilmari Hakalan käsialaa. Sotilaallisesti voittoa materiaali ei ole voinut olla vaikuttamatta unenomaisen ylimielisyyden ja kyllästymisenkin sävytykseen, kunnes vuoden 1944 osuus taas kertoo puolustustaistelusta olosuhteissa, joissa kukaan ei enää ehtinyt miettiä ylisanoja, ei kirjaamaan sankaritekoja sen paremmin kuin tuskaa ja kuolemaakaan, koska kysymyksessä oli enemmän: itsenäisyys.

Kuvaus paatosta myöten on reaalin ärsyttävää ja taas kootessaan kansakunnan henkisen ja aineellisen kestokyvyn sitkeytyään puolustustaisteluun pettymyksistä ja uhrauksista huolimatta. Niin se juuri elettiin, väärin ja oikein.

Lapin sodan on vasta tämä vuosikymmen asettanut oikealle kohdalleen toiseen maailmansotaan. Sampo Ahdon ja Martti Sierneran panoraama asettaa ja liittää sen myös osuvasti kohdalleen. Filmistä puuttuu lähes kokonaan taistelujen kuvamateri-

aali, kuvaajahan siellä ei silloin ollutkaan, koska kaikki oli koituttu. Sen sijaan se kertoo Lapin kansan kärsimyksistä ja pohjoisten kairojen hävityksestä. Se kuvaa ruotsalaisten apua, neuvostoliittolaisten painostusta, saksalaista hävityksen perinpohjaisuutta ja niin kovin vähäisiä suomalaisia mahdollisuuksia. Filmi osoittaa myös, miten pitkälle, yli kahden vuosikymmenen ajan, savuava maa kyti tuskaa ja kuolemaa.

Erityisesti kiintyi huomio musiikin valintaan ja sen käyttöön, missä tekijät ja filmien toimittajat Eero Sinikannel ja Erkki Seiro ovat onnistuneet hyvin.

Taistelumme kuvat ovat eksaktisia. Niitä voidaan katsella monella tavalla ja monella mielellä ja aina uudelleen ja uudelleen. Mutta ne ovat elettyä aikaa, ne on koettu ainutkertaisina eikä niistä mitään voi muuksi muuttua. Pentti Palmu

Videoita voi tilata osoitteella:

Suomen Sotilas
Pohjoinen Hesperiankatu 15 A 6
00260 HELSINKI
Puh. 90-496 189

**AUTO-
TARVIKKEIDEN
EDULLINEN
OSTOPIIKKA**

T:mi Ossi Holopainen

Isoympyräkatu 6,
49400 Hamina
952-40505

TERÄSSEPÄT OY

Teräskatu 7 21210 Raisio
Puh. (921) 784 550

**Varastosäiliöt, painesäiliöt
(A-luokka.) Teräsrakenteet,
putkistot (E-luokka),
Asennustyöt**

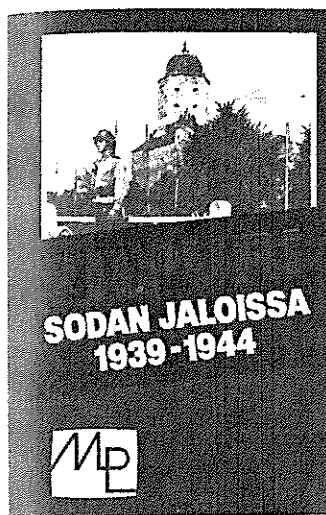
VAMMALA KARKKU

Päiväniemen Virkistyskeskus

Päiväniemen Virkistyskeskus, 38100 KARKKU 932 - 34 147

- 1-2 hengen huoneita
- Erikokoisia mökkejä + täysihoito
- Sauna
- Kokoontumistiloja, mm. kirkkosali, takahuone
- Järjestettyä hengellistä ohjelmaa
- Sijaitsee Ellivuoren talviurheilukeskuksen läheisyydessä.

VVAPO OY

**Videoarvostelu
PENTTI PALMU**

**VIIPURI sodan jaloissa
1939-1944**

Kari Uusitalon käsikirjoitus

aiheesta 'Viipuri sodan jaloissa' poikkeaa vuosikymmenen tietokirjamielipiteestä - Viipuri on kaupunki Neuvostoliitossa Saimaan kanavan eteläpäässä vilkkaan Suomesta suuntautuvan matkailun ja kanavaliikenteen keskus - hillityllä ja tarkalla kulttuurihistoriallisella tavalla.

Dokumentoiva kaupunkikuva alleviivaa oikein ja osuvasti Viipurin vanhana suomalaisena kaupunkina. Se ei kiellä sen ruotsalaista alkuperää, eikä venäläistä, ortodoksista kulttuurista taustaa, vaan korostaa tämän maamme ainoan hansakaupungin kansainvälistä sivistyksellistä ja kaupallista merkitystä.

Suomenvedenpohjan ja Suomenselänveden välinen kapea salmi ja siihen jo 1293 rakennettu linna ovat tähän vuosisataan saakka muodostaneet historiallisen tekijän, jolle hallitseva osa-

puoli on aina perustanut valtansa Karjalasta, erityisesti Karjalan kannaksesta. Siksi onkin ollut paikallaan, että kustantaja on tuottanut erillisen koosteen Viipurin taisteluista, voitoista ja tappioista vuosilta 1939-1944, kuvaten ja kertoen samalla karjalaisten, viipurilaisten ja muidenkin tunteita ja ikävää, jotka nekin ovat sallittuja muuttoneista olosuhteista huolimatta.

Kauttaaltaan filmi on kiihkon. Taistelut on taisteltu, mutta miten ja miksi, sen koottu ja lajiteltu Pääesikunnan runsas filmimateriaali tuo hyvin esiin.

On syytä kiittää tekijöitä myös hyvällä maulla ja sydämelä valitusta musiikista, joka lähentää tapahtumia ja herkistääkin katselijaa kokemaan muuta kuin sodan raakuuden ja hävityksen.

Tämän 45 minuuttia kestävä elokuvan selostus ja alkuperäisäänitykset ovat hyvin valittuja. Ymmärtääkseni loukkaamatta ketään, nekin saavat katselijan mietteisiinsä tarvitsematta olla karjalainen, heistä puhumatta-kaan.

Videofilmi 'Viipuri sodan jaloissa' on sirunen Suomen sydäntä, maamme vuosituhantista koettelemusta, taistelua mutta myös voittoa, uskollisuutta ja paljon sitä itsenäisyyttä, jota vuosina 1939-1945 niin itsekäästikin puolustettiin vapautemme säilyttämiseksi ja säilymiseksi.

Videon tuottaja ja kustantaja on helsinkiläinen Maanpuolustuslehden Kustannusosakeyhtiö. Sitä myy Suomen Sotilas puh. 90-496 189.

JOEN RAKENNUS OY

80400 Ylämylly
Puh. 973-851841

Savo-Karjalan Saneeraus Oy

 rakennus-jääliö
981/66876

Rakennustyöt - tasoa, laatua, nopeutta
ammattitaidolla - urakalla tai laskutyönä

**JANAKKALAN
TALONRAKENNUS OY**

Sibeliuksenkatu 1 B 10, 13100 Hämeenlinna
Puh. 917-29860, 27679, 21528

RAKENNUS VASARA OY

Varpeenaukio 11, 21200 Raisio
Puh. 921 - 783 035
Rantakatu 5, 23500 Uusikaupunki
puh. 922 - 235 03

RAKENNUSLIIKE A. TASKINEN KY

Kiteentie 46, 82500 Kitee
puh. 973 - 412 211
Siltakatu 10 A, 80100 Joensuu
puh. 973-123 490

INSINÖÖRITOIMISTO

sulin Ormuspellontie 18
00700 Helsinki
puh. 90-354 500

INSINÖÖRITOIMISTO P. NENONEN

Mäkelininkatu 33 B 90100 Oulu
puh. 981-222 581, 220 945

INSINÖÖRITOIMISTO TELEPOLAR KY

Ilmarinkatu 1 94100 Kemi Puh. 980 - 163 51
- Mobira radiopuhelinjärjestelmät -

Arkkitehtitoimisto MARTTI VÄISÄNEN KY

Koulukatu 9 B, 90100 OULU
puh. 981 - 223 933

INSINÖÖRITOIMISTO HANSON K. & CO OY

Sentnerinkuja 3, 00440 Helsinki 44
Puh. 90-562 5511
Hanko Puh. 911-824 44

KIRJAT

Otto Karttunen Avainpaikalla Tietotekniikan kehityksessä Suomen Atk-kustannus Oy

Sodan jälkeen Otto Karttunen erosi puolustusvoimista, opiskeli valtiotieteiden maisteriksi ja erikoistui automaattiseen tietojenkäsittelyyn. Lähes 30-vuotista toimintaansa tietokoneiden parissa Karttunen kuva teoksessa: Avainpaikalla Tietotekniikan kehityksessä. Kirja kuvaa aikaa tietotekniikan läpimurrosta julkisessa hallinnossa.

Moni kadettiupseeri sodan päätyttyä opiskeli uuden uran, jolloin palvelu upseerina oli kasvattanut heitä etenkin johtamistehtäviin. Sota-aikana lisäksi Karttunen tutustui moniin tuleviin tietotekniikan päättäjiin ja eräät silloiset esimiehet kehittivät hänen kykyjään systemaattisen tietotekniikan soveltajana.

Atk-toiminnassaan Karttunen loi monipuoliset kansainväliset suhteet sekä yhteydet päättäjiin ja alan vaikuttajiin. Hän perehtyi sellaisiin aloihin, joihin atk soveltui. Karttunen toimi pankki- ja vakuutusosalalla, Tilastollisessa päätoimistossa, Helsingin kaupunginhallinnossa ja valtiovarainministeriössä atk-tehtävissä.

Automaattisen tietojenkäsittelyn ottivat käyttöön autorekisteri, väestölaskenta, Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus. Kun Postisäästöpankki sai vuonna 1958 kaupalliset computerit, alkoi tietojen käsittelyssä uusi vaihe. Helsingin kaupunki perusti kesällä 1960 tietojenkäsittelykeskuksen, jonka päällikkönä Karttunen toimi.

Valtion tietokonekeskus, VTKK, perustettiin tuokokuussa 1964. Karttunen toimi

VTKK:n johtajana, ylijohtajana ja johtokunnan jäsenenä. Vuoden 1974 lopulla työskenteli VTKK:ssa 584 henkilöä. Atk-alan korkeakoulutasoinen opetus käynnistyi ja nykyään on 150 opettajaa, mutta sittenkin ala potee opettajapulaa.

Poliittiset virvatulet loimisivat valtionhallinnossa jo 1970-luvun alussa. Osattomaksi ei jäänyt Valtion tietokonekeskukseen. Karttunen siirtyi v. 1974 ruotsalaisen Oy Telub Ab:n toimitusjohtajaksi ja hänen työskentelynsä atk-alalla päättyi vuonna 1980 Oy Datasab-Valmet Ab:n strategisena johtana.

Lopuksi Karttunen toteaa, että uusi aika on tullut elämäämme. Nyt tarvittaisiin uutta ja rohkeaa ajattelua sekä tiedon sisällön hyödyntämistä ajan tarpeisiin. Ellei haastetta tajuta, käy kuin Nielsin miesten toteamus: hyö vuan siitä kellahtivat... Tämä on yksi tarina suomalaisen yhteiskunnan kehityksestä runsaan puolen vuosisadan aikana, lopettaa Karttunen.

Kirja on lähinnä historiallinen dokumentti kirjoittajan näkökulmasta ja kokemana. Kerronta on helppotajuista, vaikka käsiteltäisiinkin normaalilukijalle outoja asioita. Nyt Karttunen viettää eläkepäiviään muistellen lämpimästi kaaderiaikaansa ja tapatumarikasta toimintaansa atk:n parissa. Kirjan myyntitulot lahjoitetaan Tietotekniikan Tutkimussäätiölle Helsingin Yliopiston tietotekniikan professuurin rahoitukseen.

Lauri Hämäläinen
Kadetti 1700

Erik Tuomas-Kettunen: "VIIPURISTA EUROOPAN HUIPULLE David Alopeuksen elämänuran kuvaus"

Teoksen kustantaja on Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö ja se on painettu Etelä-Saimaan Kustannus Oy:n Lappeenrannan kirjapainossa 1986. Itse varsinainen teos sisältää 388 sivua ja lähdeluettelon (6 sivua) lisäksi 4 liitettä ja henkilöluettelon 15 sivua.

Majuri evp, vuorineuvos, kadetti N:o 1475 Erik Tuomas-Kettusen kirjoittama teos koskettaa Suomen ja koko Euroopan poliittisen historian kannalta mitä mielenkiintoisinta aikakautta. Teos on eräs parhaisista viime vuosina suomenkielellä ilmestyneistä elämäkertakuvauksista ja kertoo mukaansatempaavalla tavalla suomalaisen David Alopeuksen ainutlaatuisen moninaiset seikkailut eurooppalaisen diplomatian useissa avainasemissa vv. 1769-1831.

"David Alopeus on todella kaikkien aikojen maineikkain suomalainen diplomaatti koko Euroopan kartalla. Tahdon olla ensimmäinen, joka valmistuvasta kirjasta kirjoittaa arvostelun." Edellä oleva lause on lainattu suoraan teoksen takakanneasta Anna-Maija Nurmelan muistiinmerkitsemänä akateemikkovainaja Tauno Nurmelan ajatuksia Tuomas-Kettusen käsikirjoituksesta, johon akateemikko sai tutustua vähän ennen kuolemaansa kesällä 1985 ehtimättä kuitenkaan saada painettua teosta.

Esko Juntusen kadetti nro 1453) osana on ollut yleisesikuntaupseerin perusteellisuuksella ja tukijain taidolla selvittää eri puolilla Eurooppaa olleissa arkistoissa ja museoissa aiheesta saatavissa ollut suunnaton arkistomateriaali. Kadettiverukset ovat tehneet kiitosta ansaitsevaa yhteistyötä, jonka lopputulos on mukkea ja eräs viime vuosien merkkiteoksista Suomessa.

Ainoa lukijaa etenkin kirjan alkupuolella häiritsevä tekijä on ihmisen kokemattoman kirjapainon huolimaton korrehtuurin luku. Painovirhepoholainen on vierailut luvattoman usein muuten arvokkaassa teoksessa.

Jo aiheensa perusteella - loistavasta kerronnasta puhumatta - teosta voi lämpimästi

suositella kaikille historiasta ja elämäkertateoksista kiinnostuneille.

Helsingissä 17.6.1987

V-P Somerkari

Kenri ja VTM, Kad. no. 1335

Juha Vakkuri YHDEN MIEHEN UNKARI Weilin + Göös 1986

"Unkarilaiset puhuvat paljon, myös ulkomaalaisille. Sosilisti-maassa se on hyvä merkki. On traagista - olemassa olevan sosialismin kannalta - että puhumisen vapaus ja välittömyys ei ole kaikkialla itsestään selvä. Osa unkarilaisten - niin kuin meidän kaikkien muidenkin - puheesta on tarkoitushakuista. Maan ja ihmisten kuvaamisen kannalta myös valheen, tarkoituksenmukaisen totuuden, kirjaaminen on tärkeää".

Vakkurin 'Yhden miehen Unkari' tuli viime vuoden lopulla kuin lahjana. Gorbatshevilaista kautta, jonka ymmärtämiseen tullaan tarvitsemaan pitkälti aikaa ja uusrealismia, se auttaa kuitenkin lähentymään. Samalla se avaa aivan uusia näkemyksiä Tonvalle, sen vanhoihin valokuvaiin, jollaisina Unkari meidän ajanlaskumme mukaan lakkasi olemasta 1956.

'Yhdellä miehellä' Vakkuri tarkoittaa vain Janos Kadarin, hänen taakkaansa ja hänen Unkariaan. Samalla hän pukee koko sosialistisen Unkarin uudelleen ja tuo sen nähtäväksemme. Hämmästyttävää miten vähän voi mistään tietää tai paremminkin ymmärtää. Vakkuri avaa silmiä ja lämmittää sydäntä. Hän luo Unkarin uudelleen. Herättää sen suomalaisesta kolmenkymmenen vuoden unesta - ja miten selkeästi.

Vakkuri on sitonut kuvauksensa keväeseen 1986, jolloin koko maa odotti muutosta. Jolloin tässä yhden miehen luomassa maassa kaikki oli hieman epävarmaa odoteltaessa Unkaria kolmekymmentä vuotta hallinneen kirjoituskonemekaanikon siirtymistä eläkkeelle.

Unkarilaiset, heimoveljemme ovat itse kysyneet: "Petturi vai pelastaja?" Vakkuri vastaa mielenkiintoisesti kysymyksen oikeutukseen. Hän rakentaa aikamme Unkarin uudestaan ja inhimillisesti. Luettavaa.

Dictum

Liikekeskus, 33470 YLÖJÄRVI
Hälytysnumeromme on 482 341

YLÖJÄRVEN SANOMAT

Mikkolantie 13, 33470 YLÖJÄRVI
Puh. (931) 481 122

STANSSI-HUOLTO OY

Teollisuustalo 1 40900 SÄYNÄTSALO
Puh. 941-742 740

- STANSSIT, STANSSAUKSET
- PAKKAUKSET, YLIVETOLIIMAUKSET

HAUKIPUTAAN SÄHKÖ OSUUSKUNTA

90830 Haukipudas puh. 981-471 011

- Mukavimmin sähköllä -

OY HACKMAN AB

Poulustusvälineryhmä

Leppävirta
Puh. 972-426 11

PUISTON SÄHKÖ

Ylitie 20 a, 20810 Turku
Puh. 921-350 340

KAUHAJOEN KUNNALLISLEHTI

Puistotie 25, 61800 Kauhajoki
Puh. 963-12 044

ALPPITUKKU OY

Heinolankatu 4, 00520 Helsinki
Puh. (90) 753 3937
753 1799

PUUKON

LAATU
JA PERINNE

**Iisakki
Järvenpää oy**

62210 KAUHAVA KK
PUH/TEL 964-340 135

OSUUSKUNTA RANNIKON MAITO

Meijerikatu 1 - 92100 Raahе
Puh. 982-38193

AMMATTITAITOISTA KUKKAPALVELUA

Parolan Kukkakauppa

917-712 277
Osuuspankin Liikekeskus
13720 PAROLA

LAPINLEIMU OY

KILSA-TUOTTEET 37800 TOIJALA 937 - 210 80 Telex 22380

SUOMALAISTA LAATUTYÖTÄ

Valmistamme lumenraivauskalustoa autoihin ja traktoreihin. Rakennusten julkisivujen huoltohissit.

vikmet oy

00560 Helsinki 55, Hernepellonkuja 4, ☎ 90-799 233

FINNBOARD

PL 36, 00131 Helsinki
puh.vaihde (90) 132 51

Luontaistuotteiden erikoisliike

POMONA

Kauppapuistikko 16, 65100 Vaasa
Puh. 961-115 626

SUINUU OY

Torikatu 17, 80100 Joensuu Puh. 973-292 51
Kauppakatu 21 -126 971

SUINUUN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS

Siltakatu 20, 80100 Joensuu
Puh. 973-255 50

Kävellen maapallon ympäri

Olli Kääriä

Nuori mies astui vapaaehtoisena laivaston palvelukseen kesäkuussa 1928. Varusmiespalveluksen jälkeen hän suoritti merikadettikurssin. Hänestä tuli meriupseeri. Sotien jälkeen hän sai siirron Vaasaan, rajavartiolaistoksen merikomentajaksi. Vastualueeseen tutustuttuaan hän ryhtyi herättelemään vanhaa hiihto- ja lenkkeilyharrastustaan. Siitä asti hän on liikkunut lähes joka päivä kuntoilumielessä.

Mutta vasta täytettyään 60 vuotta komentajakapteeni Olli Kääriä ryhtyi pitämään kirjaa

harrastuksestaan. Ja kun neljänneksivuosisata oli täyttynyt, hän totesi kävelleensä maapallon ympäri – tosin vain omalla kotiseudullaan. Itse hän sanookin kuntoilustaan:

– Se on ollut vahva tuki terveydelleni näihin päiviin saakka.

Nyt hän ei enää pidä kirjaa, onhan tuo tavoite jo saavutettu, mutta kävely jatkuu edelleen. Päivittäin hän piti kuntokorttia, jonka uskollisesti lähetti Laivaston Killalle vuoden lopussa. Esimerkiksi 1970-luvun kuntokortit kertovat vuosittain seuraavia kilometrimääriä: 1338, 1270, 1425, 1360, 1700, 1950, 2155, 2500, 2105, 2030. Vuosikymmenen aikana tuli siis kuntoilumie-

lessä käveltyä 17833 kilometriä!

Kun huippu-urheilijat, pitkän matkan juoksijat ovat sitä mieltä että 10 000 harjoituskilometriä on riittävä määrä vuoden aikana, voimme vain kuvitella, mitä harrastaja kävelijältä vaaditaan lähes kaksinkertaisen määrän aikaan saamiseksi. Lisäksi on vielä otettava huomioon, että kirjaamismielessä harrastus alkoi vasta 60-vuotispäivän jälkeen. Kirjanpito päättyi 40063 kilometriin!

Mielenkiintoisia Olli Kääriän kävelymatkoista ovat olleet Orimattilassa asuessaan retket Lahden uimahalliin, matkaa edestakaisin noin 50 kilometriä. Mahtaisiko muista eläkeläisistä löytäjä jotain vastaavaa?

ITSENÄINEN SUOMI 70 VUOTTA

Isänmaani

Suomen itsenäisyyden juhluvuoden teemaan liittyen on juuri ilmestynyt musiikkikäänite.

Isänmaani-kasetilla on kuusitoista laulua, joiden keskeisenä aiheina ovat Suomi, suomalaisuus, itsenäisyys ja isänmaa, mm. Vala, Lippulaulu, Synnyinmaan laulu, Kotimaani onpi Suomi, Sotilaspoika, Hurtti ukko jne.

Lauluja säestää Oulun varuskunta soittokunnasta koottu vaskipuhallinyhtye. Kasetti on isänmaallinen lahja joulu-, syntymäpäivä- ym. juhliin.

Kasetin hinta on 60 markkaa (+ postikulut). Kasettia voi tilata tekijältä osoitteella:

Kapteeni
Pertti Lahtinen,
Tillitie 7,
90460 OULUNSALO

tai puhelimitse
981-481 206

OY ELGE AB

Mänkimiehentie 14 02780 ESPOO
Puh. 90-810 456

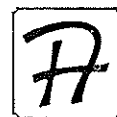
OY TELEMERKKI AB SÄHKÖKOJETEHDAS

05400 Jokela
Puh. 914-81 250

Endress + Hauser Oy

PL 3
02320 ESPOO 32
Puh. 90 – 801 6155

SA-RYHMÄN SÄHKÖSUUNNITTELIJA

**INSINÖÖRITOIMISTO
TUOMO HINKKANEN**

AURAKATU 5 A
20100 TURKU
puh. (921) 510360

Insinööritoimisto

ERKKI KAILIO

Salpausselänkatu 32, 45100 KOUVOLA 10
Puh. 951 – 138 95

INSINÖÖRILIITTO IL r.y.

Ratavartijankatu 2, 00520 Helsinki
Puh. 159 01

Puuleima Oy

Tesomankatu 33
33310 Tampere
puh. 931-431 100

HELSINGIN
MYLLY OY
Helsinki

OL-VAS-NAUHATEX KY

Vetoketjut, ompelulangat, brodyirit, vyöt
meiltä
PL 104 68601 Pietarsaari
Puh. 967-124 11

JOSADOOR Ky

Kalusteovet ja Marcello-keittiöt
51200 KANGASNIEMI FINLAND
PUH/TEL 959 – 2101

AUTOONNE
VAHVAT LINSIT
Tangloss

Vehmaistenkatu 5,
33730 Tampere 73

HAMMASLABORATORIO AARNO KOIVUNEN

Savonkatu 10
74100 Iisalmi
Puh. 977-12 668

VESIKOSKEN SÄHKÖLAITOS OY

Väinämöisenkatu 8 32200 LOIMAA
Puh. 923-22 882

NORDIAMEX
SAFETY GLASS OY

Laitila. Puh. 922-51800

Naaraharju Oy —
Marksteel
Kuutamokatu 2 A-B
02210 Espoo
puh. 90-882 033

ENVIC OY

Vähäheikkiläntie 56
Turku
Puh. (921) 351 800

LAPPEENRANNAN LÄMPÖVOIMA OY

Mertaniemi

VAAHTERAKATU 24 MIKKELI
PUH. 955-366 533, 365 611

PUREE
PAREMMIN

47400 KAUSALA puh. 951-61 244, 61 784

– TIMANTTI HYLLYSTÖT –
P. Rotola-Pukkila Ky

Puh. 963-11433
61800 Kauhajoki kk.

YLIVIESKAN TIILI OY

84770 YLIVIESKA
puh. 983 – 270 35

KOPIOLA Oy

Ruissalontie 3
20200 Turku
Puh. 921 – 309 059

8. Kadettikurssi 60 vuotta

YRJÖ VASAMA

Viime keväänä 8. Kadettikurssi vietti upseeriksi valmistumisensa 60-vuotisjuhlaansa. Everstiluutnantti Yrjö Vasama muistelee tässä kirjoituksessaan, millaiselta tuntui olla tuon kurssin kadetti, millaista oli koulutus. Kannattaa mainita, että kadettikuoro lauloi tasavallan presidentille ensi esityksenä Lippulaulun. Samoin kurssin aikana järjestettiin ensimmäisen kerran katsojille tarkoitettu taistelunäytös.

– Kun tässä kirjoituksessani pyrin luomaan jonkinlaisen kokonaiskuvan kurssistamme, saanen aloittaa vanhalla tutulla kaskulla.

Kadettikoululla palveli aikanamme talonmiehenä tai joissakin varastonhoitajan tehtävissä vanhanväen vääpeli, Örn nimeltään. Hän oli osallistunut Japanin sotaan, taisteluihin Jalujoella ja Mukdenissa. Tämän johdosta häntä nimitettiin ”Mukdenin sankariksi”, ja toisella nimellä ”Kadettivääpeli Örniksi”. – Uusien kadettien tullessa hänkin osallistui – ilmeisesti vanhempien kadettien hyväksymänä tai sitten omatoimisesti – uusien vastaanottamiseen. Tämä tapahtui niin, että hän käveli – kadettien käytävissä parveillessa – kädet selän takana pitkin käytävää, pudisteli päätänsä ja puolikovaa päivitteli: huonoa ainesta tulee, huonoa ainesta tulee.

Lähtökohdat edulliset

Niinpä niin, mekin olimme tuolloin tuota huonoa ainesta, joka merkittiin kadettikurssimme kirjoihin. Nimikirjaan tuli kaikkiaan 91 kadettia ollen kurssimme siihen astisista suurin. Tähän lukuun sisältyivät 15.10.25 opintonsa aloittaneet sekä uudelle täydentävälle kurssille 5.2.26 saapuneet. Kirjoihin merkityistä jäi muutama pois jo jokseenkin alkuvaiheessa. 16.5.27 sai upseeriylennyksen 86 kadettia, johon lukuun sisäl-

tyy myös yksi edellisen kurssin kadetti.

Kurssi koostui siis kahdesta eri aikaan opintonsa aloittaneiden kadettien ryhmästä. Helmikuun alussa tulleiden koulutukseen tehtyjen erityisjärjestelyjen avulla pyrittiin molempien saapumiserät sulattamaan samaksi kurssiksi. On todettava, että kurssista muodostuikin vähitellen ennen kaikkea hengeltään homogeeninen ja vahva, mutta muutoinkin eheä kokonaisuus.

8. kurssi oli ensimmäinen, jolle pääsyn perusvaatimuksiin kuuluivat loppuun suoritettu varusmiespalvelus sekä reserviupseerikoulun kurssi. Tähän asti nämä eivät olleet ehdottomia vaatimuksia. Tämä uusi pohja tietenkin loi edullisen lähtökohdan koulutukselle sekä antoi mahdollisuudet koulutuksen tasaiseen edistymiseen. Juuri tämä seikka oli helpottamassa kurssille eri aikaan tulleiden koulutuksellisten saavutusten saantamiseen.

Puuttumatta tässä sen enempää kurssin yleisiin koulutuksellisiin kysymyksiin, koska niiden perusluonne noudatti useimmilla aloilla varhemmin auottuja latuja, mainitsen pari merkittävää erityispiirrettä, jotka olivat uutta. Niinpä onkin syytä erityisesti tähdentää sitä, että tällä kurssilla ensimmäiseksi tuotiin koulutuksen piiriin pedagogiikka sekä yksittäis- ja pikkutaktinen taistelukoulutus. Näiden alojen uran-

uurtajina olivat koulun johtaja ja käytännöllisen taktiikan opettaja. Tämä tietenkin merkitsi tavattoman paljon nuorille upseereille, kun he siirtyivät joukko-osastopalvelukseen. Heillä oli uutta pääomaa tuotavanaan.

Kadettihenki

Koulutuksellisesti ja muutoinkin sotilaallisen näkemyksen kokonaiskuvan kannalta merkittävänä on mainittava erityisen antoisat polkupyörä- ja hiihtoretket Karjalan kannakselle, missä saatiin tutustua tärkeimmän puolustusalueemme maastoon. Myös tuntui nuorille kadeteille tärkeältä päästä kosketukseen Kannaksen väestön kanssa, kuulla heidän mielipiteitään ja kannanottojaan. Tähän olikin eri taloissa tilaisuus vierailujen ja yöpymisien yhteydessä. Olikin mieluisaa kuulla heidän luottavan puolustusvoimiin ja todeta heidän vankka suomalainen, isänmaallinen mielenlaatunsa. – Polkupyöräretkeltä on vielä erityisesti jäänyt mieleen Rajajoella saamamme rajakaste.

Tässä on syytä palauttaa mieleen, että saimme aikanamme kadettikasteen katkeran juoman ja kastehymnin kera sekä sopivan ja sopimattoman simputuksen. Nämä epäviralliseen ohjelmaan ainakin silloin kuuluneet simputus, herätys ja kasteyö sisälsivät eräitä piirteitä, jotka eivät meidän mielestämme tuntu-

neet kadettikasvatuksen henkeen luontuvilta. Näin ollen – viittaan siihen, mitä hetken kulluttua tulen sanomaan kurssimme ajatus- ja aatepohjasta – kasteyön ohjelma uusittiin ja luotiin isänmaallisaatteelliseksi – huumoria ei toki silti unohdettu. Sen päätapahtumaksi tuli kadettilupauksen antaminen. Lupaus sisälsi valanomaisesti kadettien velvollisuuden alttiiseen horjumattomaan palvelukseen sekä upseerine että kansalaisena. Tätä pidettiin kadettihengen olellisena osana.

Kadettihengen luomista, ylläpitämistä ja vahvistamista kurssimme pitikin ensiarvoisena. Kurssimme oli monessa mielessä varsin aktiivinen ja hengeltään vahvasti aatteellinen ja isänmaallinen. Itsenäisyystaistelumme loppuvaiheet tarunomaisine jääkäriilikkeineen olivat lähellä, samoin vapaussota, johon eräät toverimme olivat osallistuneet. Eräät olivat olleet mukana Viron vapaustaistelussa ja Aunuksen retkellä. Ei siis ole ihme, että isänmaallinen ajattelu oli kaiken pohjana ja että useimmat olivat valinneet sotilaan uran voidakseen – käsityksensä mukaan – upseerina parhaiten palvelulla itsenäistä isänmaata.

Sen ajan akateemisen nuorison kanssa elettiin voimakasta ei vain aatteellisuuden vaan myös tekojen aikaa. Ylioppilasosakuntiin luotiin elävä kosketus ja yhteys sekä oltiin jatkuvassa yhteistoiminnassa. Tämä

16.5.1987 tuli kuluneeksi 60-vuotta 8. Kadettikurssin päättymisestä, jolloin 86 kadettia ylennettiin upseereiksi, joista tällä hetkellä on elossa 15. Kokoukseen osallistui seuraavat 10 henkilöä alkaen alarivin vasemmasta laidasta: Lauri Sarkia, Eero Kronholm, Carl-August Ehrnrooth, Niilo Rajanti, Viljo Torpo. Yläriivi vasemmalta alkaen: Mikko Kangasvaara, Aarne Niemi, Heikki Heinänen, Eino Malmivaara, Yrjö Vasama. Poissa olivat: Vilje Kivikko, Eino Reivinen, Otto Rantanen, Solmu Salonmies, Sven Juhanti.

tapahtui ensi kertaa Kadettikoulun historiassa näin korporaatios- tasolla. – Laajamittainen nimien suomalaistaminen edusti myös voimakasta kansallistun- netta. Heimoajatuksen käytän- nöllisenä ilmauksena oli monien liittymisen Akateemiseen Kar- jala-Seuraan.

Kanssakäymistä Viroon

Tässä yhteydessä mainitta- koon myös ansiokas kuoromme, joka noudatti yleisiä sen ajan akateemisten kuorojen isän- maallisen ohjelmiston linjoja. Erikoisuutena mainittakoon, et- tä kuoromme eräässä tilaisuus- dessa lauloi tasavallan presiden- tille ensi esityksenä V.A. Kos- kenniemen sanoittaman ja Yrjö Kilpisen säveltämän Lippulau- lun.

Merkittävä tapaus kurssimme elämässä oli 1926 tehty vierailu Viron kadettikouluun. Jo tuol- lainen merellinen matka suoma- laisella tykkiveneellä oli elämyt, mutta itse vierailu Virossa vel- jeskansan upseereiksi valmistu- vien nuorukaisten luo ja heidän opinahjoonsa oli avartava ja ri- kas kokemus. Tunsimme ole- vamme yhteisessä rintamassa, ja molemilla oli nuori vapaus vaalittavana. Muistorikkaat het- ket koululla virallisissa ja epävi- rallisissa tilaisuuksissa, Tallin- nassa ja Narvan Joensuussa ai-

kaan saivat monia sydämellisiä ystävyysiteitä, joita vuosia vaa- littiin kurssin jälkeenkin kirjeen- vaihdon avulla, jopa niin sydä- mellisiä, että eräs kadettitove- rimme menetti sydämensä Eesti- preilille, josta sitten tuli hänen puolisonsa.

Viron kadettikoulu teki vasta- vierailun Suomeen seuraavana keväänä. Kurssimme järjesti – jälleen ensimmäisenä maassam- me – taistelunäytöksen yleisölle, jolla oli täten tilaisuus seurata tapahtumia ja toimintaa sodan- omaisissa puitteissa. Näytös pyrki myös antamaan kuvan koulutuksellisesta yhteistoimin- nasta. Näytös järjestettiin kesäl- lä 1926 Pääskylahdessa. Se oli samalla eräänlainen käytännöllinen harjoitus myöhemmin jär- jestettävää vaativampaa esitystä varten. Joka tapauksessa Pääs- kylahden sota oli onnistunut ja se herätti elävää mielenkiintoa yleisön keskuudessa. Sen roh- kaisemana uskallettiin ryhtyä niihin suuriin suunnitelmiin, joi- den varaan seuraava näytös rak- entui.

Niinpä sitten järjestettiin Munkkiniemessä kadettikoulun ympäristömaastossa suuri sota. – On muistettava, että Munkki- niemessä tuolloin Kadettikou- lun, kartanon ja Kalastajator- pan lisäksi oli vain kolme-neljä rakennusta. Oli metsää, niittyä, polkuja, rakentamatonta aluet- ta. Oli sentään nykyisen Puisto-

tien peruslinja pikku puineen. – Tässä näytöksessä oli jalkaväen- lisäksi hevosvetoista tykistöä, oli tankkeja (niin kuin niitä sil- loin nimitettiin), vieläpä ratsu- väkeäkin, eikä ollut unohdettu ilmavoimiakaan.

Yleisöä oli seuraamassa tuhat- määrin, eikä se ollut ihmeekään, sillä olihan tällainen uutta ja en- nen näkemätöntä. Oli nähtävänä eri aselajien yhteistoimintaa sodan melskeisen vyöryn kul- kiessa yli Munkkiniemen. Se oli vaikuttava elämys. Erityisesti herättivät huomiota tankit ja ratsuväki, joita helsinkiläisylei- sö ei kovinkaan usein ollut saa- nut nähdä, ei ainakaan niissä olosuhteissa kuin nyt. Voisi sanoa, että näytöksen onnistumi- nen oli sataprosenttinen.

Muinaislöytöjä

Kun tuossa edellä tuli maini- tuksi nimi Pääskylähti, kesäleir- in paikkakunta, on paikallaan kertoa sieltä muuan tapaus. Pal- jonhan siellä sattui kertomisen aiheista, mutta kerrottakoon vain tämä. Pioneeritöiden yhtey- dessä, kaivettaessa maata joita- kin rakennelmia varten, löydet- tiin runsaasti ilmeisestikin kuvi- oituja saviruukun kappaleita. Se oli arvokas löytö, arvok- kaampi kuin osattiin aavistaa- kaan. Vaikka emme ehkä kap- paleiden keräämimisessä osane- neet täysin oikein menetellä,

muistiin merkittiin tarkoin, kuinka syvältä kappaleet löytyi- vät, kuinka laajalta ne koottiin, miten lähekkäin olivat ym. Il- meisen virheellisesti palaset pes- tiin. Sitten ne toimitettiin Kans- allismuseolle. Näiden ruukun- kappaleiden perusteella Kansal- lismuseo sai kootuksi erään arvokkaimpiin muinaislöytöihin kuuluvan ruukun, joka on peräi- sin kampakeraamisen kulttuurin ajoilta eli n. 3000–1600 v. ennen Kristuksen syntymää.

Mutta ei ollut kurssimme unohtanut urheiluakaan. Päin- vastoin, se ja sen eri lajit olivat vahvasti harrastettuja. Miekkai- lu, ratsastus ja nyrkkeily kuuluivat koulutusohjelmaankin. Har- rastettiin nykyaikaista 5-ottelua, taitomiekkailua, jalka- ja pesä- palloa, murtomaahiihtoa ja hiihtos- uunnistusta. Kilpa-areenoilla- kin pystyttiin melkoisiin saavu- tuksiin. Siitä olivat todistuksena akateeminen mestaruus niin jal- ka- kuin pesäpallossakin. Myös murtomaahiihdossa tuli akatee- minen mestaruus. Henkilökoh- taisessa kilvassa tuli sekä mesta- ruus että toinen sija.

Tähän päättyy tämä lyhyt ku- vaus eräistä kurssimme piirteis- tä. On iloiten todettava, että kurssimme, jos katsotaan koko- naisuutta, on myöhemmissäkin vaiheissaan, isänmaamme vai- keina kohtalonvuosina säilyttän- ty sen perushengen, joka syntyi ja luotiin kadettiaikanamme. □

19. Merikadettikurssi 40 vuotta

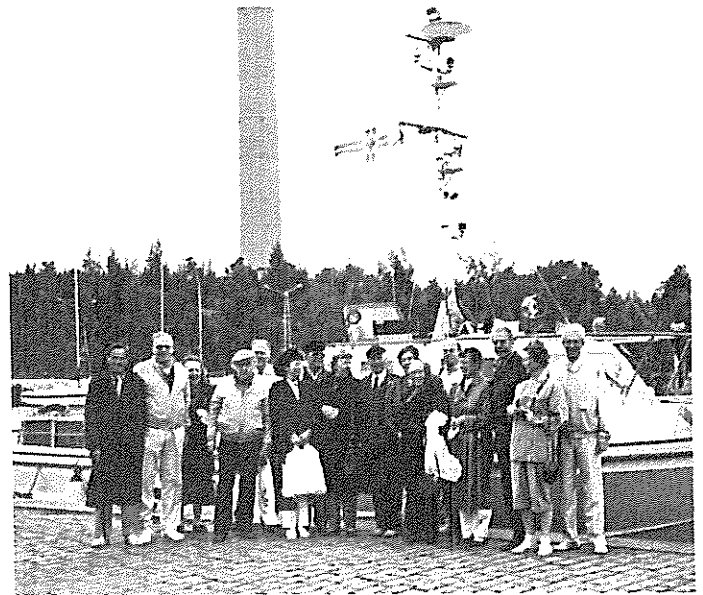
Kesällä vuonna 1947 valmistunut 19. Me-kurssi vietti 40-vuotisjuhlaansa elokuun alussa, tällä kertaa veden äärellä Tampereella. Kurssimme elossa olevista 13 merikadetista olivat kynelle kyenneet 9. Kuka oli pois ohitusleikkauksen vuoksi, kuka Espanjassa vakituksena asukkaana, kuka Kanadassa tuntemattomuudessa, kuka missäkin.

Tavanomaisten kuulumisien ja kyselyjen jälkeen siirtyivät merikadettiveljet puolisoineen Pirkkalaan tutustumaan Satakunnan Lennostoon. Matkalla kävimme laskemassa seppeleen Pirkkalassa olevalle jääkärimuistomerkillä, onhan kurssin merikadeteista kaksi jääkärin poikaa.

Satakunnan Lennostossa lennon komentaja, ev **Jouko Knuutila** kertoi selkeästi meille lennon tehtävistä Suomen ilmatilaa puolustettaessa. Tutustuimme myös tämän päivän lentokalustoon, ja jopa aviopuolisotkin ihailivat veljespuolustushaaran suorituskykyisiä koneita.

Illalla kokoontuimme yhteiselle aterialle, jossa lukuisten lyhyiden puheiden lomassa merikadettiveljemme **Lari** luovutti kullekin suunnittelemansa kurssimme viirin, saaristolaivaston everstin komentolipun. Se on saaristolaivaston lipun sininen ja keskikielekkeeltään kapeampi kuin tavanomainen kolmikielekkeinen lippu, viirin vasempaan yläkulmaan oli lisätty kultaisena "XIX ME".

Juhlamme ei suinkaan päättynyt iltaan, vaan aamulla jo lipunnoston aikaan olimme valmiina purjehdukselle Näsijärvelle Tampereen piirin meripelastusristeilijä P/A Siifinkarilla. Elokuun hyisen (+9°C) sään vallitessa tutustuimme Näsijärven eteläpäähän. Reippaan purjehduksen jälkeen olikin hyvän lounaan vuoro, joka noudatti 1780-luvulta olevaa ruokalistaa. Saimme nimittäin saaristolaivaston Wiaporin eskaaderin upseeriden lounaan hernerokkaa sipuliraasteen kera alkuruoaksi ja pääruokana oli hapankaali ja läskisoosi. Erinomaisen maitta-

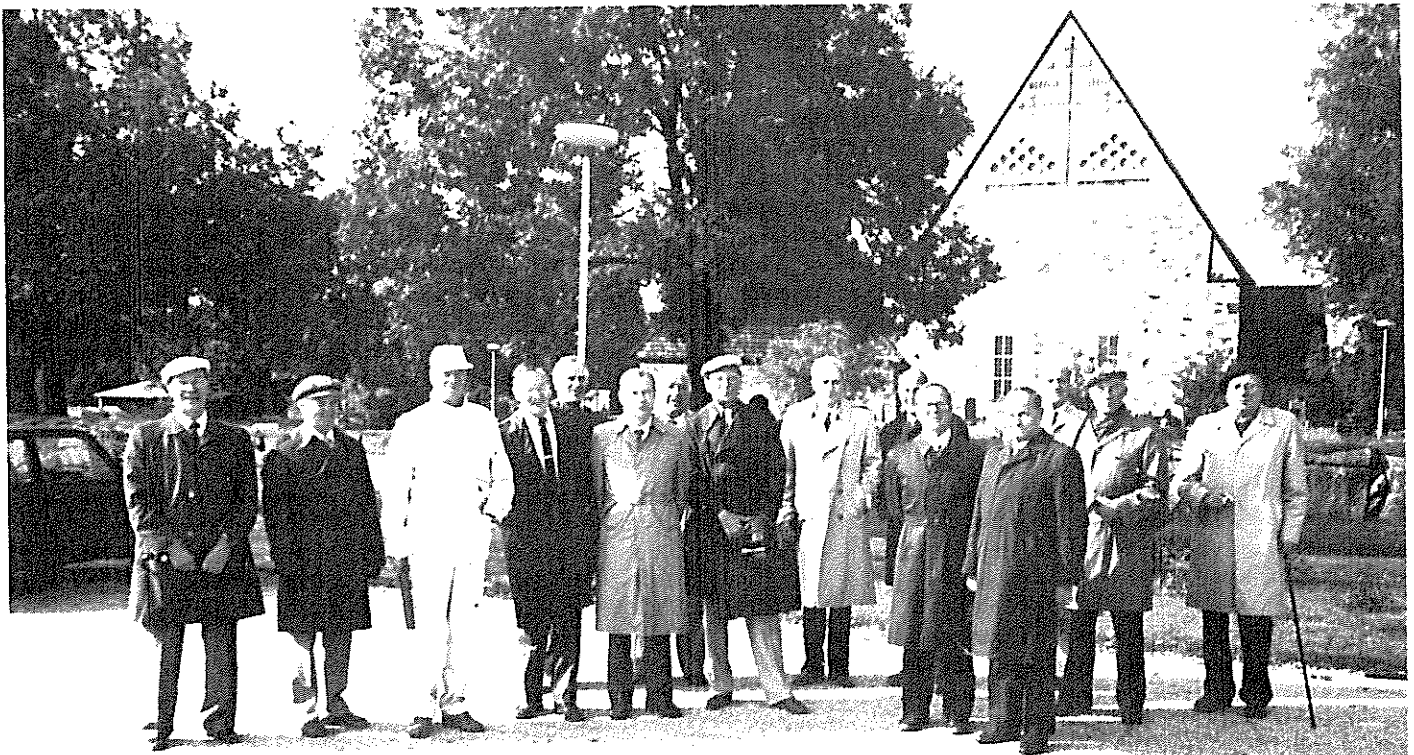

19. kurssin merikadetit makean veden äärellä Tampereella.

vaa, kiitos **Lari** järjestelyistä! Saaristolaivaston aikaisesta I jungfrun (n 8 cl) paloviinannoksesta ja korttelin (n 0.33 l) viinimäärästä olimme sattuneesta syystä pakotettuja lounaalla luopumaan.

Lounaan jälkeen suuntasi jokainen keulansa kotiin mielesämme kadettiväapelimme **Aarin** käsky: kohta tapaamme taas".

Kadetti 520 me.

28. Kadettikurssi kokoontui viime syksynä Pentti Palmun kutsusta Inkooseen. Tutustuttiin 650 vuotta täyttäneeseen rannikkokuntaan ja IVOn hiilivoimalaitokseen. Erityisesti tilaisuutta sävytti tänä vuonna järjestettävien 40-vuotisjuhlien suunnittelu. Mukana olivat Niilo Suhonen, Veikko Salmi, Erkki Vanninen, Lassi Koho, Pentti Käyhkö, Mauri Näsänen, Juha Laine, Pentti Palmu, Veikko Pekkola, Erkki Laaksonen, Pentti Süra, Eino Pitkälä, Paavo Tahvanainen, Olli Tikka ja Markus Caselius. Kuvan otti Lauri Vilkkö.

SA-kuva

Kadettikurssi 36 vietti 35-vuotisjuhlaa

Viime helluntaina kesäkuun kuudentena ja seitsemäntenä päivänä Kadettikurssi 36 koontui Luonetjärven varuskunnassa viettämään kurssinsa päättymisen 35-vuotispäivää. Daamit olivat luonnollisesti mukana, vaikka eivät oheisessa kuvassa näytkään. Siinä kadettiveljet vasemmalta lukien Vilho Heikkinen, Esa Tervonen ja Börje Sjögren, kunniavartion

edessä, ovat laskemassa kukkalaitetta entisen Lentorykmentti 4:n kaatuneitten muistomerkille. Esa pitää parhaillaan puheita niiden 200:n kaatuneen muistolle, jotka antoivat henkensä isänmaan puolesta vuosina 1939–1945 käydyissä sodissa. Kaikkien 200:n nimet ovat muistotaulussa.

Muistomerkillä käynnin jälkeen vierailtiin lähellä sijaitse-

vassa Keski-Suomen Ilmailumuseossa, jossa kurssin kaikilla neljällä lentäjällä muistot heräsivät eloon. Mutta hämmäntävää oli todeta se, miten kiinnostuneita lentokoneista olivat kurssilaiten daamit. Museota esitteli asiantuntevasti museonjohtaja Hannu Valtonen.

Saunominen sekä ensimmäisen päivän iltana että seuraavana aamuna ennen aamiaista

kuului tietenkin asiaan. Sekä sauna että majoitus olivat varuskunnan upealla kerholla, jossa ensimmäisenä iltana kurssikokouksen jälkeen syötiin yhteinen juhlaillallinen. Joukosta puuttui yksi, kadettiveljemme Solmu "Sope" Mattila, joka on poistunut täysin palvelleena veljesjoukostamme.

Kadetti 3277

Ilmoitan, että

30. KADETTIKURSSI

on kokonaisuudessaan poistunut vakinaisesta palveluksesta puolustusvoimissa eversti **Aimo Heinaron** erottua täysinpalvelleena ja siirrettyä reserviin 22.4.1987. Samalla 30. Kadettikurssi on täyttänyt sen velvollisuutensa maamme ja puolustusvoimien rakentamiseksi, jonka se osaltaan otti vastuulleen suorittamalla kadettikurssin silloisessa Maasotakoulussa vuosina 1947–1949.

"Kurssin vanhin"
Kadetti n:o 3110

Se oli jouluteria

Mieltäni lämmitti kovasti kadetti Punatulkun n:o 2652 ansiokas kirjoitus "Suomen suurimmasta ja kauneimmasta" 26. kadettikurssista.

Koulun opettajakuntaa esittävän liitekuvan johdosta vain pieni huomautus. Kuvan esittämä tilaisuus ei ollut päätösjuhla vaan yhteinen jouluteria ennen

joululomalle lähtöä. Minulla on tilaisuudesta pari muutakin kuvaa, joista käy ilmi tilaisuuden teema. Juhlasali oli koristettu kadetti **Anttilan** (?) "freskoilla". Eräissä niistä Joulupukki ja loma-asuinen, lomalitteraa heiluttava kadetti esiintyvät yhdessä ja näkyypä joulukuusikin nurkassa.

Hyvää kesänjatkoa sekä arv. toimitukselle että Punatulkulle toivottaen.

Kadetti n:o 2573

30-vuotias 41. kadettikurssi Heikkilän kasarmialueella Turussa 6.6.1987.

41. kadettikurssi 30 vuotta

Viisikymmentäluvun puolivälissä eversti Paavo Lammetmaan ja majuri Erkki Kurkelan johdolla peruskoulutuksensa saanut kadettikurssi 41 vietti kurssinsa päättymisen 30-vuotisujuhlaa Turussa 6.–7.6.1987 paikallisten kadettiveljien Pekka Kurenmaan, Tapio Santalahden, Mauri Luukasen, Aarno Koiviston ja Olof Danielssonin opastuksella.

Turkulaiset kaaderit olivat saaneet aikaan monipuolisen ja mielenkiintoisen ohjelman. Siitä heille lämmin kiitos. Pehdyimme Turun Ilmatorjuntapatteristoon Heikkilän kasarmialueella, merivartioston toimintaan ulkovartiolaiva "Tursaksella" ja merivoimiin Turun Laivastoasemalla. Suomen Turun monista historiallisista kohteista olivat järjestäjät valinneet Turun linnan ja Käsityöläismuseon. Lauantai-iltana Turun upseerikerholla pidetystä illallistilaisuudesta jäi erityisesti mieleen kurssimme perinteiden isän Tuomo Tuominen lämminhenkinen puheenvuoro. Herrat Vanhemmat lähettivät juhlaamme seuraavansäältä sähkeen: "Onnittelten 30-vuotisesta kestävydestä toi-

votamme edelleen tuloksellista työtä Isänmaan puolesta."

Kurssimme kadetteja oli mukana 44, mikä tekee 63 % tämänhetkisestä vahvuudesta. Daamit mukaanlukien meitä koontui Turussa yhteensä 77. Kaukaisin veli oli saapunut kurssikokoukseen toiselta manteelelta, nimittäin Matti Kosonen Yhdysvalloista.

Tulkoon tässä yhteydessä hiukan kerratuksi 41. kadettikurssin (27. merikadettikurssin ja 41. lentokadettikurssin) tilastoa. Kurssimme osui upseerikoulutuksen siihen kauteen, jolloin nuorison keskuudessa kiinnostus uralle alkoi jälleen nousta sodanjälkeisten "puluvuosien" mentyä. Koulun aloitti 6.6.1955 vähän yli sata "kokelasta", mikä vahvuus oli lähes sama kuin nykyisilläkin kadettikursseilla. Tosin helteisen simpukesän jälkeen muidenkin koulujen aloitettua lukukautensa luonnollinen karsinta oli suhteettoman suuri. Kurssiltamme valmistui 83 upseeria, joten peräti noin 20 % lopetti opiskelunsa "Korpukessa" kesken.

Menneitten 30-vuoden aikana on joukostamme poistunut ikui-

suuteen peräti 13 veljeä, eli 16 % kurssin loppuvahvuudesta, mitä tappiolukua on pidettävä suhteellisen suurena näinkin nuoren kurssin osalta.

Kurssimme upseereista oli kokouspäivänä vielä puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen palveluksessa 15 eli 21 % elossa olevista. Näiden joukossa on kaksi lentäjää ja vain yksi merimies. Hyvin monella siviiliin siirtyneellä on toinen ammatti. Todekkoon, että kurssiltamme on ollut eduskunnassa oma edustaja, nimittäin Pekka Myllyniemi valittiin kansanedustajaksi vaalikaudeksi 1983–87.

Kurssimme asioita on hoitanut toimikunta, jonka työrukka-sena on viimeisen kymmenen vuoden ajan toiminut ansiokkaasti Heikki Ahlqvist. Nyt valittiin "pääsihteeriksi" Karl Johan Fredriksson seuraavaksi 5-vuotiskaudeksi. Kurssin vanhimaksi valittiin itseoikeutetusti Tuomo Tuominen.

Päätimme kokoontua suuremmin joukoin seuraavan kerran kesäkuun ensimmäisellä viikolla 1993. Merkittäköön tiedoksi!

Erkki Silvo

Vieläkin 26. kadettikurssista

Kadettiveljemme **Punatul-**kun, kadetti n:o 2652, laatima kolmiosainen kirjoitus "Suomen suurin ja kaunein. Ajatuksia 26. kadettikurssista" on hyvä läpileikkaus kurssimme kokonaiskuvasta. Lukiessani tätä kuvausta palautuivat monet kurssin aikaiset tapahtumat ja monen kadettiveljen myöhemmät kohtalonhetket melkein pä tuoreina mieleeni.

Punatul-**kun** laatimaan esitykseen ovat antaneet perustan ne

tiedot, jotka ovat saatavissa kurssijulkaisustamme ja viimeisimmästä kadettimatrikkelista. Nämä julkaisut eivät kuitenkaan voi sisältää kaikkea, mikä koskee kurssimme sitä osaa, joka aloitti 4.6.1941 opintonsa joka siirrettiin 18.6.1941 toimeenpannussa puolustusvoimien liikemääränsä perustetun kenttäarmeijan riveihin.

Seuraavassa esittämäni ajatukset poikkeavat Punatul-**kun** laatimasta esityksestä, ja perustuvat osittain omiin muistikuvii-**ni** sekä toisaalta viimeisimmän kadettimatrikkelin kurssiamme koskevaan aakkoselliseen nimiluetteloon. Tässä esityksessäni

saattaa olla virheellisyksiä, mutta sittenkin tietojen pitäisi olla lähes oikeita.

4.6.1941 alkaneen kurssimme vahvuus oli 167 kadettia. Kun sitten 1.7.1942 saavuimme vuoden kestäneen "käytännön johtamiskauden" jälkeen jatka-**maan** opintojamme, oli kurssimme kokonaisvahvuus yhteensä 447 kadettia, eikä 493, kuten Punatul-**kun** esityksestä käy ilmi. Ns. "1. saapumiserän" poistuma ajalla 18.6.1941-1.7.1942 oli kokoami-**ni** tietojen mukaan 28 kaatunutta kadettiveljeä ja 19 joko vaikean haavoittumisen tai sairauden vuoksi opintojen jatkamiseen kykenemätöntä kadet-

tiveljeä, eli poistuma yhteensä 47 kadettia. Jatko-opintoihin tuli "1. saapumiserästä" näin ollen mukaan 120 kynnelle kykenevää kadettiveljeä. Tällä perusteella oikaistakoon Punatul-**kun** kirjoitusta siltä osin, että ns. "1. saapumiserän" poistuma eli 47 kadettia keskeyttivät kurssinsa muista syistä kuin heikon edistymisen vuoksi.

Tämä tässä. Eikä millään pahalla vaan kaikella ystävyydellä, hyvä kadettiveljemme, Punatul-**kun**.

Kadettiterveisin
Kadetti 2250

Kadettikunnan toimisto on muuttanut uusi osoite:

**Töölönkatu 35 B
00260 HELSINKI**

Puhelin:

Pääsihteeri

Mikko Virrankoski Puh. (90) 490 932

Toimisto

Marjukka Lehtinen Puh. (90) 490 759

Tervetuloa tutustumaan uuteen toimistoomme perjantaina 30.10.1987.

Pannu on kuumana kello 9.00-13.00.

Jos et ole tilaisuudessa tulemaan tuloloin, olet toki muulloinkin tervetullut.

TERVETULOA

Pääsihteeri

MERKKIPÄIVÄLUETTELO 1988

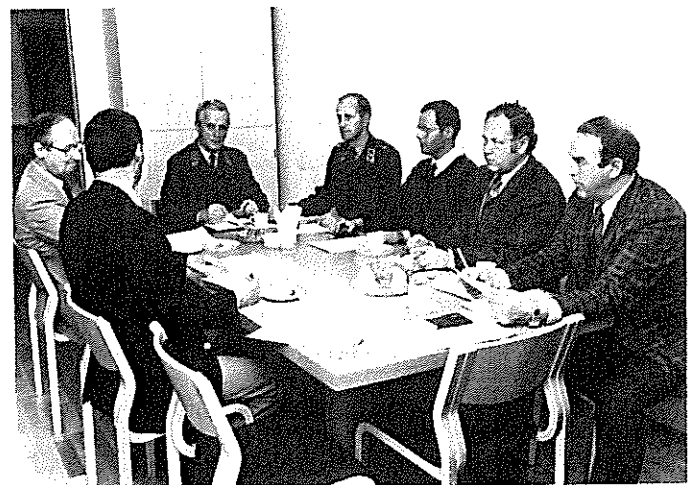
Seuraavassa Kylkiraudassa julkaistaan luettelo Kadettikunnan jäsenistä, jotka vuonna 1988 täyttävät 95, 90, 85, 80, 75, 70, 60 tai 50 vuotta.

Niitä, jotka eivät halua syntymäpäivätietoaan julkaistavan, pyydetään siitä ilmoittamaan Kadettikunnan toimistoon 9.11.1987 mennessä. Luetteloon voidaan toivomuksen mukaan merkitä asianomaisen kohdalle, matkoilla, ei vastaanottoa tms.

Pääsihteeri

KADETTIUPSEERIMATRIKKELI 1920 - 1985

Matrikkeliä on edelleen saatavissa Kadettikunnan ja Upseeriliiton toimistoista hintaan 180 mk + postikulut.

Kadettikunnan hallituksen ensimmäinen kokous uusissa toimitiloissa Töölönkadulla 10.9.1987. Vas. Niilo Palmén, Paavo Salonen (selin), puheenjohtaja Ilkka Halonen, Kaarle Ruutu, Pekka Rapila, päätoimittaja Martti Sinerma ja uusi pääsihteeri Mikko Virrankoski.

LIPERIN PUTKITYÖ OY

80400 Ylämylly, Mattisenlahdentie
Puh. vaihde 973-851 611

KAIKKEA LVI-ALALTA

KATTILA / LINJA KY

Sileäsuonkatu 12
33330 Tampere
Puh. 931-433 757

KALLIOMURSKEET JA SEPELIT ERKKO NÄPPI KY

27110 IRJANNE
Puh. 938-81515

KOIVISTON TEURASTAMO KY

32200 MELLILÄ
Puh. 923-71511

LUJAMUOVI R. SALMINEN KY – Lujitemuovituotteita –

14500 IITTALA
Puh. 917-559 95

AUTOLIIKE P.J. HOLOPAINEN

Riistakatu 11 B, 74100 Iisalmi
Puh. 977-21780

RAKENNUSHANKKEIDEN RAKENNUSTAMISTA JA VALVONTAA RAKENNUSTAJA INS.TSTO STENROOS OY

Kalevalantie 5, 02130 Espoo
Puh. 90-455 4288

Kiito-Kengas

J. VILHUNEN

RANTAKATU 43 80100 JOENSUU
PUH. 973-24 311

SOILITUOTE OY

Vanhatie 22, 15230 Lahti
Puh. 918-307 774

EP-PESULA OY

Tenho Lakaniemi
62100 Lapua
Puh. 387 130 – 387 610

AHTI – RAKENNUSOSAKEYHTIÖ

Näsilinnankatu 50 PL 88 33200 Tampere
Puh. 931-30210

KOKEMÄEN SÄHKÖ OY

32800 Kokemäki
Puh. 939-603 00

VOIMALAITOSRAKENTAJAIN LIITTO RY

Yrjönkatu 13 A 00120 Helsinki
Puh. 90-642811

RAKENNUSLIIKE Veikko Salmenranta

17300 Vääksy
Puh. 918-661 642

SL SEINÄJOEN LASI OY

Teollisuustie 19, 60100 Seinäjoki
Puh. 964-141222, telex 72-115 slasi sf

- Lasin maahantuonti
- Tukkucauppa
- Eristyslasitehdas

LOUHINTAVARUSTE MATTI AALTO Ky

Vanha Nurmijärventie 116 01730 Vantaa
(90) 878 4077 telex 123 453 louva sf

- Kallioporat – Paineilmakompressorit
- Pora- ja piikkauskoneet – Paineilmaletkut ja liittimet
- Uppopumput
- VUOKRAUS – MYYNTI – HUOLTO

VAKOINET OY

Lahti, puh. 918-875 075, ilt. 514 077

**JYVÄSKYLÄN
EDULLISIN
HOTELLI
MILTON**
Asema-aukio
Puh. 941-213411

Impola Oy

Tommilantie 2, 28610 PORI
Puh. 939-273 00

MOBITELE OY

Korjaamonkatu 1, 33840 Tampere, puh. (931) 656 600
Satakunnankatu 24, 33210 Tampere

LAPUAN SÄHKÖ OY

MIEDON METALLI OY

61360 Mieto, puh. 964-502 325

FINNREG OY

Laaksokatu 9, 18100 Heinola
Puh. 910-570 07

Huoltaa ja myy
puuntyöstöterät

Puh (946) 22093
44500 Viitasääri

RANTASEN NAHKAJALOSTAMO KY

38600 Lavia
Puh. 939-571 065, 571 265
– Valmistamme ja myymme
lammasturkiksia –

SAROKAS

VOIMAKATU 4, HÄMEENKATU 14,
TURKU
Puh. 921-374 100

**INSINÖÖRITOIMISTO
K. ARHO KY**

Niemenmäentie 3 G
00350 HELSINKI 35
Puh. (90) 485213, 485641

Konepaja ja Instrumentointi
M. KORHONEN KY

Kaakkoiskaari 11
53500 Lappeenranta Puh. 953-62 980

Juomaa

ERISTYS-MURTO OY

Fiskarsinkatu 5 20750 Turku
puh. (921) 449 096 ilt. 588 399
autopuh. 949224720
LVI-Eristykset ammattitaidolla
Alan tarvikemyynti

– VARATTU –

**LOIMAAN KIVI KY
VELJ. PALIN**

32200 LOIMAA puh. 923-32 116

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiluutnantiksi

Mohell Niilo Henrik	46.k.	1.2.1987
Ahlfqvist Bjarne Birger Ingmar	51.k.	4.6.1987
Haapala Heikki Ensio Matias	49.k.	4.6.1987
Hakala Niilo Matias	48.k.	4.6.1987
Jokihaara Martti Kalevi	48.k.	4.6.1987
Karmala Veikko Tapani	40.k.	4.6.1987
Kling Pekka Rolf Artur	51.k.	4.6.1987
Matikainen Heikki Juhani	46.k.	4.6.1987
Mäkipää Paavo Antero	40.k.	4.6.1987
Nuutinen Raimo Einari	41.k.	4.6.1987
Paldanius Seppo Matias	47.k.	4.6.1987
Palosaari Kalevi Johannes	48.k.	4.6.1987
Porras Ilkka Tapio	51.k.	4.6.1987
Poutanen Esko Ensio	31.k.	4.6.1987
Pukkinen Jussi Olavi	45.k.	4.6.1987
Puolakkainen Eero Tapio	47.k.	4.6.1987
Riikonen Erkki Matti Aleksander	41.k.	4.6.1987
Saukkonen Mikko Juhani	42.k.	4.6.1987
Simovaara Markku Juhani	51.k.	4.6.1987
Suominen Pertti Juhani	51.k.	4.6.1987
Tiihonen Ilkka Heikki Juhani	48.k.	4.6.1987
Uro Oiva Seppo Juhani	51.k.	4.6.1987
Hämäläinen Pentti Tapani	51.k.	1.8.1987
Lauri Heikki Olavi	52.k.	1.9.1987

Ylennetty komentajaksi

Kaitila Mika Juhani	32.mek.	4.6.1987
---------------------	---------	----------

Ylennetty majuriksi

Ahola Keijo Sakari	53.k.	4.6.1987
Blom Thomas-Eric	33.mek.	4.6.1987
Bremer Anssi Aarne Tapani	45.k.	4.6.1987
Forsman Lauri Anton Yrjö	46.k.	4.6.1987
Hakala Heimo Kalevi	53.k.	4.6.1987
Hankia Arto Aarne	51.k.	4.6.1987
Herranen Hannu Antero	59.k.	4.6.1987
Jolula Paavo Antero	53.k.	4.6.1987
Koponen Matti Veikko	54.k.	4.6.1987
Lahtinen Jussi Valentin	53.k.	4.6.1987
Liettu Seppo Olavi	49.k.	4.6.1987
Rosentöf Jan Åke Herman	47.k.	4.6.1987
Salmenpohja Harras Juhani	53.k.	4.6.1987
Seppä Markku Allan	53.k.	4.6.1987
Summanen Reijo Erkki	53.k.	4.6.1987
Sundqvist Pertti Johannes	60.k.	4.6.1987
Tähkää Pertti Herman	56.k.	4.6.1987
Valkama Matti Viljami	47.k.	4.6.1987
Vennala Antti Olavi	53.k.	4.6.1987
Virtanen Pentti Akseli	48.k.	4.6.1987
Julkunen Alpo Juhani	59.k.	1.7.1987

Lyytinen Heikki Ilmari	60.k.	1.7.1987
Ovaska Jouko Kullervo	59.k.	1.8.1987
Fraktman Ilkka Heikki Tapani	54.k.	1.9.1987
Haavisto Martti Juhani	54.k.	1.9.1987
Laurila Markku Juhani	54.k.	1.9.1987
Tuomainen Martti Olavi	58.k.	1.9.1987
Palosaari Paavo Ilmari	53.k.	1.10.1987

Ylennetty komentajakapteeniksi

Lehmus Ilkka Antero	38.mek.	4.6.1987
Mäntynen Juha Sulo Aleksi	38.mek.	4.6.1987
Uttula Ari Aleksander	43.mek.	4.6.1987
Visamo Ilkka Jarmo	38.mek.	4.6.1987
Siivonen Panu Toivo Antero	38.mek.	1.7.1987

Ylennetty kapteeniksi

Aalto Ahti Antero	64.k.	4.6.1987
Iittiläinen Jukka Kalevi	64.k.	4.6.1987
Karjalainen Tauno Hannu Juhani	64.k.	4.6.1987
Kovakoski Juha Tapio	64.k.	4.6.1987
Nysten Sten Henrik Hoger	64.k.	4.6.1987
Oinas Heikki Juhani	62.k.	4.6.1987
Salminen Jukka Kaleva	64.k.	4.6.1987
Salminen Timo Juhani	64.k.	4.6.1987
Bergqvist Heikki Tapio	64.k.	1.7.1987
Cederberg Aapo Eljas	64.k.	1.7.1987
Kaukinen Juha Kalevi	64.k.	1.7.1987
Kovanen Veli Tapani	64.k.	1.7.1987
Lukander Aslak Marius	64.k.	1.7.1987
Mäkinen Unto Kalevi	64.k.	1.7.1987
Rytkönen Risto Juhani	64.k.	1.7.1987
Vennelä Simo Pekka	64.k.	1.7.1987
Auvinen Mauri Olavi	64.k.	1.8.1987
Koistinen Kari Ilkka Tapani	64.k.	1.8.1987
Kuikka Ari Tapio	64.k.	1.8.1987
Määttänen Mauri Lauri	64.k.	1.8.1987
Tikka Ari Tapio	64.k.	1.8.1987
Valtimo Eero Jarmo Tapani	64.k.	1.8.1987

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Jäppilä Juha Sakari	48.mek.	4.6.1987
---------------------	---------	----------

Ylennetty yliluutnantiksi

	69. kadetti-	
	kurssi	1.9.1987

Alajoki, T K K	Jaakkola, J E	Luiro, R A
Ala-Mutka, T S	Jokinen, J P	Malkamäki, J S
Antikainen, E J	Kangasniemi, J I	Manninen, P K
Anttila, J U	Kannisto, A P O	Mattila, J M S
Auvinen, V A	Kapulainen, V S	Mattson, K J I
Ehrnrooth, H-A B	Karhu, H T	Mustaniemi, T J
Ekman, J M	Karjalainen, T K	Myllykangas, M J
Enberg, J K E	Kauppila, J M	Mäenpää, K H
Eskola, M K	Kekkonen, J T	Mäkeläinen, T K
Forsström, P K	Kinnarinen, T K	Nikkari, J K
Hannikainen, J P	Kivelä, A J	Niskanen, H K
Heikkinen, O T	Kuivanen, T T	Ojala, I L J
Heinonen, H A	Kuosa, M J	Ollonqvist, J P
Heinonen, H H O	Kuparinen, P T	Orava, J A
Heiskanen, M	Kuusela, T J	Pallaspuro, J M
Helasterä, P J	6679 Laari, J S	Panttila, H M
Hokka, K T	Lahdenperä, J K	Pekkola, J O
Holma, L T	Lahdenpää, P A	Peltonen, H O
Hovi, M T	Laitinen, I P	Penttilä, P T
Huuskonen, V M	Lehtonen, J P	Peura, I T
Hägglund, J S	Leppälaakso, H V O	Pietilä, J P

Puhakka, T P T	Räisänen, T O	Tuominen, J J
Pullinen, P T A	Saariaho, V P	Tulppala, J I
Pöysti, T H	Saaristo, J K	Tähtinen, J S
Raanto, H J	Saastamoinen, T I	Ukonaho, T E
Rauhala, H T	Sairanen, Y O	Valkeajärvi, J M
Rauhala, M K	Santtila, M A	Vanonen, E J
Raunio, J M	Sivonen, J M J	Veijalainen, A O
Raunio, J V	Soininen, T J	Vilkko, T T
Reini, H T	Sviili, P A J	Virta, P O
Rekilä, P V	Tolla, P J	Vuori, R E
Rintala, V-M	Toveri, P J	Väinölä, A J
Räisänen, H T	Tuomela, H T	Yrjölä, P H J

Ylennetty ylikuulnantiksi 53. merika- 1.9.1987
dettikurssi

Auvinen, R J	Martikainen, M A	Simola, J E
Hämäläinen, P J	Niskanen, P O	Ståhlhammar, T U
Kivelä, J T	Olkkonen, J P	Suvikas, R T
Korhonen, M H	Ruoslahti, H I	Vuoksensurja, J T
Leppälä, V I	Sarvanto, K T	

Myönnetty ero

Kenrl Stewen Rolf Wilhelm	29.k.	15.9.1987
Ev Saarikoski Purmo Veli Johannes	43.k.	1.2.1988

Evl Nurminen Riku Hannu Eerik	47.k.	1.11.1987
Evl Kosola Erkki Jaakko	45.k.	1.12.1987
Evl Paldanius Seppo Matias	47.k.	1.3.1988
Maj Reitkari Seppo Veikko Ilmari	46.k.	1.7.1987
Maj Nikunen Martti Mikael	48.k.	1.8.1987
Maj Vesanen Keijo Kalevi	48.k.	1.9.1987
Maj Matero Antti Juhani	48.k.	1.10.1987
Maj Ranta Mauri Valpas	51.k.	1.10.1987
Maj Lehussaari Olli Artturi	48.k.	1.11.1987
Maj Nyman Timo	47.k.	1.11.1987
Maj Ollikainen Pentti Sakari	47.k.	1.11.1987
Maj Salminen Otso Kari	48.k.	1.11.1987
Maj Lindgren Risto Juhani Ossian	48.k.	1.12.1987
Maj Rehunen Teuvo Aimo Olavi	48.k.	1.12.1987
Maj Tanskanen Reijo Kalevi	47.k.	1.12.1987
Maj Lakso Lauri Juhani	42.k.	10.12.1987
Maj Mirhola Pertti Hilpas	47.k.	1.1.1988
Maj Susineva Kaarlo Juhani	48.k.	1.2.1988
Komkapt Grönvall Kalle Fredrik	33.mek.	1.12.1987
Kapt Tähtkää Pertti Herman	56.k.	15.8.1987
Kapt Jämsä Pertti Jalmari	51.k.	1.8.1987
Kapt Nieminen Mauri Jorma Kalevi	58.k.	1.8.1987
Ylii Sarkio Juha Risto Antero	66.k.	1.8.1987
Ylii Nissilä Riku Matti Ilmari	49.mek.	1.8.1987
Ylii Ukkonen Jouni Veli Matti	67.k.	1.9.1987

SAAB

Se.Varma. Kotimainen.

PIIRIEDUSTAJA
PORIN TALOUSALUEELLA

HERRALAHTI HELMENTIE 16
PORI Puh. (939) 414 810

KULJETUSLIIKE BENJAMINSSON

Kuorma-autoja – Rekka-autoja –
Pyöräkuormaajia
– Suoritamme lisäksi maatalouskoneiden
kuljetuksia

Puh. 2901 292, 276 986
Autopuh. 94040/01360

05200 RAJAMÄKI

SILMÄOPTIKKO

VALANTA

MIKKELI, Maaherrankatu 12
Puh. (955) 360 200
LAHTI, Aleksanterinkatu 1
Puh. (918) 372 00

Virkapuvun Arvomerkki.

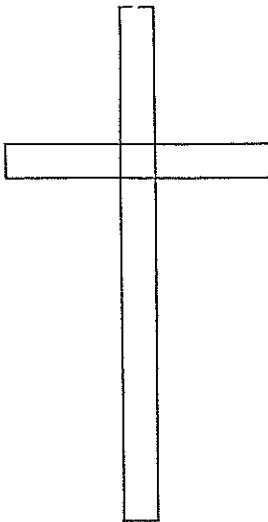
valvilla oy

IN MEMORIAM

**Kapteeni
Lindholm
Gösta Olof Ferdinand**
s. 30.4.1921
k. 4.4.1987
Kad. n:o 2510
26. kurssi

**Everstiluutnantti
Bremer
Aulis Nathanael**
s. 7.5.1911
k. 30.4.1987
Kad. n:o 1208
18. kurssi

**Everstiluutnantti
Urto
Yrjö**
s. 21.4.1908
k. 1.5.1987
Kad. n:o 1182
17. kurssi

**Majuri
Valtari
Jaakko Johannes**
s. 4.8.1911
k. 11.5.1987
Kad. n:o 1441
20. kurssi

**Majuri
Lehtola
Jukka**
s. 10.9.1935
k. 13.5.1987
Kad. n:o 3916
45. kurssi

**Kapteeni
Natunen
Reijo Ilmari**
s. 13.4.1943
k. 6.6.1987
Kad. n:o 5003
51. kurssi

**Eversti
Mattila
Solmu Veikko**
s. 27.3.1930
k. 17.6.1987
Kad. n:o 3269
36. kurssi

**Everstiluutnantti
Saarelainen
Yrjö Erkki**
s. 17.9.1905
k. 20.6.1987
Kad. n:o 598
10. kurssi

**Vara-amiraali
Koivisto
Oiva Tapio**
s. 1.8.1904
k. 28.6.1987
Kad. n:o 21
2. merikurssi

**Eversti
Uski
Lauri Esaias**
s. 1.6.1910
k. 12.7.1987
Kad. n:o 193
4. rt-kurssi

**Kapteeni
Kyöstilä
Lauri**
s. 17.7.1922
k. 15.6.1987
Kad. n:o 2481
26. kurssi

**Majuri
Kurkinen
Pertti Tapio**
s. 15.1.1942
k. 27.7.1987
Kad. n:o 4509
49. kurssi

**Majuri
Vihma
Osmo Juhani**
s. 21.10.1917
k. 27. 7.1987
Kad. n:o 1681
22. kurssi

**Everstiluutnantti
Teppola
Leo Nestor**
s. 7.4.1906
k. 29.7.1987
Kad. n:o 656
11. kurssi

**Majuri
Pankamaa
Jaakko Herman**
s. 1.5.1921
k. 1.8.1987
Kad. n:o 2370
26. kurssi

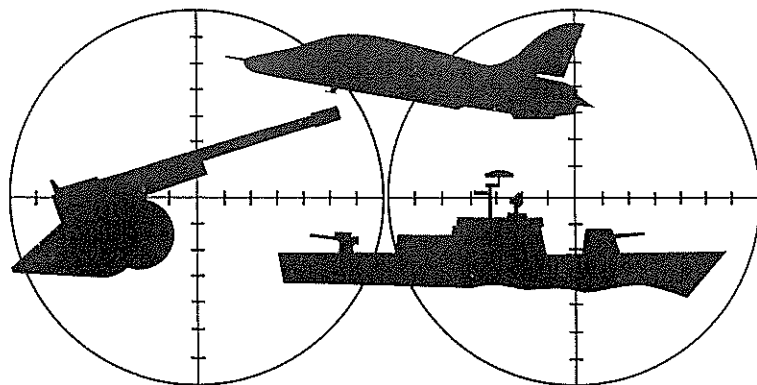
**Majuri
Kaski
Olavi Iisakki**
s. 28.3.1941
k. 5.8.1987
Kad. n:o 4923
51. kurssi

**Majuri
Jaarva
Väinö Gunnar**
s. 4.6.1915
k. 12.8.1987
Kad. n:o 1512
21. kurssi

Tavoitteemme on olla paras

PUOLUSTUSELEKTRONIKKAA KAIKILLE PUOLUSTUSHAAROILLE -PHILIPSILTÄ.

- MAAVOIMIEN KÄYTTÖÖN radio- ja muita johtamisjärjestelmiä. Herätsyttimiä ja optroniikkaa.
- MERIVOIMILLE valvonta- ja taistelunjohtolaitteita. Elektronisen puolustuksen järjestelmiä ja vedenalaisen valvonnan laitteita.
- ILMAVOIMIEN KÄYTTÖÖN tutka- ja viestijärjestelmiä. Elektronisen puolustuksen laitteita.

Suora yhteys Philipsiin: 90-172 71 Pentti Parre
tai Paavo Varjola.

Puolustuselektronikka

PHILIPS

TILAA - LUET MIELILEHTEÄSI EDULLISEMMIN!

Sota-lehti tarjoaa Sinulle 10 kertaa vuodessa rautaisannoksen maailman kovimpia uutistapahumia: kylmää terrorismia, ihmeellisissä suurvaltastrategioita, säälimättömiä uskon- ja muita sotia, likaisia asekauppoja ... Sota-lehti kertoo Sinulle myös maailman armeijoista, etenkin omastamme, aseteknologian huippusaavutuksista, II maailmansodasta - kaikesta mielenkiintoisesta! Ja edullisesti, kun tilaat nyt!

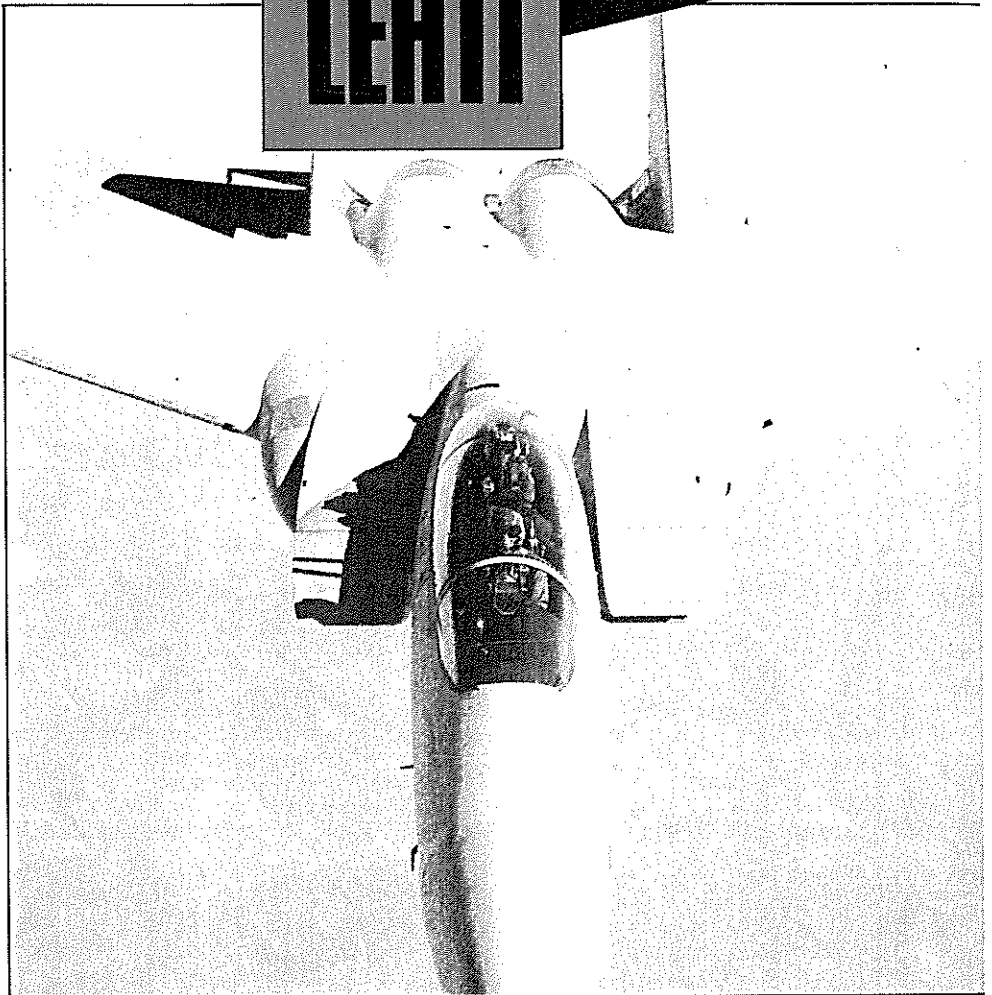
KOKO VUOSIKERTA NYT VAIN 198,-!

Sota-lehti on ylivoimaisesti edullisin tilattuna: 10 numeroa maksaa nyt kotiin kannettuna vain 198,-, kun vastaava irtonumerohinta on 245,-. Etu on siis mahtava, varsinkin kun tilausmaksun voit hoitaa vaikka kahdessa erässä. Tilaa ja säästä!

S

LEHTI

**10 NUMEROA
VAIN 198,-
TILAA HETI!**

TARJOUS ON VOIMASSA VAIN 10 PÄIVÄÄ. TILAA HETI!

Sota-lehti on mielenkiintoinen, aina ajankohtainen lukulehti Sinulle, joka haluat tietää, miten maailmamme makaa. Täytä siis oheinen kuponki heti ja vie postilaatikkoon. Tilauksesi alkaa välittömästi ensimmäisestä mahdollisesta numerosta. Toimi heti!

KYLLÄ, TILAAAN SOTA-LEHDEN

vuosikerran (10 numeroa) hintaan **198,-.**

Maksan tilaukseni yhdessä erässä , kahdessa erässä (**2 x 99,-**) . Tilaus alkaa ensimmäisestä mahdollisesta numerosta.

Palauta kuponki 10 päivän kuluessa!

_____ nimi _____ puh _____

_____ lähiosoite _____

_____ postinumero ja -toimipaikka _____

Sota-lehti maksaa postimaksun.

Vastauslähetyks Hki 10, lupa 4247

SOTA
LEHTI
PL 1053
00003 Helsinki

**PUHELINTILAUKSET
90-694 8283**